

CRACÒVIA ACULL LA TROBADA RELIGIONS I CULTURES EN DIÀLEG

Sant'Egidio prega per la pau a Auschwitz

Un any més la Comunitat de Sant'Egidio va aplegar personalitats de tots els credos «en l'esperit d'Assís». Aquest cop la ciutat escollida va ser Cracòvia (Polònia), del 6 al 8 de setembre, a setanta anys de l'inici de la Segona Guerra Mundial. Durant els tres dies que va durar la trobada es va parlar de pau, del desenvolupament dels pobles, de la crisi econòmica i del diàleg interreligiós, però sobretot de l'herència de la Segona Guerra Mundial i del llegat del papa Joan Pau

II. Un dels moments més emotius va tenir lloc a l'antic camp de concentració d'Auschwitz-Birkenau. En una commovedora cerimònia van explicar les seves experiències dos supervivents del camp d'extermini, un rabí i una dona austríaca d'origen gitano. Es van dipositar vint-i-dues corones de flors, en record de cadascun dels pobles, entre ells Catalunya, que van ser víctimes del nazisme.

Pàg. 2 i 6

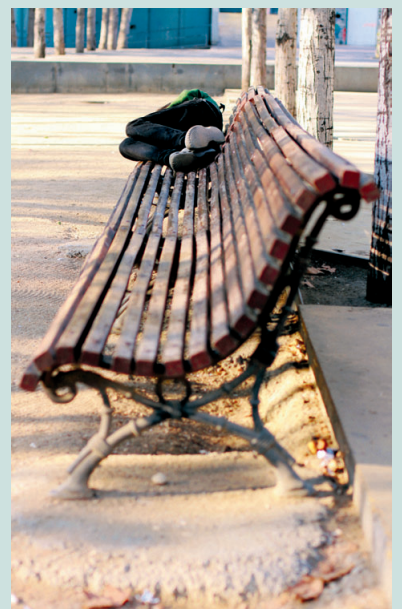

Milosz Kluba

PROPERA CITA: BARCELONA

El proper any Barcelona serà la seu de la Trobada internacional de Pregària per la Pau, després d'haver-la acollit ja el 2001.

Prioritats socials a Catalunya

Juan Lemus / Arrels Fundació

Amb el nou sistema de finançament, Catalunya disposarà de més recursos econòmics. Segons el conseller d'Economia, Antoni Castells, el Govern català rebrà 4.028 milions d'euros addicionals per al 2012, quan es preveu que el model estigui completament desplegat. A què es destinaran, però, aquests diners? Diferents entitats que treballen en l'àmbit social ens ofereixen algunes pistes sobre quines haurien de ser les prioritats del govern a l'hora d'aplicar aquests recursos.

Pàg. 3, 4 i 5

El Museu de Montserrat continua sent un desconegut a Catalunya

El Museu de Montserrat continua sent un gran desconegut per als visitants catalans del santuari. Només un 29,7% de les 65.425 persones que l'han visitat durant el 2009 (de gener a agost) viuen a Catalunya i el 6,4% del total pertany a visitants de la resta de l'Estat espanyol. El Museu de Montserrat conté una de les col·leccions de pintura i escultura catalanes contemporànies més importants del país, així com de pintura impressionista francesa.

Pàg. 24

125è aniversari de la coronació pontifícia de la Mare de Déu de Lluç

Pàg. 17

Sumari

Pàg. 7 30è aniversari del Meeting de Rímini

Pàg. 18 Jornades de Teologia a Urgell

Pàg. 19 Capellans de Mallorca donen diners a Càritas

Pàg. 25 Barcelona: remodelació del Museu Marès

Pàg. 27 Cloenda de l'exposició «Espais de Llum» a Castelló

Editorial

Barcelona 2010

Es qui hem anat seguint les trobades internacionals de pregàries per la pau, iniciades pel papa Joan Pau II l'any 1986, sabem que l'elecció de Barcelona com a seu de la pregària del 2010 és una bona notícia. En primer lloc, perquè vol dir que l'esperit d'Assís continua viu a l'Església. Molts recordem l'impacte que va representar aquella jornada interreligiosa de Pregària per la Pau promoguda pel papa Wojtyła a la ciutat de sant Francesc, a la qual varen assistir cent-trenta responsables religiosos d'Esglésies i comunitats cristianes i de les principals religions del món. La força simbòlica era molt gran: el Papa estava situat enmig dels líders religiosos, perquè era qui convocava, però en el mateix pla de tots ells. Es tractava de pregar junts, però cadascú des de la seva pròpia tradició, per un objectiu comú, molt preuat: la pau, una causa en la qual les religions tenen molt a aportar. En unes societats que van cada vegada més cap a la interculturalitat, l'Església catòlica s'avançava a una iniciativa pionera.

A partir de l'any següent, la Comunitat de Sant'Egidio, anomenada per alguns «la diplomàcia descalça» o «l'ONU paral·lela», per encàrrec dels Pontífexs ha anat organitzant diverses trobades en les principals ciutats d'Europa, en continuïtat amb aquella iniciativa que fou, verament, un signe dels temps. Progressivament les trobades han anat incorporant polítics, intel·lectuals, artistes... que han celebrat taules rodones de gran nivell sobre qüestions clau que atenyen el futur del planeta. La darrera trobada celebrada a Cracòvia ha tingut com a teló de fons el 70è aniversari

de l'esclat de la Segona Guerra Mundial, amb conseqüències tan dramàtiques per a Polònia, Europa i la humanitat sencera. El silenci de molts mitjans de comunicació del nostre país davant d'aquests tipus de trobades ha estat i continua sent incomprensible.

El cardenal Martínez Sistach, que ha participat en aquest darrer encontre, ha manifestat la seva satisfacció per l'elecció de Barcelona com a seu de la pregària, l'any vinent. I ha posat en relleu que s'adiu a la tradició d'hospitalitat de la Ciutat Comtal. Cal recordar que el cardenal va confiar a la Comunitat de Sant'Egidio la cura pastoral de la parròquia més antiga de Barcelona, la basílica dels Sants Just i Pastor. La Comunitat des d'aleshores ha mantingut viu el pols de la pregària i l'atenció als més desfavorits, des de la proximitat i l'amistat.

Barcelona ja fou elegida per a aquesta pregària els dies 2, 3, i 4 de setembre de l'any 2001. Molts recordem la bellesa de la pregària final de l'encontre: aquell grup d'homes i dones religiosos, procedents de diverses tradicions, amb hàbits o vestits de diversos colors, davant la façana il·luminada de la seu de Barcelona, invocant Déu, de qui prové tota pau, encenent flames d'esperança i llegint un manifest conjunt. Només set dies després hi hagué a Nova York el terrible atemptat contra les torres bessones que semblava la icona de la guerra de les civilitzacions. Però aquelles imatges tràgiques dels avions suïcides estavellant-se contra les alteroses torres no han pogut esborrar el record de la pregària de Barcelona.

CATALUNYA+ CRISTIANA

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Mònica García, BARCELONA; Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Marta Nin, ROMA; Ramon Estany, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; David Codina, URGELL; Xavier Bisbal i Jordi Castellet, VIC

Col·laboradors: Fabrizio Assandri, Pilarín Bayés, M. José Camps, Agustí Codinach, Francesc Gamissans, Joan Guiteras, Dani Majà, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Francesc Nicolau, Peio Sánchez, Cristóbal Sàrrias, Lluís Serra, Andreu Sotorra, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Gerent: Òscar Corominas

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP
International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 111,30 €

Gibraltar i Portugal: 111,30 €

Resta d'Europa: 181,70 €

Amèrica i Àfrica: 217,06 €

Àsia i Oceania: 290,38 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya

La Frase / Rogelio Garrido Montañana

«Amb els defectes dels altres, el savi corregeix els propis»

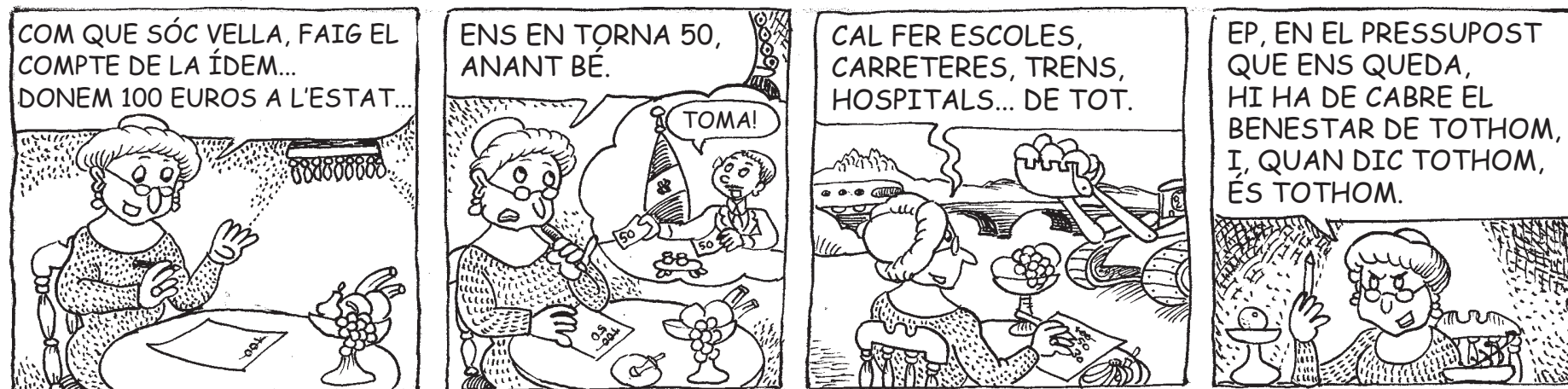
(Publi Sir. Poeta llatí. Segle I aC)

Amb molta raó interroga l'insigne poeta italià Metastasio (1698-1782) en la seva magnífica obra *Zenòbia*: «Qui es pot vanagloriar de no tenir defectes?» I afegeix: «Examinant els seus cadascú aprèn a perdonar els del proïsme.» Molt abans, l'escriptor i poeta Petroni, del segle I de la nostra era, al seu *Satyricon*, va deixar escrit: «Cap de nosaltres es troba lliure de pecat.» Partint d'aquesta realitat (que al nostre interior tots reconeixem encara que de portes enfora

mirem de silenciar-ho), és de necis continuar mantenint els nostres defectes, que no ens beneficien gens i ens perjudiquen molt. Pensa que els que et lloen i aplaudeixen no et recordaran els defectes; en canvi, els qui et són contraris, celebraran que els continuïs tenint. Molt sàvia és aquesta reflexió del poeta i crític italià Arturo Graf (1848-1813): «Qui coneix els defectes aliens és persona de bon discerniment, però molt més ho és qui reconeix els propis.»

LA TIRA DEL PRIMER PLA

Per Pilarín

en primer pla

Més diners per ser més solidaris

■ Quines haurien de ser les prioritats socials del Govern a l'hora d'invertir els recursos del nou finançament?

Carme Munté / Rosa M. Jané Chueca

Aquesta és la pregunta que hem plantejat a diferents entitats que constaten dia a dia les necessitats dels sectors més vulnerables del nostre país: gent gran, marginats, presos, aturats... Segons anunciava el conseller d'Economia de la Generalitat, Antoni Castells, amb el nou sistema de finançament Catalunya hauria de re-

bre 4.028 milions d'euros addicionals per al 2012, quan es preveu que el model estigui completament desplegat. Aquest increment suposa que el Govern català disposarà de més recursos per desenvolupar l'Estat del Benestar: sanitat, educació, ajuda a la dependència. Resta per veure si realment aquests diners es traduiran en més beneficis per a aquells sectors socials que més ho necessiten.

«Per a moltes persones, la mirada al futur s'acaba en un carreró sense sortida»

Tots nosaltres constatem l'impacte de la crisi sobre les persones i col·lectius més vulnerables. La situació no solament ha afectat directament persones en situació sense llar, com les ateses des de l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac o la Llar de Pau (tots dos projectes de la Companyia de les Filles de la Caritat): la impossibilitat d'accedir a treball protegit, la desaparició de llocs de treball accessibles en el marc de l'economia submergida, l'augment de la demanda de llocs per dormir, de menjador i d'aliments en cru... condicionen que, per a moltes persones, la mirada al futur s'acaba en un carreró sense sortida. A més, la situació econòmica ha impactat sota la línia de flotació de famílies que no s'havien adreçat mai als nostres serveis o a la xarxa de serveis socials, que sempre han treballat, encara que sigui en situació precària, han perdut la feina i estan sobreendeutades. Per això considerem prioritari, d'una banda, garantir la cobertura de les necessitats bàsiques (alimentació, allotjament...) de les persones en situació d'exclusió social, impulsant especialment la xarxa d'habitatges d'inclusió de mitjana i llarga durada. D'altra banda, és necessària la dignificació de les

prestacions econòmiques de subsistència, en la seva franja de baixa (rendes mínimes, pensions no contributives, ampliació de les ajudes un cop finalitza l'atur...), així com el reforç als programes de formació i inserció laboral per a persones i col·lectius amb especial dificultat per incorporar-se al mercat de treball: incentivació a la contractació de persones vulnerables, suport a les empreses d'inserció i al treball protegit...

Eduard Sala

Director de l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac i de Llar de Pau Companyia de les Filles de la Caritat

«Invertir més en la prevenció i en penes alternatives a la presó»

El tema és complicat, però després d'uns quants anys com a capellà vull exposar una sèrie de problemes i reptes en el món penitenciari.

1. El problema dels malalts mentals. Cada any ens apleguem per fer jornades de formació i sempre apareix el problema dels malalts mentals. Creiem que els malalts mentals haurien de ser en altres llocs fora de la presó.
2. Un altre problema que contínuament constatem és la massificació a les presons. Molts interns han de compartir cel·la amb tres i fins i tot quatre companys.
3. Manca de feina per als interns. Cada

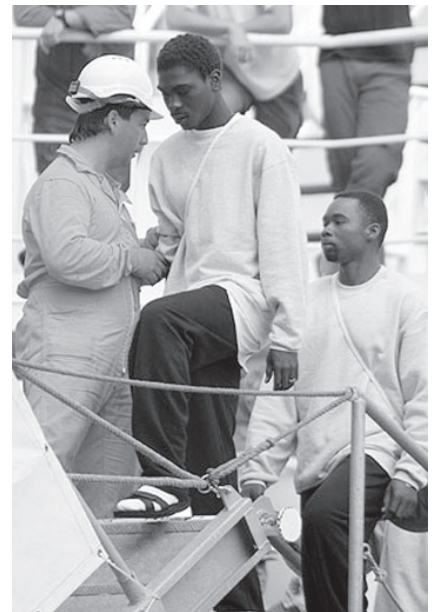
cop es va millorant, però caldrien més tallers productius per als interns, d'aquesta manera tindrien el temps ocupat i guanyarien uns diners molt necessaris.

4. Cada intern és una despesa enorme per a l'administració. Crec que l'Administració hauria d'invertir més en la prevenció. Així mateix hauria d'invertir més en les penes alternatives a la presó. A través de les estructures i mitjans perquè els que han comès un delictes menys greu no entren a la presó.

P. Joaquín Pina, mercedari Capellà del Centre Penitenciari de Ponent (Lleida)

«L'activitat econòmica s'ha de posar al servei de la persona»

La pobresa d'avui s'explica per una suma de factors que fa que moltes persones quedin al marge: manca de recursos econòmics, malalties, manca de feina, manca de formació, fracàs i/o abandonament prematur del sistema escolar, problemes o manca d'habitatge, addiccions, indocumentació, solitud i aïllament social, trencaments familiars, etc. Són situacions complexes, agreujades per l'actual crisi econòmica, que necessiten respostes noves, sovint també complexes. Davant d'aquest escenari, el nou finançament fa inajornable el desenvolupament de polítiques socials públiques més consistents i més ben pensades; que combinin l'atenció a les necessitats immediates i més primàries de les persones (alimentació, roba, despeses bàsiques de la llar) amb d'altres que cerquin solucions a mitjà i llarg termini (inserció laboral, programes d'habitatge, programes de formació per a infants i adults); que aprofitin i comptin amb la rica i llarga iniciativa del teixit associatiu de Catalunya; i que vagin acompanyades d'una dotació econòmica i financera suficient per fer front als reptes de les noves lleis de caire social aprovades els darrers anys: la llei de serveis socials, la llei de pres-

tacions socials de caràcter econòmic, la llei de dependència, la llei del dret a l'habitatge, la llei d'acollida a les persones immigrades, entre d'altres. Ara més que mai, l'activitat econòmica i el progrés material s'han de posar al servei de la persona i de les societats.

Salvador Maneu Marcos

Secretari general de Càritas diocesana de Girona

«La crisi ens planteja interrogants ètics»

Les situacions de pobresa, de desigualtat, de marginació, ens plantegen sobretot interrogants ètics. La crisi ens fa plantejar els valors que hi ha al darrere del model social imperant, des de la perspectiva del consum, de la competitivitat, de la responsabilitat individual i de la solidaritat. Actualment el perill de veure's relegat als marges de la societat afecta una diversitat creixent de sectors: la dona

sola amb fills que ha de tirar endavant, l'aturat de llarga durada, el jove que no ha trobat una primera feina o ha estat exclòs del sistema educatiu, l'ancià o l'anciana sense lligams familiars, l'immigrant que no pot renovar el permís de residència en perdre la feina. El cert és que ja no podem parlar de l'exclusió d'una minoria, sinó de la vulnerabilitat de la majoria. Hi ha una precarietat de vida i un afebliment dels vincles de relació. La protecció oficial és molt fràgil, insuficient, continuem estant a la cua d'Europa en polítiques familiars i de protecció social. Un exemple flagrant és el dret a l'habitatge esdevin-

gut un luxe i una trampa per a tantes famílies endeutades. Davant del perill d'augment de la conflictivitat social hi ha dos grans reptes: en primer lloc, més justícia redistributiva. I en segon lloc, el reconeixement que tothom és necessari i que no és admissible expulsar als marges, o fer un abordatge repressiu i punitiu del més fràgil i desvalgut, de l'últim que ha arribat.

Anna Jolonch

Autora del llibre «Exclusió social: dels marges al cor de la societat», Barcelona 2008 publicat per l'Observatori dels Valors d'ESADE i la Fundació Lluís Carulla

«El principal repte són les persones que estan per sota del llindar de la pobresa»

Juan Lemus / Arrels Fundació

Al meu parer, el principal repte social que té la societat catalana és l'atenció a les persones que estan per sota del llindar de la pobresa. L'any 2007, darrer any del qual hi ha dades de l'Enquesta de Qualitat i Condicions de Vida, amb una taxa d'atur del 6,6%, les persones que estaven per sota d'aquest llindar, és a dir, les persones amb uns ingressos inferiors a 8.184 euros anuals, eren el 18,2% de la població. Avui, amb un atur que a Catalunya supera el 16%, és fàcil de suposar que aquest percentatge deu ser molt més elevat. Què implica viure per sota del llindar de la pobresa? Grans dificultats per atendre necessitats molt bàsiques, com l'allotjament, el menjar, l'atenció a la dependència i la cura de la salut, per citar-ne

algunes de les més significatives. El mes d'abril passat, diverses notícies de premsa situaven en una mitjana de 10 les famílies que cada dia són desnonades de casa seva a Barcelona, per la impossibilitat de pagar el cost del lloguer o de la hipoteca. Crec que la primera prioritat social hauria de ser aturar el procés d'exclusió en aquest punt, facilitant un habitatge social. També és prioritari reforçar els instruments actuals, com la renda mínima d'inserció (RMI), les pensions d'invalidesa o de jubilació no contributives (PNC), per tal que la persona pugui afrontar, des d'un habitatge estable, les seves necessitats més elementals.

Salvador Busquets
Director Arrels Fundació

«Cal eliminar de totes totes la pobresa»

En principi cal esperar i preveure que els jubilats, com a tal, no guanyaran res, continuaran cobrant la pensió, que cada any s'actualitzarà segons l'IPC. Com que la mitjana de pensions ha anat pujant per efecte del fenomen de substitució no demanem expressament una millora pròpia des del nostre Govern per als jubilats en general, especialment per a alguns col·lectius específics. El primer, el de les vídues amb pensions mínimes o amb complements a mínims, que estan en una situació absolutament precària. Són dones de molta edat, generalment soles, sense recursos propis i la pensió de les quals prové de períodes on encara es valorava al 47% de la base reguladora. El segon, el dels pensionistes no contributius, que sobre una pensió minsa només poden rebre un complement del 25%, cosa que els porta a nivells al voltant dels 400 euros/mes i sense pagues. Per tant, cal eliminar de totes totes la pobresa a casa nos-

tra que afecta al voltant de 20% dels ciutadans i que, amb la crisi s'estén. És aquí, en el tema i en el món de la pobresa personal on el Govern ha d'abocar esforç econòmic per resoldre tants drames individuals i familiars. Finalment, en augmentar el nombre de persones que han esgotat l'atur, tot i que és responsabilitat de l'Administració de l'Estat, la Generalitat pot reflexionar sobre quins models d'ajut complementari, potser no tots de tipus econòmic, pot aportar a aquestes persones. Com sempre, demanem al nostre Govern una reflexió sobre la distribució dels recursos i una revisió de les seves despeses en la línia d'aplaçar les que no siguin imprescindibles o redistribuir-ne d'altres amb un nou criteri de prioritats, per resoldre tot el que hem dit.

Mario Cugat i Leseurs
President de FATEC (Federació d'Associacions de Gent Gran de Catalunya)

«Caldrà valorar les necessitats i les mancances»

Tota societat té unes necessitats i alhora unes mancances. Quan el nostre govern català tingui una partida de diners per a fins socials haurà de valorar les necessitats i les mancances i oferir d'una manera proporcional mitjans econòmics per tal que les institucions que ofereixen programes encaminats a pal·liar aquelles necessitats els puguin desenvolupar amb l'ajuda de tots. L'Església rep una demanda social important de les activitats que desenvolupa i fa una gran aportació a la societat: centres hospitalaris, cases per a gent gran, escoles i centres educatius, centres tutelars de menors, centres de caritat, consultoris familiars, pastoral peniten-

ciaria a les presons i centres d'acollida de reclusos, atenció a toxicòmans i malalts de sida, acollida de persones sense sostre, menjadors socials, atenció a emigrants, atenció a dones maltractades... i no cal dir tot el treball d'activitat i atenció espiritual, que és el fi propi de l'Església. També convé considerar el manteniment de tot el patrimoni cultural, tant monumental com documental, bibliogràfic i arqueològic. Tot això justifica les ajudes a l'Església.

Joaquim Fortuny, pvre.
Ecònom de l'arquebisbat de Tarragona

«Les prioritats han d'enfortir els pilars de l'Estat del Benestar»

Els diners recuperats a través del nou finançament lògicament han de passar a engrosir els pressupostos generals de la Generalitat, i per tant caldrà que aquesta es marqui unes prioritats. Bàsicament crec que les prioritats han d'anar dirigides

a enfortir els pilars de l'Estat del Benestar: l'educació, la salut i la llei de dependència. També a fer polítiques actives d'ocupació, especialment orientades a les PIMES, als autònoms i als treballadors del camp. A millorar la xarxa de transports públics i a potenciar el seu ús. A desenvolupar projectes de recerca d'energies renovables i de sostenibilitat, així com a

potenciar l'accés a la cultura de tot-hom; sense oblidar la cooperació internacional amb els països empobrits, a través de projectes de codesenvolupament.

Pepe Rodado
Delegat diocesà de Barcelona de Pastoral Obrera i rector de la parròquia del Bon Pastor

«Catalunya no pot donar l'esquena a mil milions de famolencs»

Mans Unides, com a ONG de l'Església per a l'ajuda al Tercer Món, considera que el nou acord de finançament entre l'Estat i la Generalitat ha de fer possible l'increment de l'esforç pressupostari en cooperació al desenvolupament per poder aconseguir el 0,7% el 2012. El Parlament de Catalunya va definir els terminis per aconseguir el 0,7% el 2012

en la Llei de Cooperació al Desenvolupament i en el Pla Director. Però els increments de l'ajuda el 2008 i 2009 han estat molt per sota dels objectius previstos. La Generalitat no ha complert amb els pressupostos esglaonats que permetrien aconseguir la meta el 2012. Ara ja no hi ha excusa. El Govern ha d'arribar al 0,7% el 2012. Catalunya no pot donar l'esquena a mil

milions de famolencs, a la meitat de la humanitat que ha de sobreviure amb menys de 2 dòlars al dia, als milers de nens que moren cada dia per causes evitables. Tenim un compromís en la lluita contra la pobresa al món.

Daniel Ortiz
Coordinador de Comunicació de Mans Unides Barcelona

LLOGUERS – ALQUILERES – LOCATIONS – RENTS
ADMINISTRACIÓ DE FINQUES

alkilando
by FINCAS GANDIA ■

DIPUTACIÓ 189
08011 - BARCELONA

www.alkilando.com
93 451 50 00

L'ENTREVISTA

Josep F. Mària i Serrano, s.j., professor d'ESADE i membre de Cristianisme i Justícia

—Des del punt de vista purament econòmic, què significa el nou finançament per a Catalunya? L'hem de veure com un finançament just?

—És clarament més just que l'anterior. El problema és la percepció que té la resta d'Espanya del finançament de Catalunya. Per exemple, les inversions extraordinàries que l'Estat va fer per als Jocs Olímpics de 1992 de Barcelona en 5 anys representaven en total un 30% del superàvit fiscal de Catalunya en un any. I tanmateix jo vaig sentir a fora de Catalunya que l'Estat estava regalant diners als catalans. Tenen, per tant, una mala percepció. D'altra banda, jo tinc confiança que el conseller Antoni Castells (socialista, i per tant preocupat per la solidaritat) és una persona molt ben preparada per comprendre i negociar el tema del dèficit fiscal català: és catedràtic d'Hisenda Pública i ha estat membre del Tribunal de Comptes de la Unió Europea, per tant, coneix perfectament tots els sistemes de federalisme fiscals europeus, i afirma que a Catalunya hi ha un dèficit fiscal que el nou sistema ha corregit parcialment.

—Aquest nou finançament, quins elements posa sobre la taula per a la reflexió?

—Ens fa reflexionar sobre fins a quin punt cada comunitat ha de ser solidària i fins a quin punt també cada comunitat ha de ser autosuficient. Pel que fa als temes de les inversions, una comunitat autònoma com Catalunya no es pot quedar sense tenir un mínim de fons per a les inversions pròpies: si no, es limita la possibilitat que Catalunya continuï creixent i continuï contribuint fiscalment a la

«Cal lligar solidaritat i eficiència econòmica»

resta d'Espanya. Si ens ofeguen, ofeguen una gallina que no pondrà més ous, o que els pondrà cada vegada més petits.

—En el camp social, quines són les principals urgències en inversió, especialment davant l'actual crisi?

—La inversió ha d'anar dirigida a conservar i ampliar les cobertures que dona l'Estat del Benestar als marginats i als grups en risc d'exclusió social. Entenquem-nos: l'Estat del Benestar és un invent europeu occidental que eclosiona plenament després de la Segona Guerra

Mundial. És un pacte entre els capitalistes i els treballadors, mitjançant l'Estat, en el qual els treballadors accepten la propietat privada de les empreses i els empresaris accepten pagar impostos per redistribuir rendes i que els treballadors i els pobres puguin viure dignament, tenir cobertura sanitària, de salut, etc. En països nòrdics l'Estat del Benestar és més potent; en els de tradició anglosaxona és més fluix; i en els països mediterranis ha estat relativament fluix. En països com Catalunya i Espanya encara hi ha marge per fer créixer l'Estat del Benestar perquè l'economia global fa vulnerables molts treballadors i perpetua l'exclusió dels ja marginats.

Però no es tracta només de pagar rendes als que han perdut la feina: es tracta, alhora, de donar-los formació perquè es reintegrin al mercat de treball i contribueixin a augmentar la competitivitat de l'economia catalana. Lligar solidaritat i eficiència econòmica: aquestes podrien ser les coordenades que hauria d'aplicar el Govern de Catalunya amb el nou finançament.

—La inversió social hauria de traduir-se també amb una col·laboració més gran amb els països del Tercer Món?

—Aquests estan en crisi permanent i, per tant, no podem afluixar la nostra soli-

daritat: per raons altruistes (hi ha en joc la dignitat inalienable de tota persona); i per raons egoïstes perquè la situació de tots els països ens acaba afectant per la via dels fluxos migratoris. De vegades ens costa tenir empatia amb gent de cultures diferents, d'aparença diversa. Jo he sentit una simpatia espontània amb la gent de Centreamèrica o de l'Àfrica sobretot fixant-me en els infants: la seva espontaneïtat i la seva innocència vencen tot tipus de prejudici o reticència a la solidaritat. Ho hem de fer pels infants, pels seus pares i pels seus avis.

—De quina manera la Doctrina Social de l'Església pot ser un referent vàlid a l'hora de guiar l'economia del nostre país?

—Des de la *Rerum novarum* (1893),

« Les orientacions de la Doctrina Social de l'Església poden ajudar a reconfigurar l'economia global »

aquesta idea del pacte entre treballadors i capitalistes, mitjançant l'Estat, és present en la Doctrina Social de l'Església. En les següents encíclics hi ha orientacions vàlides, no només sobre els sistemes polític i econòmic, sinó tam-

bé en el pla de persones, que són el fonament dels sistemes polític i econòmic. La Doctrina Social de l'Església insisteix que guanyar el màxim de diners no fa la felicitat de les persones: que el treball també confereix sentit a la vida, i que ens hem de preocupar del bé comú, no només del propi bé. En aquest sentit, les orientacions de la Doctrina Social de l'Església poden ajudar a reconfigurar l'economia global, que ara està en crisi; i la crisi ve en bona part perquè molta gent s'ha encegat buscant el màxim de beneficis i guanyant el màxim de diners per consumir.

Algunes reflexions sobre l'acord de finançament

Arcadi Oliveres*

En els darrers mesos, el possible contingut de la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i l'acord sobre el finançament han centrat, probablement d'una manera exagerada, el debat polític i econòmic del nostre país. El segon d'aquests temes ha estat finalment conegut i probablement es presta a moltes reflexions, algunes de les quals vull presentar tot seguit.

En primer lloc és bo de saber que Catalunya tendirà cap a un major equilibri fiscal envers la resta de l'Estat i que els impostos abonats al govern central s'aniran apropant cap a la despesa que, des de les administracions públiques, es realitzarà a casa nostra. Tanmateix cal reconèixer que, a la llarga, la millor solució és la de l'establiment per a Catalunya d'un concert econòmic similar al que actualment ja mantenen amb l'Estat el País Basc i Navarra.

En segon lloc, i malgrat que ens faci certa recança posar-ho de manifest, els saldos pressupostaris no són l'única variable a tenir en compte entre Catalunya i la resta de l'Estat. Al igual que quan analitzem les relacions entre el Primer i el Tercer Món,

també aquí s'ha de preveure si són equitatius els intercanvis comercials, quins són els beneficis empresarials obtinguts d'una autonomia cap a una altra i donar a conèixer els valors econòmics dels fluxos migratoris interns. En aquests tractes és sovint Catalunya la que n'ha resultat beneficiada.

En tercer lloc, la major aportació de recursos que es derivarà del nou finançament hauria de tenir per força la solidaritat com a element prioritari. Solidaritat envers els més desafavorits de Catalunya, de la resta de l'Estat i dels països en desenvolupament.

Tenir més recursos per augmentar en el rànquing de riquesa, a més d'ésser una pretensió egoïsta, no té cap tipus de sentit quan ens adonem que la majoria de la població mundial, que és la que viu en el Tercer Món, no podrà gaudir mai de nivells similars als del nostre benestar material.

En quart lloc, ara que s'ha parlat del finançament

de les autonomies, valdria la pena no oblidar tampoc les disponibilitats dels ajuntaments —l'administració més propera al ciutadà— que resulten ésser la germana pobre pel que fa a les disponibilitats dineràries. Pensem, per exemple, que mentre que a l'Estat espanyol els pressupostos suposen tan sols el 14,5% dels recursos públics, a Suècia en canvi, assoleixen el 55% del seu total.

Finalment cal no oblidar que, d'una manera generalitzada, per tal de poder, aquí i a fora, gaudir de més recursos, convé que les administracions públiques accedeixin a més ingressos que tan sols seran possibles amb una fiscalitat progressiva i amb una eradicació del frau. Totes dues qüestions han tingut, a l'Estat espanyol, recorreguts negatius des de fa bastants anys.

Així doncs, l'acord de finançament, del qual ens podem felicitar ni que sigui parcialment, ens ha d'obrir la porta a nous debats sobre els impostos, sobre la distribució dels pressupostos públics, sobre les polítiques socials i, a la llarga, sobre la distribució de la renda.

*President de Justícia i Pau a Barcelona

església en el món

Polònia

Representants de totes les religions visiten Auschwitz per pregar

■ Conclou la Trobada «Homes i Religions» organitzada per Sant'Egidio

Zenit / Cracòvia

Representants religiosos d'arreu del món van anar el 8 de setembre a l'antic camp de concentració d'Auschwitz-Birkenau, dins dels actes conclusius de la Trobada «Homes i Religions». Aquest simposi, convocat pel cardenal Stanislaw Dziwisz, arquebisbe de Cracòvia, i promogut per la Comunitat de Sant'Egidio, ha volgut aplegar personalitats de tots els credos «en l'esperit d'Assís». En aquesta cerimònia breu però colpidora van oferir les seves experiències dos supervivents del camp d'extermini, un rabí i una dona austríaca d'origen gitano. S'hi van dipositar més de vint corones de flors en record de les víctimes, per part de cada grup religiós. La trobada va acabar a la plaça del mercat de Cracòvia, amb el missatge «Crida a la pau 2009», precedit per trobades de pregària de cada grup religiós per tots els racons de la ciutat polonesa.

Durant els tres dies que va durar la trobada, en què van participar cristians de totes les confessions, musulmans, hinduistes, budistes i altres religions minoritàries, es va parlar de pau, del desenvolupament dels pobles, de la crisi econòmica i del diàleg interreligiós, però sobretot de l'herència de la Segona Guerra Mundial i del llegat del papa Joan Pau II.

Aquesta trobada reprenia la tradició inaugurada pel Pontífex anterior, Joan Pau II, a Assís el 1986, en plena guerra freda, convidant totes les religions a comprometre's amb el diàleg i la pau. «La pau és un

El pelegrinatge d'Auschwitz va ser un dels moments més emotius.

do, però també és una tasca», va recordar el cardenal Dziwisz durant la salutació inaugural en aquesta trobada, al santuari de la Divina Misericòrdia. «Cada home i cada generació ha d'acollir aquest noble repte, per construir els fonaments de la civilització de l'amor i de la vida a casa nostra.» «Fa setanta anys vam viure en aquest lloc el drama de la Segona Guerra Mundial. S'ha vessat sang innocent. L'odi entre els pobles va arribar al seu punt àlgid», va afegir.

Precisament, el tràgic conflicte va ser el centre de la reflexió de diverses taules rodones en el congrés, i en què van intervenir especialment jueus i catòlics polone-

sos. En la seva intervenció, Andrea Riccardi, fundador de la Comunitat de Sant'Egidio, va afirmar que «l'horror de la guerra és la lliçó més gran al nostre temps. Una lliçó que cal meditar. La guerra és la mort de tot el que uneix els pobles». «Una vegada em va dir el Papa que veient el 1989 s'entén que no es va pregar en va a Assís el 1986», va recordar Riccardi. «Setanta anys després de l'inici de la guerra, als carrers de Cracòvia i d'Auschwitz, ja no ressona la marxa de les tropes d'ocupació o el pas cansat dels deportats i d'un poble humiliat, sinó el pas amic dels pelegrins de diverses religions.»

Entre els assistents hi ha haver diverses

intervencions en reconeixement a la figura del papa Joan Pau II, com un «gran artífex de pau i de comprensió entre les religions». El gran rabí David Rosen, director del Departament per als afers interreligiosos de l'American Jewish Committee va afirmar, tot citant els passatges messiànics del profeta Isaïes, en què s'anuncia la pau, que «va ser un fill de Cracòvia qui ens ha conduït tan a prop d'aquesta visió.» Per la seva banda, Riccardi va afirmar, durant la seva intervenció sobre la Segona Guerra Mundial, que aquesta «va forjar un anhel de pau en molts homes i dones. Un d'ells va ser Joan Pau II».

Una altra intervenció destacada va ser la del metropolita Serafim de l'Església ortodoxa de Romania, que va anomenar Joan Pau II «profeta de la pau», tant per la seva ferma defensa de la pau en conflictes com l'irlandès o el de l'Iraq, com pels seus continus esforços de cara al diàleg interreligiós. «Joan Pau II estava profundament ferit per la divisió entre els cristians i, al nivell de les diferents religions, pel fet que siguin sovint causa de conflictes, en lloc de ser font de pau i de benedicció per als pobles.»

Per al cardenal Crescenzo Sepe, arquebisbe de Nàpols, «quan es torna a parlar de Joan Pau II, és difícil dir si es tracta de l'àmbit de la memòria o del de la profecia: la grandesa i l'actualitat del servent de Déu es troba també en aquesta complementarietat extraordinària que mena més enllà del temps, allà on la memòria esdevé vida concreta i la profecia es manifesta com a història ja en acte».

Barcelona pren el relleu de Cracòvia

El proper any Barcelona serà la seu de la Trobada Internacional de Pregària per la Pau. Així ho va comunicar el cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona, durant la sessió conclusiva d'aquesta trobada, que va tenir lloc del 6 al 8 de setembre. El cardenal Martínez Sistach va expressar la seva satisfacció per poder acollir el proper any aquesta trobada que promou la Comunitat de Sant'Egidio. «Aquestes trobades tenen la intenció de mantenir l'anomenat "esperit d'Assís", que es va posar de manifest a la Jornada Interreligiosa de pregària per la pau promoguda per Joan Pau II i celebrada a la ciutat de sant Francesc, a la qual van assistir cent trenta responsables religiosos de les Esglésies i comunitats cristianes i de les principals religions del món el 27 d'octubre del 1986», va aclarir el purpurat.

La Comunitat de Sant'Egidio ha organitzat diverses trobades a les principals ciutats d'Europa per donar continuïtat a aquella iniciativa de Joan Pau II. El darrer, celebrar a Cracòvia, es va centrar en el tema *Creences i cultures en diàleg*, a la qual van assistir nombroses personalitats i representants de diverses religions, convidats per l'arxidiòcesi de Cracòvia i per la Comunitat de Sant'Egidio per reflexionar i pregar per la pau, en complir-se els 70 anys de

El cardenal Martínez Sistach va participar en la trobada de Cracòvia.

l'esclat de la Segona Guerra Mundial, que tan dramàtica va ser per a Polònia.

Barcelona ja va acollir la XV Trobada Internacional per la Pau, celebrada els dies 2, 3 i 4 de setembre del 2001. Aquesta trobada, va reconèixer el cardenal Martínez Sistach, «em sembla que està en bona sintonia amb la tradició d'hospitalitat de Barcelona». Citant el missatge enviat per Benet XVI a la Trobada de

Cracòvia, el cardenal va explicar que la cita busca «promoure el perdó i la reconciliació contra la violència, el racisme, el totalitarisme i l'extremisme que desfiguren la imatge de Déu en l'home». «Confio en la col·laboració de les autoritats, les institucions, les diverses religions i els ciutadans i ciutadanes de Barcelona per dur a bon terme aquesta Trobada Internacional de Pregària per la Pau», va assenyalar el purpurat.

El cardenal Lluís Martínez Sistach va presentar una de les ponències de la trobada de Cracòvia, titulada *Conviure en un món de pau*. En la seva intervenció, l'arquebisbe de Barcelona va parlar del paper de les religions en la construcció d'una autèntica convivència social.

«Els homes i dones religiosos», va dir l'arquebisbe de Barcelona, «hem d'aportar la nostra contribució a la difícil comprensió i a la gestió del pluralisme i de les diferències a tots els nivells. No és una tasca fàcil i potser haurem de reconèixer, com a punt de partida, i amb humilitat, que encara no estem prou preparats per respondre adequadament als reptes que la societat cada dia més globalitzada ens planteja».

ITÀLIA

Un recorregut del coneixement al llarg de trenta anys

■ El Meeting de Rímini arriba al 30è aniversari

Giorgio Chevallard
Rímini

El 30è Meeting de Rímini es va desenvolupar del 23 al 29 d'agost amb el lema «El coneixement és sempre un esdeveniment», sota el signe del repte contingut en el missatge de Benet XVI: «No una distància o l'absència d'implicació són l'ideal a perseguir, d'altra banda inútilment, en la recerca d'un esdeveniment "objectiu", sinó més aviat una implicació adequada del subjecte amb l'objecte.» Tots vam ser conquerits, primer de tot, per l'espectacle de gairebé 4.000 voluntaris, que es van pagar menjar i allotjament per poder treballar al Meeting, signe del desig de fer una experiència, és a dir, de viure allò que fa créixer, i de compartir-la amb tothom. És un autèntic «miracle» que es repeteix des de fa 30 anys, fruit d'una educació per viure la gratuïtat com a dimensió de tota relació.

Les gairebé 800.000 presències van saturar sovint els pavellons del Meeting. Entre els 300 relators que van parlar en les 116 trobades podríem destacar primers ministres o vicepresidents d'estats com ara el Paraguai, Kenya, Tanzània; científics (el premi Nobel Charles Ternes, inventor del làser, o Yves Coppens, el descobridor de l'homínid *Lucy*); bisbes i cardenals (Antonio M. Rouco i Mons. Caffarra entre ells); exponents de la tradició jueva, ortodoxa i musulmana i filòsofs (Rémi Brague); vuit ministres del govern italià i representants de l'oposició del PD; teòlegs com ara Javier Prades o Julián Carrón (20.000 persones, entre elles tres ministres, van escoltar el seu testimoni

sobre la conversió de sant Pau i com sant Pau convida els Gàlates a fer servir la raó per extreure de la pròpia experiència quin Evangeli creure), periodistes i artistes.

Vuit grans exposicions, 26 espectacles i 9 manifestacions esportives van mostrar, com cada any, l'interès del Meeting per la totalitat del que és real. 170.000 metres quadrats ocupats (21.000 per a restauració), amb 11 sales (insuficients), 9.000 places d'aparcament, 850 periodistes acreditats: això en un any de restriccions presupostàries per la crisi (7,5 milions d'euros, 25% menys que el 2008), però amb més participació que mai.

Però el més interessant van ser, com sempre, els testimonis, perquè el recorregut del coneixement no comença per discursos o explicacions abstractes, sinó per la trobada amb persones que coneixen la realitat d'una manera nova i atractiva, carregada d'una promesa de veritat i de bé. Amparito Espinoza (en perdre el segon fill el marit se'n va anar amb una altra, però es va sobreposar i va entregar la vida alegrement als nens pobres de l'Equador); els amics del barri de Sanità de Nàpols (dels pitjors de la ciutat, però florent d'una humanitat nova per les obres nascudes de gent que va decidir «partir del que hi ha i no del que falta», com els va convidar a fer Julián Carrón); el pare Aldo Trento de Paraguai, que acull els més marginats; Marcos i Cleuza Zerbini, responsables dels 120.000 Trabalhadores Sem Terra de São Paulo, al Brasil (70.000 estudien a la universitat gràcies a ells i 15.000 famílies ja tenen casa); Rose i Vicky de Kampala, dedicades a les dones malaltes

«El recorregut del coneixement comença per la trobada amb persones que coneixen la realitat d'una forma nova i atractiva»

dor); els amics del barri de Sanità de Nàpols (dels pitjors de la ciutat, però florent d'una humanitat nova per les obres nascudes de gent que va decidir «partir del que hi ha i no del que falta», com els va convidar a fer Julián Carrón); el pare Aldo Trento de Paraguai, que acull els més marginats; Marcos i Cleuza Zerbini, responsables dels 120.000 Trabalhadores Sem Terra de São Paulo, al Brasil (70.000 estudien a la universitat gràcies a ells i 15.000 famílies ja tenen casa); Rose i Vicky de Kampala, dedicades a les dones malaltes

Diferents testimonis van aportar la seva experiència a la trobada.

El Meeting va registrar més participants que mai.

Del missatge del papa Benet XVI

El Papa no es va conformar amb un missatge de cortesia, sinó que va entrar de ple en la temàtica. Va començar recordant que «esdeveniment» és una paraula amb la qual Don Giussani va intentar tornar a explicar la naturalesa mateixa del cristianisme, que neix d'una «trobada», una dada experiencial de coneixement i comunió. «La reflexió contemporània ha tret a la llum el paper determinant del subjecte del coneixement en l'acte mateix de conèixer»: el principi d'indeterminació de Heisenberg demostra la impossibilitat d'un coneixement absolutament objectiu en les mateixes ciències naturals, i destrueix «el dogma positivista de l'objectivitat pura». I encara més amb el coneixement que implica la llibertat de l'home, involucrar-se amb l'objecte conegut per part del subjecte és *condició sine qua non* del mateix coneixement. Només cal pensar en les ciències històriques o quan dic «tu ets un home com jo». «En la recerca del coneixement objectiu, per tant, no s'ha de perseguir l'ideal de la desafecció i la manca d'involucració adequada amb l'objecte.» Cal, doncs, «acollir» l'objecte, tenir-hi una «simpatia», un amor en darrer terme, la veritable energia que empeny l'home a conèixer: «S'estableix una relació impossible d'eliminar entre amor i veritat.» El coneixement més necessari per a l'home és el del seu Creador, que es *Logos* i *Càritas* a la vegada: per això ja els pares de l'Església ensenyaven que cal purificar l'ull de l'ànima, així «l'esperit humà es pot obrir a la revelació de la veritat». «Feliços els nets de cor, perquè veuran Déu.»

de sida, i els presos de Pàdua que fan pastissos i *panettone*. A tots ells, una alegria més forta de la circumstància que viuen, que el món podria definir com a tràgica, però que ja no ho és perquè han estat conquerits per una presència que realment els canvia la vida.

El Meeting va demostrar ser expressió d'una amistat que construeix i que s'ha pres seriosament el reclam del Papa a Ratisbona d'«eixamplar la raó». Amb una capacitat de judici cultural i d'incidència política sorprenents, construïdes en bona mesura al voltant de la Companyia de les Obres i la Fundació per la Subsidiarietat.

El Meeting dels trenta anys es va obrir amb un esdeveniment internacional excepcional, afavorit pel ministre d'exteriori Frattini (*La persona al centre de les polítiques de desenvolupament* va ser el tema de la trobada dels ministres de l'últim G-8 a L'Aquila, sota presidència italiana); la trobada «Els conflictes oblidats» amb quatre líders de països africans que van parlar de pau i desenvolupament, juntament amb el

president de torn de la UE, Carl Bildt: el primer ministre de Kenya, Raila Odinga, va dir que cal un segon alliberament, que ha de tenir com a protagonistes els mateixos africans (donar la culpa de tot al colonialisme 50 anys després no ajuda a construir, encara que en tinguí moltes culpes). Totalment imprevist va ser el testimoni humà i polític de Tony Blair, que va arribar fins a la confessió pública de les raons de la seva conversió al catolicisme: el descobriment del caràcter universal de l'Església.

Especialment valorada va ser la intervenció de l'arquebisbe de Madrid, el cardenal Rouco, sobre la contribució de l'Església a la vida social: va recordar que els laics han de «donar cos» al magisteri social de l'Església, enfrontat a l'estatalisme creixent; que l'Estat no és amo de la societat, i que avui el poder s'atribueix drets sobre les persones que no li pertoqueuen.

El lema del Meeting 2010 que es desenvoluparà a Rímini del 22 al 28 d'agost 2010 serà «Aquella naturalesa que ens empeny a desitjar coses grans és el cor».

ITÀLIA

Visita pastoral de Benet XVI a Viterbo i Bagnoregio

■ El Papa subratlla la importància de l'acció social cristiana

Zenit
Viterbo

El Papa va començar la seva visita de bon matí a Viterbo, el 6 de setembre. Va iniciar el recorregut per la plaça de Sant Llorenç, on va beneir les noves portes de bronze de la catedral, realitzades per l'escultor italià Roberto Ioppolo. A l'homilia pronunciada a l'eucaristia a la Vall Faul de Viterbo, va exhortar els cristians a «donar testimoni» a través de l'acció social i caritativa de l'Església, i especialment en l'àmbit de l'educació. Va convidar els presents a mirar, en la història de l'Església, els «models sempre actuals, autèntics pioners de l'educació en la fe en què inspirar-se», entre d'altres, santa Rosa Venerini, «veritable precursora de les escoles femenines a Itàlia» i santa Llúcia Filippini, fundadora de les Mestres Pies. «En aquestes fonts espirituals es podrà feliçment acudir per afrontar, amb lucidesa i coherència, l'actual, ineludible i prioritària, emergència educativa, gran repte per a tota la comunitat cristiana i per a tota la societat.»

Un altre dels àmbits en què va demanar un compromís més gran va ser el de l'acció caritativa de l'Església. Tot recordant l'exemple de nombrosos sants de la diòcesi, entre ells el de la copatrona santa Rosa, el cos incorrupte de la qual es venera al monestir de Santa Maria de les Roses, Benet XVI va convidar a promoure el voluntariat cristià. Va afirmar que «no canvia i no passa de moda la vocació dels cristians a viure l'Evangeli en solidaritat amb la família humana». I afegia, tot recordant la figura del jove viterbès Mario Fani, precursor del que després va ser l'Acció Catòlica italiana: «Com afirma el Concili Vaticà II, el cristià està cridat a ser davant del món un testimoni de la resurrecció i de la vida del Senyor, i un signe del Déu vivent.»

Després de resar l'Àngelus, el Pontífex

El Papa va venerar el cos incorrupte de santa Rosa.

va afirmar que la Segona Guerra Mundial «ha de ser sempre advertència per a tothom per tal de no repetir aquestes barbàries. No podem no recordar els fets dramàtics que van originar un dels conflictes més terribles de la història». D'aquesta manera Benet XVI s'unia a la trobada organitzada a Cracòvia per la Comunitat de Sant'Egidio. El Papa va enviar una salutació cordial als participants i va fer una crida a «intensificar els esforços per construir, en el nostre temps, marcat encara per conflictes i contraposicions, una pau duradora. Que la memòria d'aquests esdeveniments ens empenyi a pregar per les víctimes i per aquells que encara porten les ferides en el cos i en el cor».

També va subratllar la importància de transmetre, «sobretot a les noves generacions, una cultura i un estil de vida amb l'empremta de l'amor, de la solidaritat i l'estimació de l'altre», i va subratllar «l'aportació important que les religions poden oferir i han de donar». Cal «promoure el perdó i la reconciliació contra la violència, el racisme, el totalitarisme i l'extremisme que desfiguren la imatge del Creador de l'home, tot esborrant l'horitzó de

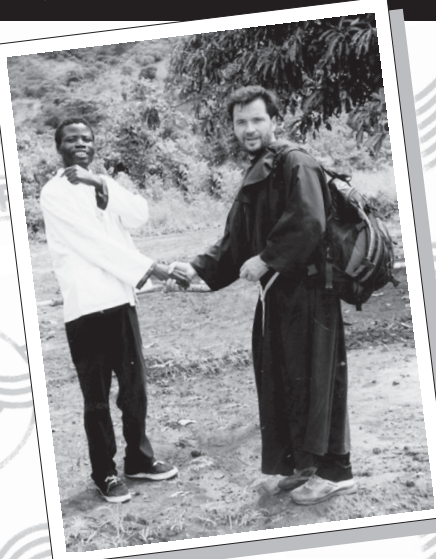
Déu i, en conseqüència, condueixen al menyspreu del mateix home».

Ja a Bagnoregio, bressol del filòsof, teòleg i místic sant Bonaventura, el Papa va presentar els fonaments de l'esperança. Així, va proposar aquesta «gran esperança-certera» que «ens assegura que, malgrat els fracassos de la vida personal i de les contradiccions de la història, ens custòdia sempre el "poder indestructible de l'Amor"». La visita del Papa va començar a la ca-

tedral de Sant Nicolau. «Déu ens ho ha donat tot —va assenyalar en adreçar-se als pelegrins—. D'Ell, com a font originària, brolla la veritat, el bé i la bellesa. Cap a Déu es puja fins a arribar i gairebé assolir el bé suprem i en Ell es troba la nostra felicitat i la nostra pau.»

Aquesta recerca de Déu canvia després la visió del món i de les persones: «En Crist, el mateix univers», segons sant Bonaventura, «pot tornar a ser veu que parla de Déu i ens porta a explorar-ne la presència; ens exhorta a honorar-lo i glorificar-lo en tot». Sant Bonaventura, va recordar el Pontífex, «compara el moviment de l'esperança amb el vol d'un ocell, que estén les ales al màxim i que per moure-les fa servir tota la seva energia. Esperar és volar. Però l'esperança exigeix que tots els nostres membres es posin en moviment i es projectin cap a l'autèntica altura del nostre ésser, cap a les promeses de Déu. Quan ens sosté una esperança així mai no correm el risc de perdre la valentia per contribuir, com ho han fet els sants, a la salvació de la humanitat, i podem obrir-nos i obrir el món perquè hi entri Déu: la veritat, l'amor i el bé».

Saps què sent un missioner quan rep notícies de casa?

APADRINA UN MISSIONER

Amb la teva aportació, ells o elles i encara més persones llegiran CATALUNYA CRISTIANA cada setmana

Marqueu amb una "x" les vostres preferències:

Preu d'una subscripció missionera: **Amèrica i Àfrica: 217,06 €** ☐
Àsia i Oceania: 290,38 € ☐
Missioner ☐ **Missionera** ☐
 (Es pot mantenir correspondència)

Nom i cognoms
 Adreça
 Població Província C.P.

FORMA DE PAGAMENT:

Adjunto xec nominatiu ☐ Domiciliació bancària ☐

Titular Data
 Entitat Oficina DC Compte

Envieu aquesta butlleta a: CATALUNYA CRISTIANA

Comtes de Bell—Iloc, 67—69, 08014 Barcelona — Tel. 934 092 810 — Fax 934 092 820

«La ciutat dels Papes»

El Papa va parlar, abans del rés de l'Àngelus, a Viterbo, de la importància d'aquesta ciutat italiana en la història de l'Església. La ciutat de Viterbo, va afirmar, «va ser amb justícia anomenada *Ciutat dels Papes*, ja que va ser elegida durant tota la segona part del segle XIII com a residència dels Pontífexs romans. Aquí van ser triats cinc dels meus predecessors i quatre d'ells hi són enterrats. Més de cinquanta l'han visitada, el darrer el servent de Déu Joan Pau II fa 25 anys». A més, en el territori de la diòcesi, «va néixer san Lleó Magne, que va fer un gran servei a la veritat en la caritat a través d'un exercici assidu de la paraula, del qual donen testimoni els seus sermons i les seves cartes. A Blera va néixer el papa Sabinià, successor de sant Gregori Magne, a Canino va néixer Pau III».

Tot això, va assenyalar Benet XVI, «constitueix un estímul ulterior per viure i donar testimoni de la fe cristiana, la mateixa fe per la qual van donar la vida els sants màrtirs Valentí i Hilari, custodiats a l'església catedral, els primers d'una llarga empremta de sants, màrtirs i beats de la vostra terra». També es va referir al lema triat per a aquesta visita, «Confirma els teus germans», i va explicar que el deure confiat per Déu al Successor de Pere és «el deure de ser aquí a la terra el Pastor de la tota la seva Església. Aquesta invitació del Senyor l'adverteixo avui adreçada a mi amb una intensitat singular. Pregueu, benivolguts germans i germanes, perquè pugui dur a terme sempre amb fidelitat i amor la missió de Pastor de tot el ramat de Crist».

Roca

www.roca.com

Inspired by water | | | | | | | | | | | | | | | | | |

«La teologia és un suport imprescindible de tota evangelització»

■ **Dr. Josep-Ignasi Saranyana, professor ordinari d'Història de la Teologia a la Universitat de Navarra**

Rosa María Jané Chueca

El Dr. Saranyana (Barcelona, 1941) acaba de publicar *Breve historia de la teologia en América Latina* (BAC, Madrid 2009), un manual que presenta per primera vegada l'itinerari complet de la teologia cristiana a Amèrica Llatina. Està dividit en tres parts: el cicle colonial (fins al 1810), el primer segle republicà i el segle XX. L'autor és professor ordinari d'Història de la Teologia a la Universitat de Navarra i membre del Pontifici Comitè de Ciències Històriques. Ha dirigit l'obra *Teologia en América Latina* (1999-2008, 4 volums).

—Com va sorgir la idea d'elaborar una història de la teologia a Amèrica Llatina?

—Va sorgir la tardor del 1984, quan Joan Pau II va anunciar el novenari d'anys per preparar el cinquè centenari de l'evangelització d'Amèrica. Em va semblar que podia ser una bona ajuda per al Pontífex, començar un estudi històric sobre el desenvolupament d'aquella evangelització. La idea va ser ben acollida per alguns col·legues i ens hi vam posar a treballar.

—Per què una història de la teologia i no més aviat una història de l'Església?

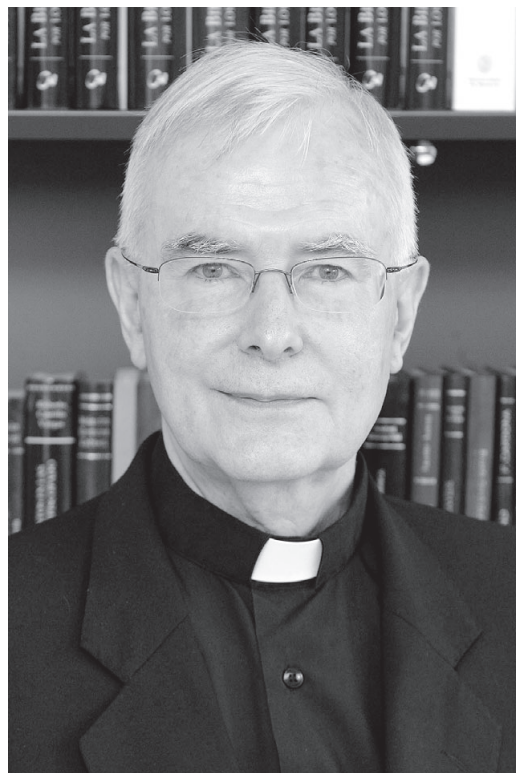
—L'opció va ser presa per raons pràctiques. Hi havia ja algunes «històries» de l'Església força bones, amb les quals no podíem competir. A més, hi havia en marxa una nova *Historia general de la Iglesia en América Latina*, dirigida per Enrique D. Dussel, que ja cobria aquest camp (si més no en el projecte). Ens va semblar que havíem de buscar una altra parcel·la inexplorada, en què la nostra aportació pogués ser més interessant.

—Ha suposat un esforç de nou anys, què ha significat embarcar-se en un projecte d'envergadura tal?

—L'edició de l'obra ha durat nou anys, com bé diu vostè, d'ençà que es va publicar el primer volum l'any 1999, fins a l'aparició del darrer, l'any 2008. Però abans hi va haver un bon nombre de tesis doctorals (de les quals set han estat publicades íntegrament), tres congressos celebrats a Pamplona (amb les corresponents actes també editades), diferents monografies dels professors que hi hem intervingut, etc. Hi va haver fins i tot una edició experimental, en un sol volum, per comprovar la reacció de l'americanística.

—El resultat final, en xifres...

—En total, la nostra *Teología en América Latina* consta de quatre volums gruixuts, editats per Iberoamericana-Vervuert (Madrid-Frankfurt), que sumen més de tres mil cinc-cents pàgines. Hi han intervingut vint-i-nou especialistes de dinou centres universitaris (cinc d'uropeus i catorze d'americans). Entre els col·laboradors he de citar molt especialment la Dra. Carmen-José Alejos, coordinadora

Dr. Josep-Ignasi Saranyana.

de l'obra, que moltes vegades s'ha jugat la salut i la integritat física pel projecte, a més d'haver-ne redactat un bon nombre de capítols.

—Ha tingut una bona acollida?

—La recepció ha estat molt favorable, fins ara... Moltes biblioteques n'han adquirit els quatre volums. Per exemple, Harvard Library ja els havia catalogat, amb tots els honors, tot just quatre setmanes després d'haver aparegut el darrer tom.

—Com a sacerdot, què li ha aportat aquest treball?

—Primer de tot, l'alegria d'haver contribuït al rescat d'una gran epopeia cristiana, perquè la teologia és un dels suports imprescindibles de tota bona evangelització. És admirable el sacrifici de tants homes (també d'algunes dones) que a Amèrica van meditar la seva fe i la van

transmetre al més alt nivell i amb originalitat.

—I personalment, què li ha suposat la realització del projecte?

—Molts nous amics (alguns van morir durant el desenvolupament del projecte i això entristeix); nous països coneguts (perquè hem hagut de viatjar molt); presa de contacte amb centres de recerca, biblioteques i arxius de primer nivell; algunes malalties tropicals contretes i la constatació que es pot treballar fins i tot amb pocs mitjans... En definitiva, una aventura intel·lectual que valia la pena i de la qual dono gràcies a Déu.

—L'alegria especialment, quan recorda aquests anys...

—Haver pogut tancar, fins fa poques setmanes, el projecte inicial. Acaba de sortir, com a manual per a seminaris i universitats, un petit tom que sintetitza els quatre volums i els exposa de manera ordenada i sintètica. Publicat per la BAC, es titula *Breve historia de la teología en América Latina*. Encara que no és tan breu, perquè té 373 pàgines.

—Només homes en la teologia llatinoamericana?

—En el seu cicle colonial no hi ha gairebé teòlogues. Amb tot, destaca una dona genial: la mexicana sor Juana Inés de la Cruz, que no tan sols va ser una poetessa i dramaturga extraordinària, sinó una teòloga d'alta volada.

—I ara?

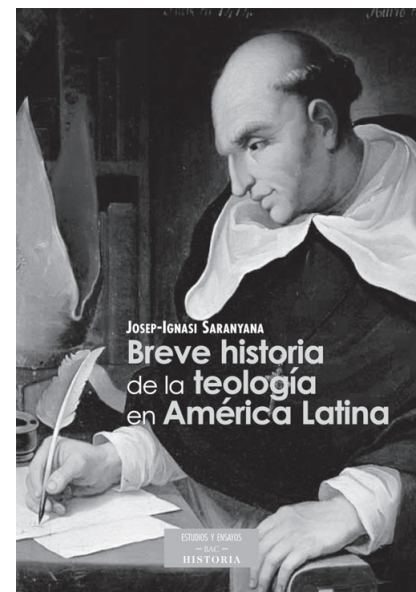
—És difícil citar noms sense incórrer en greuges comparatius. Recordo, entre les professionals de la ciència teològica, la xilena Anneliese Meis, dedicada a la teologia dogmàtica, i l'argentina Celina Lértora, especialitzada en exegesi bíblica i en teologia fonamental.

—Quina és la peculiaritat de la teologia a Amèrica Llatina?

—Hem comprovat que, a pesar de les enormes distàncies ultramarines, l'Atlàntic va ser com una gran autopista per on circulaven les idees en totes direccions. El que es discutia a Europa (sobretot a Salamanca, Alcalá, Lovaina, París i Roma) arribava ben aviat a l'altra banda, i allí s'acoloria, de manera natural, amb les peculiaritats de l'entorn, que també variaven molt de nord a sud. I a l'inrevés: el que allí preocupava, aviat començava a debatre's també a Europa. El món catòlic era un; i la teologia, que també era una, respirava amb dos pulmons. Amb més motiu, això es compleix també avui.

—Quin lloc ocupa en la teologia llatinoamericana l'indigenisme?

—És ara un dels temes majors i també una de les preocupacions principals de la teologia europea, encara que amb altres matisos. L'indigenisme es viu aquí com a destí de l'emigració, com a problema pastoral (conservació de les tradicions i pràctica sacramental), com a mestissatge, com

Portada del llibre.

a diàleg entre opulència i pobresa. L'indigenisme ens remet, a més, al diàleg interreligiós i, en definitiva, a l'única mediació de Crist, que és un afer central en la fe catòlica.

—Vostè ha concedit molta importància a la teologia feminista.

—Em sembla fonamental la reflexió teològica sobre la condició femenina. Però no sé si hi ha massa passió en el tema.

—Com va la teologia feminista a Amèrica Llatina?

—Té moltes conreadores. N'hi ha que han ofert aportacions interessants, com les uruguaianes Maria Teresa Porcile, ja traspasada, i Ana Bidegain, o la brasilera Maria Clara L. Bingemer. Altres, que es mouen en l'ecofeminisme, han sortit del camp teològic per centrar-se en l'antropologia cultural, amb afirmacions força problemàtiques.

—Quan pensem en Amèrica Llatina de seguida la relacionem amb la teologia de l'alliberament. Què va motivar-ne l'aparició?

—Els factors van ser múltiples. Una nova conjuntura política (des del 1959-60); una recepció, potser esbiaixada, del Vaticà II (especialment de la *Gaudium et spes*); el retorn a Amèrica, a finals dels seixanta, de molts estudiosos llatinoamericans que s'havien format a Europa, sobretot en centres francòfons; la difusió del neomarxisme i dels ideals de la revolució del 68... No es pot parlar d'una causa única. Va pesar molt, sobretot, la misèria d'extenses capes de població, que es va fer més palesa en les megàpolis que aleshores van emergir. Davant de tal pobresa, la teologia cristiana havia de respondre, i ho va intentar.

—Té encara vigència?

—En la teologia de l'alliberament hi va haver de tot. Hi va haver una reflexió seriosa i també hi va haver precipitació. N'hi ha que van tenir massa pressa, potser per la injustícia notòria d'algunes situacions, i no van saber mesurar bé les seves propostes. A d'altres els va faltar ofici teològic, perquè la teologia té les seves pròpies regles com a saber científic: la ciència teològica no és un esclat reivindicatiu o revolucionari. Al cap dels anys, s'ha pogut rescatar el fons de veritat que contenien algunes síntesis, i deixat de banda les improvisacions o errors que hi havia en d'altres.

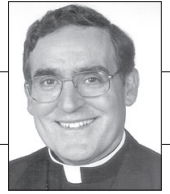
LLAR D'ANCIANS P. MIRALLES
per a grans **persones** grans

Tenim tres places disponibles

NIF: G-08862781 - Els donatius desgraven un 20% del total de l'IRPF (Llei 30/94)
www.residenciapmiralles.org e-mail: residenciapmiralles@telefonica.net
Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Crisi i solidaritat familiar

Com actua la família davant les conseqüències de la crisi econòmica? La resposta pot ésser que aquesta institució tan fonamental de la nostra vida social és un gran recurs per a aquelles persones que, sobretot per causa de l'atur, pateixen més intensament les conseqüències de l'actual crisi econòmica i financera. Però aquesta intuïció de sentit comú s'ha vist ara confirmada per una enquesta realitzada per l'associació Missatgers de la Pau en el món de les persones grans.

L'enquesta analitza les conseqüències de la crisi econòmica en les relacions entre avis, fills i néts en el nostre país. I allò més rellevant que es desprèn de la informació és que en el si de les nostres famílies funciona actualment una forta solidaritat intergeneracional. La crisi ha provocat un augment d'aquesta solidaritat gairebé en el 80 per cent de les llars enquestades. Entre les virtuts de la institució familiar caldrà fer esment també d'aquesta: esdevenir un recurs d'emergència quan les dificultats econòmiques posen les persones en una situació de forta precarietat.

Quins són els beneficiaris d'aquesta solidaritat? La resposta és fàcil d'intuir: són els més joves, d'edat situada entre els 25 i els 30 anys, que coincideix amb la població més afectada per la crisi. I si ens preguntem quins són els autors d'aquestes ajudes d'emergència, la resposta és que les persones més solidàries davant la crisi són els avis.

Els avis i les àvies, malgrat les baixes pensions que tenen en molts casos, són els qui ajuden els seus fills i néts econòmicament. I aquesta ajuda, a causa de la crisi, s'eleva fins a un 47 per cent. L'ajuda econòmica dels avis als seus fills i néts es materialitza en primer lloc en un recolzament per poder arribar a fi de mes (34,96 %), seguida d'ajudes per al pagament de préstecs hipotecaris o per al consum (17,96 %) i per a la compra d'aliments (16,57 %) o vestits (12,57 %).

Podem concloure que actualment, a més de la figura ja tradicional dels avis cangur, apareix la figura de l'avi o l'àvia banquer sense interès, davant l'absència d'altres fonts de finançament de les famílies. Per poder-ho fer,

com subratlla un comentarista, no ens podem enganyar: els avis han de recórrer als seus estalvis, utilitzant uns diners guardats durant anys per sortir als pas de situacions imprevistes o per complementar la seva pensió.

Potser l'aspecte més positiu de la crisi sobre la institució familiar, sempre segons l'enquesta esmentada, és que la crisi ha enfortit els vincles familiars i les persones poden comprovar que, com va dir el papa Joan Pau II, «la família és l'únic lloc en què la persona és estimada per si mateixa». De l'experiència dels avis les famílies aprenen també a ser menys consumistes, a practicar uns hàbits de consum responsable, a rendibilitzar millor els seus recursos, així com a fruitar amb allò que es té i a ser feliços tenint menys coses. Com ha afirmat recentment Benet XVI, «els avis són els dipositaris, i sovint també els testimonis, dels valors fonamentals de la vida».

És una llàstima que, sovint, només es recordin aquestes coses tan assenyades quan es produeix una dolorosa situació de crisi com la que estem passant actualment!

Als quatre vents

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona i Primat

Cinc anys com a arquebisbe

Permeteu-me avui una reflexió personal que en realitat és una acció de gràcies. Aixeco el cor a Déu en agraïment pels cinc anys com a arquebisbe de Tarragona, un càrrec tan immerescut i que, sense l'ajuda divina i la de tots els meus germans, superaria tant les meves possibilitats humanes.

Recordo el gest, ajagut de boca a terra, que forma part de l'ordenació sacerdotal i també episcopal, aquell diumenge, 19 de setembre de 2004. Així em vaig sentir jo aquell dia: el més humil de tots, rendit a la decisió del Papa, que comporta l'honor i la responsabilitat de ser successor dels Apòstols, successió que implica una cadena la primera anella de la qual van ser els Apòstols i que ha tingut tan bons pastors en la nostra diòcesi com sant Fructuós, sant Pròsper, els sants bisbes dels temps medievals i posteriors, l'estimat cardenal Vidal i Barraquer en els temps moderns i fins arribar al germà predecessor

meu, Lluís Martínez Sistach, que va intervenir en la cerimònia de la meva ordenació.

Com oblidar en la meva gratitud el papa Joan Pau II, que em va escollir per a aquest alt ministeri, i Benet XVI, l'actual pontífex, amb qui he tingut ocasió de parlar repetides vegades de Tarragona?

«D'Orient fins a Occident» arriben els desvetllaments d'un pastor d'ànimes, sense que aquesta nota d'universalitat —catolicitat— que defineix la nostra Església contradigui l'estima singular a la nostra Església local i a tantes tradicions religioses properes.

Són tants els records que s'amunteguen en la meva memòria al cap de cinc anys de la meva ordenació episcopal! Per descomptat, els tres anys de jubileus: el dedicat a sant Fructuós i els seus diaques, que va contribuir a revitalitzar la devoció a aquestes figures insignes de la nostra Església primitiva; l'Any Jubilar de Sant

Pau, celebrat arreu del món, i amb accent peculiar a Tarragona tenint en compte la seva estada entre nosaltres, i, finalment, l'Any Sacerdotal en curs, en memòria de sant Joan Maria Vianney, durant el qual demanem amb renovat afany al Senyor que envii treballadors al seus sembrats i revitalitzi les vocacions sacerdotals capaces de sembrar a mans plenes l'Evangeli, com ho va fer el sant rector d'Ars.

En aquest lustre han estat moltes les ocasions en les quals he participat en solemnes celebracions a la catedral, i més encara en actes religiosos en pobles petits, moltes vegades lligats a devocions seculares. He gaudit contemplant el bon esperit de molts sacerdots, religiosos, religioses i seglars, i he beneït la meravellosa labor d'entitats com Càritas, Mans Unides, l'Hospitalitat de Lourdes i tantes altres que seria llarg enumerar.

En tot aquest temps he rebut l'ajuda inestimable dels meus col·laboradors, sense els quals no podria haver fet res. Moltes gràcies a ells, a totes les autoritats i a totes les persones que tan bé m'han acollit.

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

opinió

Punt de vista

Mn. Antoni Babra
Professor de Moral

Mare-embrió-fetus

En el controvertit debat sobre l'avortament, inclòs el cas de les menors d'edat, sovint se senten opinions que proposen reduccionismes dràstics, com per exemple, que «l'avortament *no és un crim* com matar una altra persona, cara a cara» (nihilisme moral), o, «que la relació mare-embrió-fetus forma part de la mare com *un tot indiferenciat* que refusa dues vides diferents» (teoria epigènica), o bé, «que en darrera instància qui decideix sobre un fetus és solament competència de la dona gestant, *propietària* de l'embrió» (autonomia econòmica).

Sobre si el fetus és persona humana, la tradició del personalisme cristià creu que sí. En qualsevol cas, alguns el consideren «material altament sensible». Davant d'hipotètics conflictes, els principis de la moral enuncien que en cas de dubte el judici recau a favor de l'innocent (l'embrió sempre és innocent); que una acció justa en el camp biomèdic és aquella que imposa davant de tot, fer el bé i evitar el dany; que davant el concepte de propietat privada aquesta se subordina al dret universal a la vida, tal com és el cas d'alimentar els pobres, els innocents i els desprotegits (també en la placenta d'una mare gestant); que l'imperatiu categòric de tot deure de la llei universal diu: «Obra de tal manera que et relacionis amb la humanitat, tant en la teva persona com en la de qualsevol altre, sempre com un fi, i mai com un mitjà» (Kant).

Així mateix, se'ns ha recordat recentment que des del punt de vista ètic, «l'ésser humà ha de ser respectat i tractat com a persona des de l'instant de la seva concepció» (un terme més filosòfic que no pas científic, és clar) i, per això, «a partir d'aquest mateix moment se li han de reconèixer els drets de la persona, principalment el dret inviolable a la vida de tot ésser humà» (*Dignitas personae*).

Els drets personals estan previstos en la declaració dels drets humans: el primer és el dret a la vida, l'aliment i la protecció. El dret a la vida implica lluitar contra la pobresa, per això al segle V sant Gregori el Gran ja escrivia que «alimenta el qui mor de gana, perquè si no l'alimentes el mates.» Obrar a favor del *nasciturus*, alimentar-lo des de l'inici de la vida és tot el contrari a una mentalitat avortista o d'infanticidi, que rebaixen la condició digna de la civilització humana.

Finalment, un argument d'espiritualitat benedictina. La Regla de sant Benet recomana als monjos «que s'avancin a honorar-se els uns als altres; que se suportin amb una gran paciència les febleses, tant físiques com morals; que ningú no busqui allò que li sembla útil per a ell, sinó més aviat allò que ho sigui per als altres. Que no anteposin res absolutament al Crist» (*Regla*, capítol 72). Si això entre persones d'una comunitat, anàlogament, entre els progenitors i els éssers vius humans que hi són en el *claustr* matern.

Saber escoltar

Imaginar la vida divina

Joan Guiteras i Vilanova
Degà del Capítol Catedral de Barcelona

El jove Klemens va tenir l'oportunitat de fer-se amic d'un ferrer. De vegades, en sortir de l'escola, entrava a la ferreria. El seduïa veure com el foc —sempre jugarer— disposava la transformació del ferro. Un dia, el seu amic ferrer, li va permetre fer una prova. Van enrotllar un filferro oxidat en un ferro vell.

Klemens quedà impressionat pel procés de la forja. Com si el filferro oxidat assolís una nova naturalesa. Esdevenia flexible i roig fosc. Després es tornava més clar i daurat fins a l'adquisició d'un blanc brillant. El ferro vell obtenia una forma lluminosa resplendent. Els cops del martell feien saltar espurnes vermelles. Si es submergia a l'aigua feia soroll i es produïen borbolles. Quin espectacle! El mateix ferro es deixava manejar i adquiria un color blavós. Era el mateix ferro d'abans. Però transformat.

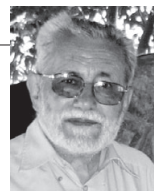
Klemens considera que hi ha un procés similar quan l'home aconsegueix la vida divina. Escriu: «No era impossible arribar a aquests pensaments. És cert que la llum divina és tan invisible com el mateix Déu, i els nostres ulls estan en relació amb ella com les ones de

la ràdio o la llum elèctrica, es pot veure una vegada, i això és ja suficient. Fou a la muntanya del Tabor. El Salvador estava agenollat i pregava. Pere, Jaume i Joan eren a prop. La vida divina es féu manifesta en el Salvador en la seva totalitat, primitiva i il·limitada plenitud; ningú no podia comprendre com tot això es podia amagar en un home. Mentre el Salvador pregava, els llaços de la naturalesa creada no pogueren contenir-la més temps i aparegué a l'exterior. El Senyor aparegué visible i tot el seu cos de Salvador brillà meravellosament. Això succeí una sola vegada, però ja era suficient i els qui eren allí ho van veure i ens ho han dit.»

Afegeix que, en nosaltres, la vida divina roman amagada. Li agrada escriure: «Només els àngels veuen que nosaltres "enmig d'una generació corrompuda, brillen com estrelles en el món sencer". Més tard ho veurem nosaltres. Més tard, si ens és atorgat, veurem Déu i totes les criatures celestials. Més encara, la mateixa vida divina serà visible en nosaltres i es veurà resplendent com succeí al Senyor en la muntanya del Tabor. Això succeirà de debò, però... més tard.»

A propòsit de...

P-J Ynaraja
Capellà del Montanyà
(ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net)

Gat-gats

Els meus lectors coneixen la meua afició per tot el que són animals i plantes, sobretot si són esmentats a la Bíblia. Crec que n'he parlat de tots. La qual cosa no significa que n'hagi dit tota la veritat. Un cas ben evident és el del gat. En algun article he afirmat que el text sagrat no l'esmenta, però cal matisar-ho.

«El gat domèstic (*Felis silvestris catus*) és un petit mamífer carnívor de la família *felidae* que ha estat en convivència propera amb els humans des de fa uns 9.500 anys, una data molt anterior a les estimacions prèvies, que en fixaven la domesticació a fa entre 3.500 i 8.500 anys» (Viquipèdia *dixit*).

M'agraden els gats, en diferents ocasions de la meua infantesa i joventut, n'he tingut a casa. M'agrada estèticament. La manera de caminar és elegant, la conducta, altiva i no perd mai l'orgull. Quan l'observem, ens adonem que el seu posat és el d'una petita fera que, tot i tancat, no ha perdut la llibertat animal. Que és útil perquè menja els ratolins? No ho dubto. Però en la majoria d'edificis d'avui, això li impedeix l'altura, la manca de racons on amagar-se i la manca d'aliments, guardats a la nevera. Amb tot, continua havent-hi gats i penso que en més quantitat que en altres èpoques. I és que, pel que observo, s'ha convertit en mascota, en animal domèstic.

Els que es prenen els relats bíblics al peu de la lletra saben que Déu al paradís va oferir el món vegetal a l'home com a aliment. Quan va acabar el diluvi universal, va sotmetre-li els animals de tal manera que es va fer carnívor. Sense gaires precisions, és evident que l'home és un ésser superior a qualsevol altre animal. Però no sempre acceptem aquest principi.

Per diferents causes, l'home es deixa sotmetre pels animals. Sé que no n'és conscient, però aquesta és la trista realitat. Antigament, l'animal domèstic s'alimentava de les sobralles de l'àpat familiar. En algun moment, rebia certes predileccions, però sempre ocupava un rang inferior. Malauradament, de vegades, ens assabentem que algú ha portat els avis a una residència, perquè els pisos actuals són molt petits, però observem que la mascota rep unes moixaines inaudites, li compren els aliments més bons que s'anuncien per la televisió, la passegen i la transporten en habitacles ben confortables. Un dia, parlava amb una persona que havia patit greus problemes d'alcoholisme, un possible intent de suïcidi, etc., li aconsellava que vingués a casa meua per poder reflexionar amb pau, tranquil·litat i amb temps. Em va respondre de seguida: «No puc, és impossible. Qui tindria cura del meu gat?» Davant d'aquesta resposta, evidentment, la trobada no va ser possible. Hi va haver un altre risc, almenys en l'antic Egipte, perquè es va sacralitzar el gat. Segurament aquest va ser el motiu pel qual la Bíblia no l'esmenta, tot i que el món israelià el coneixia per la seva llarga estada al país. Si allà era considerat un animal sagrat, al qual fins i tot es momificava, en el monoteisme israelita convenia ignorar-lo.

Afegeixo, per acabar, que la Bíblia, en dues ocasions, fa referència als gats salvatges. Segurament es tracta d'un felí semblant a les genetes. Aquestes van arribar a la península acompanyant la invasió àrab. Quan aquests van ser expulsats, en van quedar molts exemplars, que van tornar a la seva vida salvatge primitiva. Que cadascú en tregui les seves conseqüències.

Una reflexió final. El preu que paguem quan els comprem, la cura que els donem i els aliments exquisits que els oferim, en un món on hi ha tanta gent que mor de gana, és una injustícia. La revelació no és ingrata ni cruel amb els animals, però els manté en una escala de valors sempre inferior a qualsevol ésser humà.

Finestra a la vida

Victòria Molins,
s.t.j.

Una «síndrome» de la qual es lliuren els pobres

Tornar de vacances —els que en tenen— diuen els psicòlegs que produeix una síndrome d'ansietat... Segons el resultat d'un estudi que es va conèixer fa unes setmanes, el 46 per cent dels treballadors i de les treballadores espanyols asseguren que se senten envaïts per una certa melangia o travessen una fase depressiva quan han de tornar a la feina després de vacances. Però si aquest percentatge resulta alt, encara ho és més el percentatge de persones que diu trobar-se amb dificultats per adaptar-se novament a la rutina laboral de cada dia.

Això ho vaig sentir per la ràdio quan travessava la ciutat de dalt a baix. Vaig entendre que aquesta síndrome afecta unes persones que tenen la sort de treballar. Els carrers de la part alta estaven completament buits durant el mes d'agost. Com que allà dalt la gent té feina o si més no té sou... podien tenir vacances i tornar-ne. Als barris de la part més castigada per l'atur, la marginació i la pobresa tot restava igual: els carrers plens, els nens jugant entre els cotxes, els homes parlant, les dones tornant de fer feines i alguns joves fent de les seves...

Els diaris van plens de diatribes polítiques que sembla que obliden aquesta part de la població cada vegada més nombrosa.

Llegeixo un article de González Faus, sempre valent en les seves denúncies, que m'ha impressionat. El titula: *Presupuestos de unos impuestos postpuestos*. Un joc de paraules que respon a una realitat. «Com que el Govern —escriu el jesuïta— necessita diners perquè les arque estan buides i va haver de fer grans despeses per arreglar els vaixells dels pirates bancaris que feien aigües per tot arreu, doncs acabarà per apujar els impostos indirectes que afecten de la mateixa manera milionaris i indigents. El milionari patirà exactament el mateix augment que un marroquí amb papers. I així, almenys, haurà aconseguit alguna cosa en el ministeri d'«igualtat»».

D'acord, José Ignacio, però encara resten aquells que estan per sota dels impostos perquè fa temps que no troben feina i han de fer tripijocs per viure o sobreviure.

Aquest matí m'he trobat un home que conec de fa anys. La vida el va portar a l'alcohol i als robatoris o a la mendicitat. Després l'he vist a la presó amb molta més alegria que no el veia pels carrers. Almenys allà tenia un llit i un plat a la taula. Ja està en llibertat. Però només és lliure perquè no està entre reixes. Li ha caducat la llibreta del banc no sé si pel seu aspecte o perquè no l'hi han volgut renovar... Això és el que m'ha dit. Tractaré d'esbrinar la veritat. De moment és al carrer i, segurament farà oposicions per tornar a la presó.

Els diaris i la gent del carrer comenten que el barri del Raval s'està degradant, que cada dia hi ha més robatoris, més prostitució al carrer, més mendicitat i més brutícia, que és la conseqüència immediata de tot això. Però les solucions no van únicament pel camí de la repressió contra la inseguretat. I ho dic jo que he estat diverses vegades víctima de robatoris. Si els polítics van posant pegats que no solucionen a la llarga els problemes de la crisi econòmica, si continuen amb despeses desorbitades en cotxes oficials, en pagues i sobrepagues, mentre parlen al poble d'estrènyer-se el cinturó, passarà com diu González Faus en l'article esmentat que «amb una dictadura econòmica no hi pot haver democràcia política per molt que ens hi entestem». Potser l'Església ha de denunciar una mica més i gastar una mica menys. Que també hi ha despeses innecessàries que ens podríem estalviar a favor dels que no poden fer-ho.

Zoom

Eduard Brufau

Claudio Gorosito és un exemple de rehabilitació social. Durant els 9 anys que va ser reclus de la presó madrilenya de Navalcarnero va fer, només amb fil, còpies a escala real de grans obres d'art contemporani. Aquesta tasca el va ajudar a créixer personalment, així com també als altres interns que hi van participar. A la imatge, Claudio retocant el seu Guernica, en el qual va treballar tot un any.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
(llserrall@gmail.com)

Amics per sempre

Aquest estiu he passat cinc setmanes al Paraguai. La nit del 12 d'agost vaig rebre un correu electrònic que em comunicava la mort de Joan Lluís Casanovas, germà de La Salle i gran amic personal. Un autèntic gerro d'aigua freda, encara més a tanta distància. La darrera vegada que ens vam veure estava envoltat de l'excel·lent equip de professors de Cintra. Vam parlar tranquil·lament. Vam prometre trobar-nos quan tornés per comentar les incidències estiuenques i somiar nous projectes de col·laboració.

La responsabilitat que cadascú exercia en la seva pròpia institució sobre temes educatius ens va posar en contacte. Vam compartir inquietuds, problemes i solucions. A partir d'aquests diàlegs, va sorgir una forma de reunió bilateral entre lasal·lians i maristes, que continua fins avui. Junts vam anar a Madagascar, acollits per l'ONG PROIDE, per participar en el projecte modèlic d'Akamasoa, liderat pel P. Pedro Pablo Opeka. El germà Joan Sala va ser el nostre amfitrió. Els meus apunts d'aquell camp de treball a Antananarivo es van recollir al llibre *El coratge navega mar endins*. En el viatge d'anada, em vaig dirigir a una hostessa d'Aeroflot per comunicar-li que Joan Lluís celebrava aquell dia les bodes d'or amb la vida. Vam regar els 50 anys amb els *benjamins* amb què ens va obsequiar la companyia aèria.

Sovint, a la mitja part dels partits del Barça al Camp Nou, ens trobàvem per comentar la marxa del partit. En aquelles converses, van sorgir molts projectes que després van cristal·litzar. L'educació formal va derivar cap als temes socials. Jo estava molt implicat en l'associació Compartir, la presència de la qual prenia forma al nucli antic de la ciutat. Ens vam anar apropant a les fronteres de la marginació. Amb altres religiosos i religioses, presents al Raval, vam començar a parlar sobre la necessitat de trencar el cercle viciós. Fills que repeteixen el guió dels pares delinqüents. Filles que segueixen la professió de les mares prostitutes. Integrar-los en l'àmbit educatiu formal era el nostre intent. El somni va adquirir contingut i es va crear el Centre Cintra. El nom va ser simptomàtic. Cintra és una bastida que sosté un arc en construcció fins que

s'hi col·loca la pedra clau. L'objectiu de Cintra és ajudar a construir fins arribar a ser prescindible. La idea va tenir bona acollida entre els instituts religiosos, de manera que avui hi donen suport més de 30 entitats, amb la col·laboració de la URC (Unió de Religiosos de Catalunya). L'administració educativa va ser sensible a aquest plantejament d'avantguarda i li va donar suport. Els adolescents van passar del carrer a les aules, dels instituts del voltant als quals no estaven integrats a la nova proposta educativa. Els inicis van ser difícils. Recordo que un dia en Joan Lluís ja no podia més i em va dir: «Tinc ganes de deixar-ho. Sembla que no hi ha res a fer. Però no puc fallar a tantes congregacions que hi ha darrere d'aquest projecte. Cal continuar endavant.» I així va ser. Joan Lluís, dirigint Cintra durant més d'una dècada ha consolidat el projecte. Després de la seva jubilació, en va mantenir la titularitat. Enric Sevilla, laic, va assumir-ne la direcció pedagògica. La lluita pels espais va acaparar els darrers esforços. Aquest setembre, els nous prefabricats acullen amb amplitud els alumnes. El reconeixement i els premis s'han succeït al llarg d'aquests anys. No són viscuts com a aliment de la vanitat sinó com una manera d'atraure la mirada sobre els problemes que continuen sacsejant les persones marginades i excloses. Uns quants membres de l'equip que va somiar Cintra i que en van acompanyar les primeres passes han mort: Jordi Ginestà, jesuïta, Carles Mascaró, escolapi i ara, Joan Lluís.

A través de tantes vides, com la del jesuïta Josep M. Pañella, que va morir el 3 de setembre passat, el rostre de l'Església continua present en la frontera de la marginació. La col·laboració intercongregacional en la vida religiosa fa passes de gegant al servei dels més necessitats i dels oprimits. La fe en Jesús és el fonament d'aquesta mena d'intervenció social. Joan Lluís va tenir predilecció pel «mal lladre» que va morir al costat de Jesús, en l'anonimat i la reprovació posterior. Jesús no el va condemnar mai.

Em queden tantes coses al teclat de l'ordinador! Però resumeixo el meu sentiment final amb el títol de la cançó de la Barcelona Olímpica que van interpretar Sarah Brightman i Josep Carreras: *Amics per sempre*.

PUBLICITAT A:

CATALUNYA CRISTIANA

(EDICIÓ SETMANAL)

BUTLLETÍ DE L'ARQUEBISBAT DE BARCELONA

(EDICIÓ MENSUAL)

GUIA DE L'ESGLÉSIA DE L'ARXIDIÒCESI DE BARCELONA

(EDICIÓ ANUAL)

RÀDIO ESTEL

24 H. AL DIA

Informe'u-vos al telèfon **934 092 810** / Fax: **934 092 775**
c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 — 08014 Barcelona
e-mail publicitat@catcrist.com

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 092 810

CARTES DEL LECTOR

■ Els espanyols no figurem

Majoritàriament, els europeus tenen en compte les repercussions en el medi ambient dels productes que compren. Segons revelava una enquesta de l'Eurobaròmetre publicada a finals de juliol, quatre de cada cinc europeus declaren que tenen en compte les repercussions en el medi ambient dels productes que compren. La consideració dels efectes en el medi ambient més alta es registra a Grècia, on 9 de cada 10 persones enquestades han declarat que l'impacte d'un producte en el medi ambient pesa de forma important en les seves decisions de compra.

A la mateixa enquesta, els europeus s'han mostrat dividits a parts iguals sobre les afirmacions dels productors respecte del comportament ambiental dels seus productes, mentre que gairebé la meitat opina que una combinació d'impostos més grans sobre els productes perjudicials per al medi ambient i de menors impostos sobre els productes respectuosos amb el medi ambient promouria millor aquests darrers.

També ha rebut un fort suport l'etiquetatge obligatori de l'empremta del carboni i que els comerciants minoristes fomentin els productes respectuosos amb el medi ambient. A més de l'opinió dels grecs, l'enquesta parla de l'opinió dels alemanys, dels francesos, dels italians, però de la dels espanyols, ni per a bé ni per a mal; senzillament no compta.

DOMINGO MARTÍNEZ MADRID
Baños de Valdearados (Burgos)

■ Fam infantil

Cada sis segons un nen menor de cinc anys agonitza de fam a l'univers. I cada tres minuts han mort per depauperació 30 nens. En total, sis milions de nens menors de cinc anys moren cada any d'aflaïment en el món, segons una investigació de l'Organització de les Nacions Unides per a l'Agricultura i l'Alimentació (FAO). Més de 180 milions de nens menors de 10 anys passen gana perquè no tenen res per alimentar-se. Així mateix, 177 milions de nens pateixen retard en el seu desenvolupament a causa de la promesa de les seves mares durant l'embaràs i gairebé vuit milions de nadons moren a l'any a causa de la salut nefasta i de la mala alimentació de la mare, de la cura escassa durant el part i de la negligència en l'atenció del

nadó. I aquesta evidència té lloc en un dels països on 15 milions de joves donen a llum anualment.

L'anàlisi recalca que el planeta està lluny d'obtenir el propòsit de la Cimera Mundial de l'Alimentació del 1996: reduir a la meitat, per a l'any 2005, el total de nens indigents. On l'alimentació és més difícil, un nadó té una perspectiva de vida d'uns 38 anys, mentre que als 24 estats més rics aquesta perspectiva arriba fins a més de 70 anys.

Un de cada set nens nascuts als països més indigents està sentenciat a morir abans d'haver fet els cinc anys. A l'any agonitzen més de 250.000 nens. «La major part dels nens moren per manca d'aliments i nutrients essencials, cosa que els afebleix, els redueix el pes i n'accentua la vulnerabilitat», afirma l'estudi, i afegeix que «aquests nens estan exposats a un risc molt alt de malalties infeccioses. Als països en desenvolupament la diarrea, les malalties respiratòries agudes, la malària i el xarampió són culpables d'una gran part de les morts infantils». Aquesta càrrega angoixant de defunció passa a tots els països d'Hispanoamèrica i el Carib.

Agustí d'Hipona afirmava que «el que sobra als rics és patrimoni dels pobres».

CLEMENTE FERRER
Madrid

■ Receptes d'amor

Una tarda vaig anar a felicitar una amiga que acabava de celebrar les seves noces d'or matrimonials. Després de parlar-hi una estona, no vaig poder sinó preguntar-li: «Com ho heu fet per viure tants anys junts i feliços?» Ella em va contestar somrient. «El més important per aconseguir-ho és que hi hagi amor per totes dues parts; nosaltres ens vam casar molt enamorats.» Jo vaig insistir: «Deveu tenir els gustos molt semblants, deveu pensar igual en moltes coses.» Però ella em va replicar: «I ara, al contrari, en moltes coses érem tan distants com el blanc i el negre, i al principi de casats aquestes diferències em van costar algunes llàgrimes, però si s'estima, es fa els possibles per fer-se feliç mútuament, d'aquesta manera i sempre amb respecte es va cedint, i captant de mica en mica el gust i el voler de l'altre.»

«Per exemple—afegia—ami m'agradava molt sortir, anar al cine, al teatre, viatjar..., cosa que ell, que era esportista, no suportava. Doncs bé, ara quan li demano per sortir sempre hi està d'acord.

Jo també m'he aficionat als esports i he procurat que m'agradi. Després de tants anys junts, la nostra unió i comprensió és tal, que quan estic fora de casa sento ànsia per tornar-hi, per seure al seu costat, a les nostres butaques, amb les mans juntes, mentre per mil·lèsima vegada ens diem: "T'estimo."»

Al tornar a casa, després d'aquesta conversa, no podia sinó pensar en tants matrimonis i parelles que se separen actualment, alguns per motius importants, però molts per irresponsabilitat i egoisme, oblidant el mal que fan destrossant la seva família. És per això que he volgut transmetre la vivència d'aquests avis, per si pot ajudar a alguna parella a arribar a la vellesa acompanyant-se mútuament, anhelant encara estar l'un al costat de l'altre amb les mans juntes.

BERTA COSTA ROVIRA
Barcelona

■ Festa major o festes d'estiu

La festa major d'un poble, que escollia el seu patró sempre identificat amb algun esdeveniment (pesta, sequera, guerres...), tenia la seva pròpia identitat. Era una cita obligada que entrava dins del llenguatge popular. Actualment hi ha molts pobles que per captar més turisme avancen un mes la festa major de setembre. La celebren a l'agost. Si la festivitat del patró continua essent el mateix dia, mai no es pot anomenar «festa major»; són «festes d'estiu». Molts pobles han adoptat aquesta versió.

Al Vilosell (Garrigues) se celebra la festa major durant la festivitat de la Mare de Déu dels Àngels, patrona de la parròquia, el 2 d'agost. A començaments del segle XX, davant la circumstància que encara es trillava a les eres i els fruits tradicionals eren verds—previ el tràmit diocesà—, es va traslladar al tercer diumenge de setembre, en el qual es commemora la festa de la Minerva (Santíssim) i de les Santes Relíquies.

La festa major de la parròquia, el tercer diumenge de setembre, passa gairebé sense pena ni glòria. L'Església, que és la guia dels nostres actes, hauria d'oferir directrius més clares. Perdre la identitat d'un poble significa la pròpia destrucció.

LLUÍS NOGUER PASTÓ
El Vilosell

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Missa tridentina

—Conec un matrimoni que va un cop al mes a la celebració de la missa tridentina a Barcelona i em diuen que la «missa nova», com ells l'anomenen, no val, segons els van dir dos sacerdots de la Germandat... Els diumenges a casa seva llegeixen l'Evangelí i fan la Comunió espiritual, perquè es neguen a participar de la missa de la seva parròquia. Jo els veig molt malament. Parlen malament del Concili Vaticà II i diuen que els Papes que han vingut són heretges. Ells estaven a l'Església catòlica, però van caure en mans d'aquests «tradicionalistes» i repeteixen el mateix que ells. Aquests sacerdots van ser els que els van fer deixar d'anar a missa els diumenges quan no poguessin assistir a la d'ells. Com els podria parlar perquè canviessin d'actitud?

—Com vostè bé observa, aquesta parella està molt, però molt malament, i pitjor aquests que els donen aquests consells. Si volen assistir a una missa segons la manera extraordinària del ritu romà, poden fer-ho perfectament a Barcelona en algun centre en plena comunió amb l'Església. Fa poc temps vaig escriure un article al meu bloc a www.infocolica.com sobre les perspectives del llegat de Mons. Lefebvre. Li recomano la lectura i pot imprimir-ne una còpia per a aquest matrimoni. El Concili Vaticà II no és negociable i ningú no podrà estar en plena comunió amb l'Església catòlica si no l'assumeix com cal, és a dir, com afirma el Papa, en una hermenèutica de continuïtat amb tota la Tradició de l'Església.

Digui de pas a aquests senyors que ni en els seus pitjors moments Mons. Lefebvre va qüestionar la validesa del que anomenen «la nova missa» ni la legitimitat dels Papes regnants. Malauradament, a aquestes situacions absurdes hi han contribuït i no pas poc els excessos i abusos comesos durant decennis en la Sagrada Litúrgia. Abusos, en expressió del Papa, que han anat més enllà del que és tolerable i que ja és hora de tallar definitivament. Ha d'advertir aquesta parella que si persisteix en la seva actitud restarà fora de la comunió de l'Església catòlica i és molt probable que aquests sacerdots que tan erròniament els aconsellen siguin del grup de recalcitrants que acabin fins i tot fora de la seva Germandat. Provi de dialogar segons pugui, tot i que ho veig força difícil, perquè acostumen a ser persones que es tanquen al raciocini més elemental. Han arribat a un grau d'obcecació molt gran quan neguen la validesa de la santa missa que celebra ordinàriament tota l'Església catòlica i en abandonar fins i tot la pràctica dominical. Objectivament, es troben en una situació de pecat greu i hem de pregar al Senyor perquè els obri els ulls.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a: elconsultori@hotmail.com www.balmesiana.org apartat de correus 121 25620 Tremp (Lleida). Cal indicar sempre «Consultori».

■ Rigor històric

Felicito el setmanari per la sèrie d'articles de col·laboradors nous que ha anat publicant sobre aspectes de la guerra civil i la necessitat de la reconciliació definitiva.

Però m'ha sorprès l'article del senyor Francesc A. Picas titulat *El testimoni del cardenal Vidal i Barraquer*, per les inexactituds històriques que conté. Estem d'acord en la barbàrie criminal que va regnar durant molts mesos a la zona republicana i en concret a Catalunya. També és cert que el cardenal va ser detingut a Montblanc, concretament a la presó, procedent de Poblet, però Picas no diu que per una ordre escrita del president Companys un grup de policies el va anar a buscar a la presó i el regidor Ventura

Gassol (no Ventura i Gassol, com escriu l'articulista) el va dur a Governació, vestit de seglar, no de «parracaire» i al cap de tres dies el van embarcar en un vaixell estranger rumb a Itàlia.

No sé d'on treu Picas que la *Carta col·lectiva* de l'episcopat espanyol va ser suggerida per Cambó al cardenal Pacelli. Dels documents de l'arxiu del cardenal Gomà, editats en diferents volums, es dedueix que va ser Franco qui va suggerir la idea de la carta i Gomà la va fer seva i la va redactar.

En història cal ser molt rigorós i assenyalar les fonts.

JOSEP PORTA i AGUIRRE
Barcelona

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions
(CICLE LITÚRGIC B; FERIAI I) TEMPS DE DURANT L'ANY

(Salteri: setmana 1)

SETEMBRE

20. DIUMENGE

XXV de durant l'any, Verd. Lectures: Saviesa, 2,12.17-20 / Salm 53 / Jaume 3,16-4,3 / Marc 9,30-37

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Andreu Kim Taegon, Pau Chong Hasang i companys, mr.; Eustaqui, Teopista i fills, mr.; Santes, Càndia, vg. i mr.

21. DILLUNS

Sant Mateu (F), Vermell. Lectures: Efesis 4,1-7.11-13 / Salm 18 / Mateu 9,9-13. Girona: Dedicació de la Catedral (catedral, S / diòcesi, F), Blanc. ALTRES CELEBRACIONS: Santes, Ifigènia, vg.; Celina, vg.

22. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Esdres 6,7-8.12b.14-20 / Salm 121 / Lluç 8,19-21. Girona: Sant Mateu (F), Blanc; Urgell: Beat Josep Batalla (MLI), Vermell. ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Maurici i comp. Mr.; Fèlix IV, p.; Santes, Digna, vg. i mr.

23. DIMECRES

Sant Pius de Pietrelcina (MO), Blanc. Lectures:

Esdres 9,5-9/Tobit 13,2-8/Lluç 9,1-6. Tarragona: Santa Tecla (ciutat, S / diòcesi, MO), Vermell. ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Andreu, mr.; Lli, p. i mr.

24. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Ageu 1,1-8 / Salm 149 / Lluç 9,7-9. Barcelona (S), Sant Feliu de Llobregat i Terrassa (F), altres diòcesis (MLI): La Mare de Déu de la Mercè, Blanc. ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Gerard, b.; Pacífic, prev.; beat Marc Criado, prev.

25. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Ageu 1,15b-2,9 / Salm 42 / Lluç 9,18-22. Girona: Sant Dalmau Moner (MO) Blanc. ALTRES CELEBRACIONS: Mare de Déu de la Misericòrdia. Sants, Sergi de Radonez, monjo; Santes, Aurèlia, vg.

26. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Zacaries 2,5-9.14-15a / Jeremies 31,10-13 / Lluç 9,43b-45. Si es vol: Sant Cosme i Sant Damià (MLI), Vermell. ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Nil, ab.; Santes, Justina, vg. i mr.

Comentari de la PARAULA

Xavier Rodríguez, s.j.

«Si algú vol ser el primer...»

El context de l'evangeli d'avui és cabdal per tal de poder-lo comprendre. Jesús acaba de transfigurar-se davant dels seus deixebles. Avui insisteix, per segon cop, en el patiment i turments que haurà de sofrir tot i ser el mateix, exactament el mateix, que s'ha transfigurat davant d'ells. Continuarà comentant i explicant que l'única manera de captar el missatge del Regne és fent-se con un nen. Només qui es fa com els nens i els acull, pot captar qui és Jesús veritablement i quina és l'essència del seu ensenyament.

Així, doncs, mentre fan camí cap a Cafarnaüm, els deixebles va xerrant entre ells i comentant. En arribar Jesús els pregunta el tema de la seva conversa. No s'atreveixen a dir res perquè la conversa havia estat sobre quin d'ells era el més gran, el més important.

A mi em consola veure que els amics directes de Jesús, els mateixos que seran caps i promotors de l'Església naixent, són tan cabuts com jo!

Com pot ser que moments després de la Transfiguració del Senyor i de dues prediccions de la Passió, el seu gran tema de conversa fos qui és el més important, el més gran?

Com és que també a tu i a mi ens passa que just després de moments molt espirituals, molt elevats, de molta intimitat amb el Senyor, som capaços de caure en la mesquinesa més baixa i barroera? Per què som així? Per què som incapaços de mantenir un cert nivell, tot i que el desitgem, en el seguiment de Jesús?

Efectivament, al costat de moments molt fermes i fins i tot militants en el seguiment del Crist, ens trobem de sobte amb la nostra contingència, amb la nostra concupiscència, amb el nostre pecat.

LECTURES BÍBLIQUES

Diumenge XXV de durant l'any

Lectura primera

Sa 2,12.17-20

Condemnem-lo a una mort vergonyosa

Lectura del llibre de la Saviesa

Els malvats deien: «Posem un parany al just; ens fa nosa i és contrari a tot el que fem; ens retreu que no complim la Llei i que no som fidels a l'educació rebuda. A veure si és veritat això que diu, provem com serà la seva fi. Si realment el just és Fill de Déu, Déu el defensarà i el salvarà dels qui el persegueixen. Posem-lo a prova: ultratgem-lo i torturem-lo, a veure si es manté serè; comprovem si sap suportar el mal, condemnem-lo a una mort vergonyosa. Segons diu ell, Déu ja el protegirà.»

Salm responsorial

53

Déu poderós, feu-me justícia,
salveu-me, pel vostre nom.
Escolteu la meua súplica,
escolteu les meves paraules.

R. El Senyor fa costat als meus defensors.

Mireu com s'aixequen contra mi,
amb quina violència em volen la mort.
No pensen en Déu. R.

Però és Déu qui m'ajuda,
i fa costat als meus defensors.
De tot cor oferiré sacrificis,
us lloaré, Senyor, perquè sou bo. R.

Glòria Monés

Lectura segona

Jm 316.4,3

El fruit de la justícia neix de la llavor que els homes pacificadors han sembrat en esperit de pau

Lectura de la carta de Sant Jaume:

Estimats, on hi ha gelosies i rivalitats, hi ha pertorbació i maldats de tota mena. Però la saviesa que ve de dalt abans que tot és pura; és també pacífica, moderada i dòcil, compassiva i plena de bons fruits, imparcial i sincera. El fruit de la justícia neix de la llavor que els homes pacificadors han sembrat en esperit de pau.

D'on vénen entre vosaltres les lluites i les baralles? No vénen dels desigs de plaer que es conjuren en el vostre cos? Desitgeu coses que no teniu i per això mateu. Envegeu coses que no podeu aconseguir, i per això lluiteu i us baralleu. Però vosaltres, no teniu perquè no demaneu. O bé

demaneu i no rebeu, perquè demaneu malament, amb la intenció de malgastar-ho tot en els plaers.

Al·leluia

2Te 2,14

Déu, valent-se de l'evangeli,
ens ha cridat a posseir la glòria de Jesucrist,
el nostre Senyor.

Evangeli

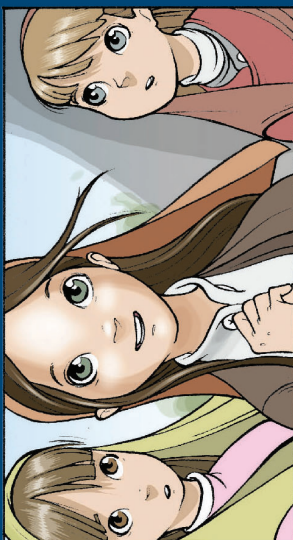
Mc 9,30-37

El Fill de l'home serà entregat...
Si algú vol ser el primer, ha de ser servidor de tots

Lectura de l'Evangeli segons sant Marc:

En aquell temps, Jesús i els deixebles passaven per Galilea, però Jesús no volia que ho sapigués ningú. Instruïa els seus deixebles dient-los: «El Fill de l'home serà entregat en mans dels homes, el mataran i, un cop mort, ressuscitarà al cap de tres dies.» Ells no entenien què volia dir, però no gosaven fer-li preguntes. Arribaren a Cafarnaüm. Un cop a casa els preguntà: «Què discutíeu pel camí?» Però ells callaven, perquè pel camí havien discutit quin d'ells seria el més important. Aleshores s'assegué, cridà els dotze i els digué: «Si algú vol ser el primer, ha de ser el darrer i el servidor de tots.» Després féu venir un noi, el posà al mig, el prengué als braços i els digué: «Qui acull un d'aquests nois perquè porta el meu nom, m'acull a mi, i qui m'acull a mi, no m'acull a mi, sinó el qui m'ha enviat.»

Amics de Jesús

QUAN LA SEVA GERMANA I LA SEVA AMIGA VAN TORNAR LA VAN TROBAR PARLANT AMB ALGÚ, PERÒ ELLES NO PODIEN VEURE AMB QUI. BERNADETA TENIA LA CARA RADIANT I MOSTRAVA UNA FELICITAT INEXPLICABLE. ELS VA EXPLICAR EL QUE HAVIA PASSAT I ELS DEMANA QUE NO HO EXPLIQUESSIN A NINGÚ, PERÒ AVIAT TOT EL POBLE HO VA SABER.

ET PROMETO QUE ET FARÉ FELIÇ, PERÒ NO EN AQUEST MÓN SINÓ EN L'ALTRE.

BERNADETA VA TORNAR VÀRIES VEGADES A LA COVA PER VISITAR LA MARE DE DÉU. ALGUNES PERSONES LA SEGUEIEN I NOMÉS VEIENT BERNADETA S'ADONAVEN QUE CONTEMPLAVA ALGUNA COSA MERAVELLOSA. PERÒ ELLA PATIA MOLT, PERQUÈ MOLTES ALTRES PERSONES NO CREIEN I PENSAVEN QUE ESTAVA BOJA. LA MARE DE DÉU LA CONSOLAVA.

LA MARE DE DÉU LI DEMANÀ A BERNADETA QUE DONÉS A CONÈIXER EL SEU DESIG QUE ES CONSTRUÍS UNA CAPELLA EN AQUELL LLOC. ELLA, MOLT OBEDIENT, ES VA DIRIGIR AL MOSSÈN I LI VA TRANSMETRE EL DESIG DE LA SENYORA. EL MOSSÈN LI DEMANÀ QUE LI PREGUNTÉS EL SEU NOM. AXÍ HO VA FER I LA VERGE LI CONTESTÀ: "JO SÓC LA IMMACULADA CONCEPCIÓ".

AQUESTS SÓN ALGUNS DELS MISSATGES QUE LA MARE DE DÉU DONÀ A BERNADETA:

- QUE RESEM PELS PECADORS.
- QUE ES CONSTRUÍS UN TEMPLE I QUE LA GENT ANÉS ALLÍ EN PEREGRINACIÓ.
- QUE MAI NO DEXEM DE RESAR EL ROSARI.
- QUE FEM PENITÈNCIA.

Santa Bernadeta

Nom: Bernardette Soubirous

Data de naixement: 7 de gener de 1844

Lloc de naixement: Lourdes, França

ELS EXTRAORDINARIS

SANTA BERNADETA FOU UNA NENA EXTRAORDINÀRIA PERQUÈ SEMPRE VA VIURE AMB SENZILLESA I PIETAT EL SEU AMOR A DÉU.

BERNADETA ERA LA GERMANA GRAN. TENIA UN GERMA I UNA GERMANA. LA FAMÍLIA DE BERNADETA ERA MOLT POBRA I TOTS HAVIEN DE TREBALLAR MOLT. BERNADETA NO PODIA ANAR A L'ESCOLA, NI ESTUDIAR CATECISME PERQUÈ HAVIA D'AJUDAR LA SEVA MARE CUIDANT ELS SEUS GERMANS I FENT LES FEINES DE LA CASA. LI AGRADAVA RESAR EL ROSARI I SEMPRE EN DIA UN A SOBRE.

BERNADETA ERA UNA NENA DE SALUT MOLT DÈBIL I SOVINT ESTAVA MALALTA, PERÒ MAI DEIXAVA D'AJUDAR ELS SEUS PARES.

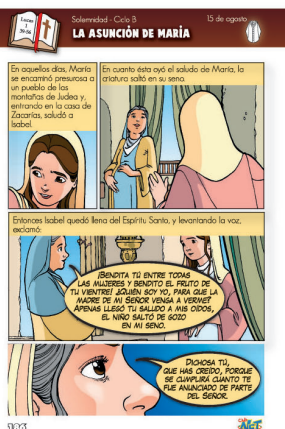
BERNADETA ES VA ASSEURE DAVANT DE LA COVA I ES COMENÇÀ A TREURE LES SABATES. DE SOBTE, UN SOROLL COM DE VENT LA VA FER GIRAR.

UN DIA BERNADETA, LA SEVA GERMANA TONETA I UNA AMIGA VAN SORTIR A BUSCAR LLENA AL CAMP. LES TRES NENES VAN ARREBAR AL BLU, EN FRONT D'UNA COVA. TONETA I LA SEVA AMIGA ES DESCALÇAREN RÀPIDAMENT I VAN CREJAR EL BLU.

VA AIXECAR EL CAP I, DAVANT D'ELLA, VA VEURE UNA SENYORA MOLT BONICA QUE LA SALUDAVA. AL SEU BRAC DRET PORTAVA PENJAT UN ROSARI. EL SEU VESTIT ERA BLANC I BLAU I PORTAVA UNA ROSA GROGA A CADA PELL. ESTAVA RADIANT. LA SENYORA VA DEMANAR A BERNADETA QUE S'APROPÉS. EN VEURE LA NENA QUE LA SENYORA PORTAVA UN ROSARI ES VA POSAR A RESAR. LA SENYORA, QUE ERA LA MARE DE DÉU, ES POSÀ MOLT CONTENTA.

Última publicació del

Tots ELS EVANGELIS DOMINICALS del CICLO B IL·LUSTRATS en còmics

Inclou les SOLEMNITATS

Tfn: 93 2042433

CLOENDA DEL 125È ANIVERSARI DE LA CORONACIÓ PONTIFÍCIA DE LA MARE DE DÉU DE LLUC

«Verge de Lluc coronada, damunt Mallorca regnau»

Cristina Sánchez
Lluc

Dins el cor de la muntanya de la serra de Tramuntana, que protegeix l'illa de Mallorca dels vents del nord, en un enclavament s'aixeca, desafiant la majestuositat, el santuari més important i emblemàtic de la diòcesi mallorquina, el qual és conegut entre els mallorquins com la «santa casa d'or». La basílica allí construïda, encara que de dimensions regulars, està ornamentada de manera exuberant per la devoció filial de tot un poble. Aquest lloc és el *sancta sanctorum* de Nostra Senyora de Lluc.

Aquest any se celebra a tota la diòcesi de Mallorca el 125è aniversari de la coronació pontifícia d'aquella sagrada figura, i en el que duem d'any no són pocs els

El santuari és indret de nombroses peregrinacions.

grups parroquials, socials, entitats, etc. que igual que ho van fer milers de devots de centúries pretèrites han peregrinat fins a aquell lloc per honorar la Verge Santíssima. Fins i tot els erudits afirmen que el nom de Lluc deriva de *lucus*, és a dir que per als romans aquest ja era un bosc o lloc sagrat on acostar-se per entrar en contacte íntim amb la Divinitat.

Però l'origen de l'actual santuari el trobem en la providencial troballa de la venerada figura. Confirma la tradició que rememorem tots els anys, el dia 12 de setembre, que un dissabte capvespre d'un any llunyà per a nosaltres, però proper al capítol històric de la conquesta del rei Jaume I d'Aragó (1229), que un pastor acompanyat d'un monjo va descobrir entre unes roques, embolcallada d'una enlluernadora llum i una música celestial, Nostra Senyora de Lluc.

Aquells personatges la van recollir i la van dur a l'església més propera del lloc, la dedicada a San Pere d'Escorca i que, aleshores, era la parròquia d'aquest terme. Conta la llegenda que l'endemà, quan el poble es va disposar a acostar-se a aquell temple per venerar-la, no la van trobar allà sinó que miraculosament estava al mateix lloc de la trobada. De nou la van traslladar al primitiu oratori i altra vegada la imatge, acompanyada d'àngels, va tornar a l'agrest lloc on va aparèixer. Això va ocórrer tres vegades, fins que els habitants d'aquells

paratges van intuir que la Mare de Déu volia disposar del seu estatge al lloc de Lluc, i allà, a pesar de l'escarpat terreny i de la mala vegetació del paratge, li van dedicar un santuari.

Els arxius, com tantes altres vegades, silencien la data del miraculós esdeveniment; però sí que existeix constància que no havia transcorregut mig segle de la gloriosa conquesta de les tropes del rei Jaume I que el lloc de Lluc ja s'havia convertit en veritable enclavament de peregrinació, en veritable focus d'espiritualitat per a tot Mallorca.

Documentació de 1273 confirma la gran aflluència de pelegrins que, vinguts de la capital i dels més recòndits llocs de l'illa, reptaven pel difícil camí vell que antany conduïa a la Santa Casa, per prostrar-se als peus de la Senyora.

Moltíssims privilegis han distingit

La cloenda de l'aniversari va ser presidida per Mons. Jesús Murgui.

aquest entranyable lloc. El màxim de tots ells ha estat sens dubte el que prové del mateix poble. Evidenciaven tota aquesta devoció que emanava de la intimitat de tants cors les innombrables llànties que cremaven dia i nit en al cambril de Nostra Senyora, estendards que penjaven de les voltes del mateix i que representaven viles senceres, exvots a manera de retaulets i riquíssims joiells familiars que cobrien

Imatge de Nostra Senyora de Lluc.

aquestes parets i eren testimoniatge garantit de la submissió dels fills, en el més estricte i bon sentit de la paraula. Com a conseqüència, Lleó XIII l'any 1884 va promulgar el breu de la coronació pontifícia de la Mare de Déu de Lluc tan sospirada durant segles. Com és sabut, la primera que fou distingida a l'Estat espanyol amb aquest mèrit honorífic va ser la Verge de

Montserrat tres anys abans.

Aleshores ocupava el càrrec de mestre de capella de Lluc l'antic blavet (escolà cantador de Lluc, que rep aquest nom pel color blau de la sotana) Bartomeu Vich Bennassar (Sencelles 1862 - Felanitx 1938), el qual, essent subscriptor de la *Revista Popular*, tingué coneixement de la solemníssima cerimònia i de l'allau de pietat que es despertà a Catalunya entorn d'aquella efemèride. Va voler Bartomeu Vich que «la Moreneta mallorquina» comptés amb la mateixa distinció.

El 10 d'agost d'aquells venturós any de 1884 van pujar fins al santuari més de dotze mil persones entonant l'*Himne de Lluc* que s'acabava de popularitzar, compost per l'eminent poeta mallorquí Mn. Miquel Costa i Llobera. Encapçalava la comitiva el bisbe mallorquí Mateu Jaume qui, per delegació del Papa que regia, va coronar les testes de la Mare de Déu i del Nin Jesús que duu en braços.

La reforma de l'Acolliment, projecte estrella de l'aniversari

En el cap de setmana de la cloenda de l'any commemoratiu del 125è aniversari de la coronació pontifícia de la Mare de Déu de Lluc, el bisbe de Mallorca, Mons. Jesús Murgui, va convidar els preveres a unir-se des de les celebracions de les parròquies i llocs de culte de tota la diòcesi a la que era la diada conclusiva el diumenge 13 de setembre, a Lluc. També recorda el que és el projecte estrella de l'aniversari: la reforma integral de l'espai de l'Acolliment de Lluc.

Aquesta obra, que costaria un milió d'euros, serà finançada a parts iguals per la Fundació Santuari de Lluc i el Govern de les illes. A l'espera del projecte definitiu, Jesús Murgui ja ha avançat que el projecte «estarà integrat en l'entorn», cosa que s'aconseguirà amb els materials adients. Es tracta també d'una obra del poble. De fet, les col·lectes de totes les misses del dissabte 12 de setembre després de migdia i del diumenge 13 a Mallorca s'han destinat al projecte de completar l'Acolliment, testimoni material d'aquesta commemoració.

La reforma era una antiga aspiració dels responsables del santuari, que realitzen en el seu si gran part dels actes massius que acull el lloc marià. El projecte serà supervisat per l'arquitecte Sebastià Gamundí i consistirà, bàsicament, a tancar amb parets de pedra el recinte i substituir l'actual coberta d'uralita per una altra de teules. D'igual forma, se separarà l'altar de la resta de l'espai i es construiran uns serveis adaptats per a minusvàlids.

ALBA Residència d'Àvies

Centre de dia tots els dies de l'any

Tel.: 932 039 740 · www.albaresidencia.es · info@albaresidencia.es
Barcelona (Sarrià - Sant Gervasi)

Urgell

diòcesis

Jornades de Teologia sobre cosmos, ciència i transcendència

■ Les sessions de treball resulten un èxit de convocatòria i se superen els 170 assistents

M. C. Orduña
La Seu d'Urgell

Una inscripció de més de 170 persones en les Jornades de Teologia convocades per la Delegació d'Ensenyament del bisbat d'Urgell posen en relleu l'èxit de la convocatòria d'enguany. La temàtica triada ha agradat no només a mestres i professors de religió, que majoritàriament han omplert la sala de Sant Domènec a la Seu d'Urgell, sinó que també un nombrós públic seglar s'ha apuntat enguany a aquesta trobada de formació, a més de sacerdots i de persones vinculades amb la diòcesi en diferents àmbits.

La presència de David Jou, catedràtic de Física a la Universitat Autònoma de Barcelona, va provocar una gran atenció entre els assistents pel seu llenguatge planer i didàctic explicant l'origen de l'Univers i els condicionants de la seva evolució. De fet, les Jornades duïen el títol enguany de *Cosmos, ciència i transcendència, de l'harmonia entre ciència i fe*.

Benedicció del retaule i la imatge de Santa Maria a Enviny

David Codina / Enviny

El dia 29 d'agost el bisbe d'Urgell va beneir i inaugurar la reproducció completa del retaule dels Goigs de Maria a l'església parroquial de la Purificació d'Enviny (municipi de Sort, al Pallars Sobirà). Estava acompanyat pel rector, Mn. Joan Escalles, pel vicari episcopal per als afers econòmics, Mn. Josep M. Mauri, per Mn. Enric Prat i pel diaca Mn. Josep Montoya.

La trobada es va iniciar amb uns parlaments del rector, Mn. Escalles, de l'alcalde, Agustí López, i d'una conferència del conservador del Museu de Lleida diocesà i comarcal, Albert Velasco, sobre el retaule d'Enviny de Pere Espallargues, de finals del segle XV, dedicat a la Verge Maria, i els seus Goigs.

El bisbe d'Urgell va beneir la reproducció del retaule a l'inici de la missa, i la bella imatge gòtica del segle XIV, entre el 1360-1370, de Maria amb l'Infant Jesús, regal d'una persona amiga a Mn. Escalles, el qual la dona a la parròquia d'Enviny. Seguidament va tenir lloc l'Eucaristia en la qual el bisbe d'Urgell va fer referència al goig pel retorn a Enviny d'aquestes peces, del sentit religiós i cultural que signifiquen, i de l'amor i protecció que durant tants segles han vessat sobre aquest poble del Pallars, lloc d'origen de sant Jaume Hilari Barbal, religiós i màrtir.

I va desitjar que la bona col·laboració entre l'Ajuntament i la parròquia a Enviny i al Pallars, al servei de tots els ciutadans, sigui exemplar per al nostre país, en el

Sota la coordinació del Dr. Francesc Torralba, es va fer un recorregut per les interrelacions entre la ciència i la fe, les tensions i els malentesos entre el llenguatge científic i la vivència de la fe, tot fent arribar el missatge als assistents que la ciència és també un camí d'accés al misteri de la realitat i que, lluny de tancar l'home en el seu món, li obre perplexitats i hi suscita una més gran admiració pel Tot. L'home que va expressar clarament aquesta actitud de ser capaç de meravellar-se davant de les sorpreses que ens duu la física i la matèria va ser el Dr. David Jou.

Formar part d'una estrella

«Els àtoms que ens formen a nosaltres es van formar en una estrella. Aquestes estrelles són antigues i ja no existeixen, però nosaltres en som la conseqüència física. La vida existeix gràcies a la coincidència de valors molt fins que per ara, encara no sabem explicar.» D'aquesta

moment que estrenem una llei de centres de culte que acaba d'aprovar el Parlament de Catalunya.

El retaule original signat per Pere Espallargues el 1490, després de ser venut ara fa cent anys, està repartit entre dos museus, i una part s'exposa a l'Hispanic Society de Nova York i una altra al Philadelphia Museum of Art. És la primera vegada que s'aconsegueix una reproducció tan fidel d'un retaule tot sencer. Està dedicat a la Mare de Déu de la Purificació. El moble consta del carrer central amb la crucifixió, i de dos carrers, amb tres quadres cadascun que representen l'Anunciació, la Visitació, el Naixement, la Presentació de Jesús al temple i l'Epifania, per acabar amb la Resurrecció. També té molt d'interès la tècnica emprada per a la reproducció, el *papergel*, que és l'únic sistema que fa rèpliques exactes de pintura.

A l'acte també hi van assistir altres personalitats polítiques com la diputada al Parlament de Catalunya Glòria Renom i el diputat al Parlament europeu Ramon Tremosa, així com l'alcalde d'Abella de la Conca, Julià Sala, i el representant de la Generalitat, Adolf Martínez Mas, director de l'Agència Catalana de l'Aigua, i més de dues-centes persones.

La jornada va continuar amb un dinar de germanor a la plaça i la visita optativa al centre d'acollida i d'espiritualitat situat a la rectoria d'Enviny i que gestiona el seu rector, Mn. Joan Escalles. «Eutopia, un monestir de muntanya», com ell defineix, és un lloc per aprendre a «veure, escoltar i contemplar».

Les Jornades de Teologia van convocar un públic nombrós.

manera va posar en relleu David Jou la interconnexió que hi ha entre els humans i la física més estricta, entre nosaltres i el cosmos, l'Univers. Jou va obrir les ponències que van tractar a bastament la qüestió de la interrelació entre el cosmos, la ciència i la transcendència, tot cercant un diàleg i l'harmonia entre els discursos de la ciència i els de la fe religiosa.

Les Jornades de Teologia, organitzades per la Delegació d'Ensenyament del Bisbat d'Urgell, van resultar enguany un veritable èxit de convocatòria. Molts d'ells són mestres i professors de religió, que a través d'aquestes sessions de treball poden millorar la seva formació permanent. Enguany, s'ha lliurat un certificat de par-

ticipació per part de la mateixa Delegació d'Ensenyament i del Centre de Recursos Pedagògics de la Generalitat, que es pot incloure en el currículum professional dels assistents.

La mirada del científic i de l'home de fe

Aquestes jornades tenen com a objectiu reflexionar sobre el cosmos, el seu origen i la seva fi, sobre les relacions entre ciència i teologia en el present i en el futur. Es vol explicar que la mirada del científic no exclou ni pren legitimitat a la mirada del món que projecta l'home de fe. Són dues mirades complementàries i necessàries.

Francesc Torralba va parlar en el seu torn de la dispersió dels sabers i de la necessitat d'una cosmovisió i els límits de la ciència i la necessitat metafísica. El bisbe d'Urgell, Mons. Joan Enric Vives, que va presidir la inauguració de l'acte acadèmic, va posar en relleu que al llarg dels segles grans homes de ciència han estat religiosos, com Gregor Mendel, autor de lleis botàniques reconegudes: «Es tracta d'investigar per tal de saber què recollir del món de la ciència en una recerca honrada de la veritat, de dialogar per aprofundir en les relacions amb Déu.» Mons. Vives també va destacar la vocació de les Jornades de Teologia d'obrir-se al públic seglar, per acostar el diàleg amb el transcendent a tothom que hi pugui estar interessat.

Restaurada l'església de la Mare de Déu dels Àngels de Llivia

D.C. / Llivia

El diumenge dia 30 d'agost el bisbe d'Urgell va visitar les obres de restauració, especialment de tota la teulada, al temple parroquial de la Mare de Déu dels Àngels de Llivia (Cerdanya). El bisbe va presidir l'Eucaristia dominical, va agrair la gran obra duta a terme de forma tan generosa, i va destacar com els cristians aconplem un deure que ens interpel·la en ajudar les nostres comunitats parroquials i les obres de solidaritat i ajuda que l'Església va duent a terme.

En l'homília el bisbe va remarcar que hem d'escoltar la veu de Déu que ens parla per la seva Paraula, pels seus ministres, pels esdeveniments i per moments inesperats. I va destacar la necessitat d'un viure evangèlic radical i autèntic, sense fariseïsmes, que mantingui sempre l'alegria i l'esperança, i que es facin encomanadissos en el nostre entorn.

MALLORCA

Els preveres donen més de 24.000 euros a Càritas

Cristina Sánchez
Palma de Mallorca

Més de 24.000 euros ha estat el resultat de la iniciativa dels preveres de Mallorca de donar part de la seva paga extraordinària a Càritas Mallorca en el context de la crisi econòmica.

La idea va partir del bisbe de Mallorca, Mons. Jesús Murgui, que a principis d'any va marcar unes pautes de generositat envers els qui en el dia a dia pateixen més fortament la crisi. Així, va entregar a Càritas diocesana 2.000 euros, que eren les despeses ordinàries del dia de la seva onomàstica. Va ser el mateix bisbe qui, juntament amb el seu Consell Episcopal i Presbiteral, va proposar a tots els preveres de Mallorca, com a gest de solidaritat amb les persones i famílies que més pateixen la crisi, oferir voluntàriament una part de la seva paga extra del mes de juliol. El resultat d'aquest gest han estat els més de 24.000 euros

Mons. Jesús Murgui va lliurar el xec a Càritas.

recollits que mostren el grau de consciència del col·lectiu davant el drama de la crisi econòmica.

L'ajuda anirà destinada íntegrament a frenar els estralls que la situació econòmica ha suposat per a Càritas. En concret, s'utilitzarà per enfortir els projectes d'atenció primària, «fins i tot, si és possible, amb més personal», assegura Llorenç Riera, secretari tècnic de Càritas, i a pal·liar els cops de les primeres necessitats dels usuaris, principalment de menjar i habitatge. «En la mesura de les possibilitats també es donarà suport a cursos de formació becats que s'ofereixen des de Càritas», ha comentat Riera. Els cursos són de cuina, atenció a persones

grans, i català i castellà.

Des de Càritas es vol donar a conèixer aquest gest anònim dels preveres «que dignifica més un col·lectiu que sovint calladament ha obrat la caritat», ha comentat el director de la institució, Mn. Antoni Vera.

Reunió dels delegats de Missions de Catalunya i Balears

C.S. / Palma de Mallorca

De l'1 al 3 de setembre, Mallorca va acollir la primera jornada de treball del curs 2009-2010 dels delegats diocesans i directors de Missions de Catalunya i Balears. La trobada, que s'emmarca en el conjunt de reunions trimestrals del col·lectiu, ha posat les bases de la feina que es desenvoluparà durant l'any per part de les Obres Missionals Pontifícies. El primer dia els delegats i directors van treballar de manera intensa a la casa d'espiritualitat de Son Roca (Palma). L'endemà es traslladaren al santuari de Lluc i el darrer dia el varen dedicar a conèixer la catedral de Mallorca. A la trobada hi va ser present el subdirector de les Obres Missionals Pontifícies, Anastasio Gil.

AJUDA L'ESGLÉSIA. SI POTS, VIATJA AMB NOSALTRES.
SI NO, FES-NE DIFUSIÓ

PETITS PELEGRINATGES

Organització tècnica

relitur viatges GC 1045 D

SANTA TERESA DE JESÚS AMB ESTADA A FÀTIMA

DEL 14 AL 20 DE SETEMBRE

SANT IGNASI DE LOIOLA I SANT FRANCESC XAVIER

DEL 7 A L'11 D'OCTUBRE

LOURDES

DEL 16 AL 18
D'OCTUBRE

PLACES LIMITADES.

PER A MÉS INFORMACIÓ

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

COMTES DE BELL-LLOC, 67-69 • 08014 BARCELONA,

TEL. 934 092 700 • FAX 934 092 775 • CORREU ELECTRÒNIC: AMICS@AMICSCC.CAT

GIRONA

El bàsquet es «Juga amb el cor»

■ Signatura d'un conveni de col·laboració entre el CB Sant Josep i Càritas

Víctor Gay
Girona

«Juga amb el cor» serà el lema que aquesta temporada portaran, naturalment que al costat del cor, tots els uniformes del Club Bàsquet Sant Josep, com a símbol de la seva voluntat de fer camí amb Càritas. És el que s'assenyala en el conveni signat entre totes dues entitats, representades pels respectius presidents, Francesc Farroni i Mn. Narcís Ponsatí.

L'any 1962, en una pista descoberta situada als terrenys de la nova parròquia de Sant Josep, començava el seu camí esportiu i social el club de bàsquet que segueix en aquell espai, ara transformat en un pavelló cobert, que es considera el nucli del planter dels jugadors d'aquest esport (actualment manté una escola esportiva que acull actualment 250 alumnes) i que, segons els espònsors que ha tingut, fins i tot ha militat en la màxima categoria del bàsquet estatal.

Ara, retornat a les essències, vol recuperar el que en podríem dir esperit fundacional i l'actual junta ha engegat el programa que porta aquest lema que vol promoure els valors solidaris que comparteix Càritas. Aquesta relació entre totes dues entitats ja fa temps que es manté, per mitjà de l'empresa Ecosol, que s'ocupa de la neteja de les instal·lacions esportives i que és una de les d'inserció laboral de la mateixa Càritas diocesana.

Bàsquet solidari

El conveni, també més enllà del que s'assenyala en el document, pretén inculcar als alumnes de l'escola de bàsquet el sentit del voluntariat, integrar els infant atesos per Càritas en els programes de reforç escolar (actualment amb més de 400 infants i adolescents), tot facilitant que puguin assistir als partits del primer equip, que juga al pavelló de Fontajau.

També s'establiran contactes amb les empreses que esponsoritzen el club, per tal que, en la mesura de les seves possibilitats, incorporin treballadors formats des de Càritas i també s'accentuarà aquest aspecte formatiu

El president del Club Bàsquet Sant Josep i el director de Càritas rubriquen amb una encaixada el conveni signat entre totes dues entitats.

entre els nens i joves que es formen en l'escola de bàsquet, «per tal que quan els demanem què voldran ser de grans, molts ens responguin: vull ser una bona persona», va resumir el president del Club.

Per la seva part, Mn. Narcís Ponsatí, que amb aquest acte s'estrenava en el càrrec de director de Càritas diocesana, va afegir que el contingut del conveni assenyala l'objectiu clar que afegeix als valors propis de la formació esportiva els de promoure projectes solidaris i afavorir la cohesió social.

La presentació oficial d'aquesta iniciativa va coincidir amb la de tots els equips (prop de 300 jugadors) i va tenir lloc el dimarts 15 a dos quarts de nou del vespre al pavelló de Fontajau. Estava previst que en aquest acte es lluïssin per primera vegada els logotips de «Juga amb el cor», que resumeix l'escut de Càritas i que esdevé una cistella de bàsquet.

SOLSONA

El santuari del Miracle viu un cap de setmana dedicat a la pregària del cor

Ramon Estany / El Miracle

Unes vint-i-cinc persones van participar al santuari solsoní del Miracle els dies 4, 5 i 6 de setembre en *La Pregària del Cor*, i que va incloure una celebració litúrgica en ritu bizantí a la qual van assistir un centenar de fidels. En aquesta ocasió, la pregària va conduir un treball en silenci i tres ponències breus sobre la tradició de *La Pregària del Cor*, *Què és un komboskíon?* i *La Pregària del Cor al si de les celebracions*, respectivament, i la projecció de la pel·lícula *Andrei Rubliov*, d'Andrei Tarkovsky, que va donar pas a un fòrum en grups.

A més, la jornada del dissabte 5 de setembre va acabar amb la Divina Litúrgia, en ritu bizantí, amb l'acompanyament del Cor Irini, sota la direcció de Josep Torras i M. Teresa Garrigosa, solista, i una eucaristia celebrada en català i eslaú.

L'endemà, diumenge, es va ensenyar *La Pregària del Pelegrí* i es va impartir una ponència així com un intercanvi d'experiències posades en comú i, finalment, l'audició musical de l'obra *La Pasqua Ortodoxa*, comentada per Josep Torras, que va cloure la sessió.

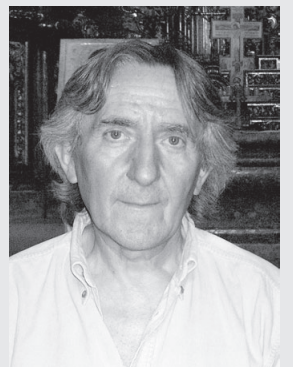
VICENÇ SANTAMARIA, MONJO DE MONTSERRAT I COORDINADOR DE LES JORNADES

—Quin és l'objectiu d'aquest petit curs?

—No hi ha cap altra pretensió que donar a conèixer tota la tradició litúrgica de la Pregària del Cor que l'Església oriental ofereix a l'Església llatina. És una tradició que estimo molt i que practico des que la vaig aprendre als 20 anys. La Pregària del Cor és una pregària que pots fer en qualsevol lloc i en qualsevol moment.

—Què té d'especial la Pregària del Cor?

—És una pregària intimista, que el creient fa de forma contínua, monològica i repetint el nom de Jesús. Per la seva concisió, es pot fer treballant, viatjant, o estant en qualsevol lloc. Com que se centra en la repetició, permet tenir els pensaments controlats i adquirir la pau del cos.

Acollim i ajudem
les futures mares
amb problemes

Nom: _____

Cognoms: _____

Adreça: _____

Núm.: _____ Pis: _____ Porta: _____

Codi Postal: _____

Població: _____

Província: _____

E-mail: _____

La informació que ens faciliteu serà recollida en el nostre fitxer automatitzat i confidencial. Tens el dret d'accedir-hi i rectificar-la o cancel·lar-la si ho desitges.

Preguem al Pare per

Mª Rosa d'Ossó Campmany

que s'adormí en la Pau del Senyor
el proppassat 24 d'agost de 2009
a l'edat de 103 anys.

(A.C.S.)

Pregarem especialment per ella, a la missa que tindrà lloc
el proper dimecres 23 de setembre a les 20 h. a la
S.E. Catedral de Sant Llorenç de Sant Feliu de Llobregat.

Sagrat Cor de Jesús,
en Vós confio.

Dolçíssim Cor de Maria,
sigueu la nostra salvació.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Pregària per la pau a Montserrat

■ En memòria dels setanta anys de l'inici de la Segona Guerra Mundial

Redacció
Montserrat

El diumenge 6 de setembre, a les 11.00, durant la missa conventual, la basílica de Santa Maria de Montserrat va ser la seu d'un emotiu acte de pregària per la pau amb motiu dels setanta anys de l'inici de la Segona Guerra Mundial. Durant la missa es va fer una pregària per recordar les víctimes d'aquesta guerra i de totes les guerres, alhora que es demanava el do de la pau i el repòs etern de tots els morts en conflictes bèl·lics. La missa, oficiada pel P. Josep M. Soler, abat de Montserrat, va ser concelebrada amb el P. Sabastian Matecki, vicepatriar del santuari polonès de Jasna Góra.

Aquesta jornada commemorativa de compromís per la pau va començar amb lectura del poema *Diàleg de les dues Verges Negres de Polònia i de Catalunya*, obra del poeta i del que va ser alcalde de Barcelona Carles Pi i Sunyer, escrita durant la tardor de l'any 1939. En el text, totes dues marededús estableixen un diàleg colpidor on parlen dels temps feliços i tristos dels seus respectius pobles. El poema dona a conèixer que, «un cop esvaïda la tempesta», cal mirar el present i el futur amb esperança, tot contemplant «un cel més pur i una amistat més franca».

Entre les autoritats assistents a l'acte, cal destacar, entre altres, el cònsol general de la República de Polònia a Barcelona, Marek Pernal; la directora general d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya,

Segons el P. Josep M. Soler, cal «crear un clima de germanor».

Montserrat Coll; el president de la Fundació Carles Pi i Sunyer, Àngel Garcia Fontanet, i la Sra. Núria Pi i Sunyer. Cal esmentar que els polonesos van fer donació d'una imatge de la Mare de Déu a Montserrat durant la missa conventual.

Constructors de pau

«Els monestirs des dels seus orígens estan destinats a ser llocs de pau; portadors de la pau per als qui hi viuen i els visiten, constructors de pau al seu entorn, espais de pregària a favor de la pau i de la justícia en bé de tota la humanitat», va afirmar el P. Josep M. Soler. I va afegir: «Jasna Góra i Montserrat estan en aquesta tradició, per bé que la seva història plurisecular ha viscut també els estralls de la guerra i han «vist invasors i falconades».

«Ara, superada sortosament la tragèdia de setanta anys enrere, quan constatem la vitalitat dels nostres dos pobles, però quan encara queden tantes coses a fer,

mirem el passat per enfortir el futur. I, per això, fem obra de perdó, de reconciliació, de diàleg entre tots els pobles, amb més raó encara entre els d'Europa, arrelats com estan en la terra assaonada pel missatge cristià que ha donat tants valors dignes de ser mantinguts en favor de tota la humanitat», va manifestar l'abat de Montserrat.

Així mateix, el P. Josep M. Soler va comentar que «mirar al passat» té com a propòsit «comprometre'ns a cre-

ar un clima de pau i de germanor» i «comprometre'ns també a fer pedagogia de l'absurditat de la guerra i de tota mena de violència, tant verbal com física per resoldre els problemes».

Societat reconciliada

Segons va dir l'abat, «només escoltant-nos mútuament, individus i pobles, amb honradesa i respectant els drets de

l'altre, sense voler-li imposar la pròpia visió, podrem anar construint una societat reconciliada i activa per treballar en bé de les persones i de les nacions». També va fer referència a «un fill il·lustre de la terra polonesa, el papa Joan Pau II, que va ser pelegrí de Montserrat» i que ens va ensenyar «que no hi ha pau sense justícia, i que no hi ha justícia sense perdó», tal com va assenyalar el Pontífex en el missatge per a la Jornada de la Pau del 2002.

El P. Soler va acabar el seu parlament amb les paraules següents: «La diada d'avui ens estimula, als qui compartim la fe cristiana, a prendre consciència que de l'Orient a l'Occident d'Europa, Maria vetlla pels seus fills des dels seus santuaris, simbolitzats en aquest dia per Jasna Góra i Montserrat. Però ella, Santa Maria de la Pau, ens empeny a agermanar-nos amb un nou amor d'un cap a l'altre de la terra, homes i dones de totes les races, de tots els pobles, de totes les religions, de totes les creences i cultures; homes i dones de bona voluntat als quals, des de la Ciutat Santa de Jerusalem, en la primera aliança, i des del naixement de Jesucrist a Betlem, en l'aliança nova, els és anunciada la pau que ve de Déu.»

TARRAGONA

Tarragona mostra els 50 anys de treball de Mans Unides

Joan Boronat / Tarragona

La sala del Pati Jaume I de l'Ajuntament de Tarragona va acollir fins al 15 de setembre una exposició que recull de manera gràfica el treball solidari i de cooperació realitzat per Mans Unides al llarg de mig segle. *Cinquanta anys de Mans Unides*, que és com es titula aquesta mostra itinerant, ha estat molt visitada a Tarragona i organitzada per la delegació d'aquesta organització no governamental a Tarragona.

Tal com va afirmar Maite Rodríguez, expresidenta de Mans Unides a Tarragona, aquesta mostra «no és una exposició de fotografies, sinó de sentiments». La mostra, formada per 25 plafons, fa un recorregut per Àfrica, Amèrica i Àsia, els continents als quals recolza l'organització. «Les fotografies destaquen no solament les mancances, sinó també els objectius realitzats», va afirmar Satur Sosa, delegada actual de Mans Unides a Tarragona.

Aprofitant l'avinentsa es va fer un

recompte de les accions i programes impulsats des de Tarragona. En aquests 50 anys s'han posat en marxa 171 projectes repartits entre Amèrica (87), Àfrica (45) i Àsia i Oceania (39). A més, 54 projectes han estat dirigits a l'educació, com ara la construcció de centres escolars. Una vintena, vinculats a la sanitat; 23 al desenvolupament agropecuari; 46 a la promoció social i 6 a la promoció de la dona.

Mans Unides de Tarragona prepara per aquest any intervencions a l'Índia, Uganda i una iniciativa especial per a Haití. Satur Sosa va explicar que aquesta «consisteix en la compra d'una cabra, unes mules i llavors», adreçada a la subsistència, ja que «13.000 persones es beneficiaran del projecte». Pel que fa a les actuacions ja culminades, destaquen els pous perforats a l'Índia, els centres de formació a Kenya o els cursos de gestió a Hondures. Maite Rodríguez va subratllar el projecte dut a terme el 2001 a Asunción (Paraguai) per impulsar una ràdio en llengua guaraní.

RENOVACIÓ CARISMÀTICA CATÒLICA A CATALUNYA

XXXIII ASSEMBLEA DE CATALUNYA

Lema:

«Jesucrist és la nostra esperança»

Dies 26 i 27 de setembre

Lloc: Fundació Balmesiana

c/ Duran i Bas, 9 (entre plaça de Catalunya i la catedral)

Convidat:

P. PEPE MÁRQUEZ

Acollida, dissabte a les 10 h.
(assemblea oberta a tothom)Informació: 934 196 355 i 696 963 816
web: www.renovacioncarismaticacataluña.es
www.rcc-es.com

SANT FELIU DE LLOBREGAT

La festa major de Sant Miquel Arcàngel de Molins de Rei

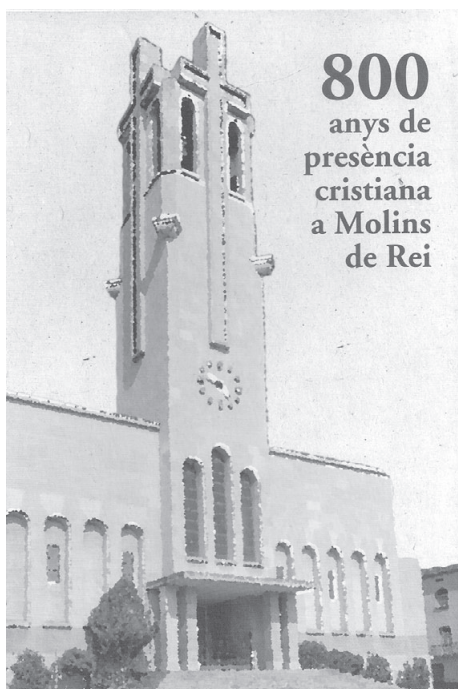
■ La celebració s'emmarca enguany en els 800 anys de la parròquia

Redacció

Molins de Rei

La Festa Major d'aquest any 2009 tindrà un ressò especial per a la parròquia de Sant Miquel de Molins de Rei, ja que coincideix amb els 800 anys de la primera església, dedicada ja a l'arcàngel, l'any 1209. Els actes de celebració que s'han realitzat durant tot l'any tindran continuïtat en la festa patronal.

Com a esdeveniment principal, cal destacar la publicació del llibre commemoratiu *800 anys de presència cristiana a Molins de Rei*. Aquesta obra, de 232 pàgines, recull d'una banda les nou conferències que es van pronunciar durant els passats mesos de gener a abril, amb una gran assistència, les quals han estat valorades molt positivament pel que fa als continguts i que ara es podran tenir a mà; i de l'altra, diversos articles d'interès dedicats a temes com la decoració del temple actual, l'arcàngel sant Miquel, el col·legi sant Miquel i les germanes de la Doctrina Cristiana, el Llaç d'unió... Una introducció de l'historiador local Josep Maria Jordà i una interessant i molt completa cronologia completen el contingut d'aquest llibre, que serà presentat el dimecres dia 23 de

Portada del llibre commemoratiu.

setembre a l'aula de cultura de Caixa Penedès.

Cal dir que, a més d'aquest llibre, també s'ha elaborat un DVD amb fotografies de la història de la parròquia, que també serà presentat en el mateix acte. El preu de venda del llibre commemoratiu serà de 20 euros, amb el qual es regalarà

el DVD. Els que vulguin adquirir només el DVD, el podran adquirir al preu de 2 euros.

Finalment, durant els dies de la Festa Major hi haurà instal·lada a l'entrada del temple parroquial una exposició de fotografies de l'església antiga i l'actual, així com dels mossens que durant els darrers decennis han servit la comunitat parroquial de Molins de Rei.

D'altra banda, recordem que durant el transcurs de l'ofici solemne de Festa Major, que se celebrarà el dia 29 de setembre a les 11 h, tindrà lloc el ritu d'inici de rector de Mn. Xavier Aymenrich, actual vicari de Sant Miquel i rector de Sant Bartomeu de la Quadra. Així mateix, Mn. Joan Soler, rector durant els darrers 11 anys i que recentment ha celebrat els seus 50 anys d'ordenació sacerdotal, continuarà col·laborant a les parròquies de Molins de Rei. La celebració del dia de Sant Miquel serà presidida pel bisbe de Sant Feliu de Llobregat, Agustí Cortés.

TERRASSA

Festa de la beata Teresa de Calcuta a Sabadell

Redacció / Sabadell

El dissabte dia 5 de setembre Mons. Saiz Meneses va presidir la missa a la capella de les Missioneres de la Caritat a Sabadell en la festa de la beata Teresa de Calcuta. En l'homilia el bisbe va glossar la importància de la M. Teresa de Calcuta. En acabar la cerimònia es va projectar un documental sobre la beata i va tenir lloc un refrigeri amb els assistents.

Mn. Antoni Deulofeu, nou rector de Sant Pere de Terrassa

Redacció / Terrassa

El diumenge dia 6 de setembre Mons. Saiz Meneses va presidir la missa a les 11 del matí a la parròquia de Sant Pere de Terrassa amb motiu de l'inici del ministeri de rector de Mn. Antoni Deulofeu González. Van acompanyar el bisbe Mn. Antoni Deulofeu, nou rector, Mn. Fidel Catalán, secretari general i canceller i antic administrador parroquial, el P. Teodoro López, s.d.b., vicari, i Mn. Manuel Coronado, secretari particular del bisbe. El temple es va omplir de feligresos.

En l'homilia el bisbe va parlar de la missió del rector en la parròquia i va recordar la importància de la parròquia de Sant Pere i les esglésies de Sant Pere per a la vida de la diòcesi, com un lloc emblemàtic i important. En aquest sentit, va convidar els feligresos a promoure la vida parroquial i defensar sempre aquests espais d'àmbit religiós i també cultural. En acabar la celebració el nou rector va adreçar unes sentides paraules als feligresos.

Residència Nostra Senyora de Fàtima al Tibidabo

- ✓ Instal·lacions amb espais enjardinats i de bosc molt amplis.
- ✓ Habitacions individuals amb bany i instal·lació per a TV i telèfon.
- ✓ Ampli menjador amb vistes panoràmiques.
- ✓ Capella, gimnàs, etc.

Equip humà de professionals: metge, assistent tècnic sanitari, assistent social, gabinet psicològic, podòleg, fisioterapeuta, terapeuta ocupacional i animació, perruqueria, personal assistencial i auxiliar.

Últims avenços informàtics, en el control postural i la localització de persones.

Disposem d'un nombre de places concertades amb la Generalitat de Catalunya.

La qualitat de vida de les persones grans és la nostra prioritat

FUNDACIÓ B. NOSTRA SENYORA DE FÀTIMA
Carretera de Vallvidrera al Tibidabo, 102-104
08035 Barcelona
Tel. 934 343 630 - 609 101 344
Fax 934 343 650
e-mail: fundfatima@terra.es
web: www.fundacionnstrasfatima.org

cultura

El Museu de Montserrat, un gran desconegut... per als catalans

■ De les 65.425 persones que hi han entrat entre gener i agost, el 29,7% són catalans

Redacció
Montserrat

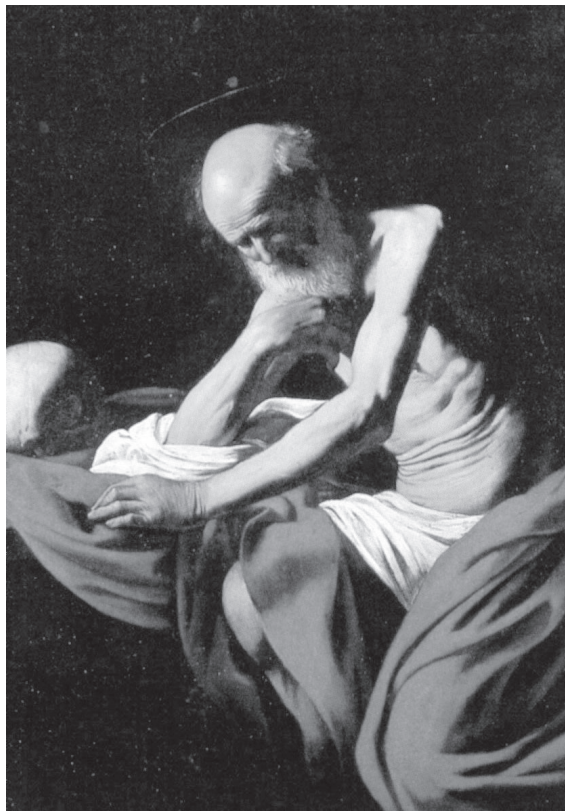
El Museu de Montserrat (MDM) continua sent un gran desconegut per als visitants catalans del santuari. Només un 29,7% de les 65.425 persones que l'han visitat durant el 2009 (de gener a agost) viuen a Catalunya; i únicament el 6,4% del total pertany a visitants de la resta de l'Estat espanyol. Aquestes xifres confirmen, novament, que els més interessats en el fons del museu montserratí són els turistes i pelegrins estrangers, amb un 63,9% del total. El 2007, els percentatges van ser d'un 70% de visitants de fora de l'Estat espanyol, un 23% van ser catalans i un 7%, espanyols; i el 2008, les proporcions van ser del 65% de foranis, 29% de gent del país i un 6% de visitants d'arreu de l'Estat.

Unes 24.000 persones han optat de gener a agost del 2009 per fer la visita conjunta del MDM i l'Espai Audiovisual, i 3.500 de les visites al MDM han contractat la visita comentada. Aquesta dada és molt positiva, tenint en compte que encara faltaran per comptabilitzar dos mesos dels considerats forts a Montserrat, com són l'octubre i el novembre, i que els mesos de gener i febrer va obrir molt pocs dies a causa dels efectes de l'esllavissada del 28 de desembre a la zona dels Degotalls.

No deixa de ser curiós que en un museu com el de Montserrat, que conté una de les col·leccions de pintura i d'escultura catalanes de mitjan segle XIX a mitjan segle XX més important del país, amb noms tan rellevants com Santiago Rusiñol, Ramon Casas, Nonell, Picasso, Dalí, Isidre Nonell, Joaquim Mir, Francesc Gimeno, Anglada Camarasa o Marià Fortuny passi per alt al visitant de casa nostra. Tampoc no és fàcil de trobar al país una col·lecció de pintura impressionista francesa, amb obres de Monet, Sisley, Degas, Pissarro, Rouault o Poliakov. A més, la presència d'obres d'altres artistes com Sorolla, Zuloaga o Julio Romero de Torres i la sèrie de litografies d'autors com Picasso, Dalí, Miró, Tàpies, Clavé, Le Corbusier i Braque indica que aquest fons està obert a la sensibilitat de la pintura contemporània.

La resta de seccions del MDM són la *Nigra Sum*, dedicada a l'evolució de la iconografia entorn de la imatge de la Mare de Déu de Montserrat al llarg dels segles, la del conjunt d'objectes litúrgics dels segles XV al XX relacionats amb Montserrat i la mostra *Phos Hilaron*, que recull 117 icones bizantines i esclaves (la sisena gran temàtica del MDM).

Fins i tot el públic madrileny va reconèixer la qualitat del Museu de Montserrat quan la tardor del 2008 va poder-ne contemplar un centenar de les seves obres

«Sant Jeroni penitent», de Caravaggio.

més representatives, en la que va ser la sortida de peces més important de la història. En poc més de dos mesos, prop de 50.000 persones van passar pel Palau del Marquès de Salamanca, on estava ubicada la mostra *Obras maestras del Museo de Montserrat en BBVA. De Caravaggio a Picasso*, que es va convertir en una de les més visitades d'aquella sala d'exposicions de la capital de l'Estat, amb una mitjana de 1.100 persones diàries.

La Generalitat de Catalunya també va reconèixer la seva qualitat i importància en declarar-lo museu d'interès nacional el 3 d'octubre del 2006 pel fet de contenir «diverses col·leccions amb més de 3.700 objectes que abasten els camps de l'arqueologia de l'Orient bíblic, l'orfebreria, la pintura antiga, la pintura i l'escultura modernes i la iconografia de la Mare de Déu de Montserrat». «Constitueix un esforç de gegant fer entrar en l'imaginari col·lectiu que el monestir de Montserrat, a més d'un santuari i unit a la seva comunitat benedictina, és un centre creador i emissor de cultura d'alt nivell», assegura el P. Josep de C. Laplana, director del Museu de Montserrat.

Els visitants de Montserrat vénen atrets principalment per motius religiosos o per simple excursionisme. Difícilment, i només una minoria en la qual predominen els estrangers —que representen el 63,9% del total de les entrades— pensen que a Montserrat es pot tenir també una cita amb la cultura del país i, d'aquesta manera, enriquir els seus horitzons mentals.

«Amb tot —explica el P. Josep de C. Laplana—, a poc a poc s'està fent una tasca molt positiva d'informació i comu-

nicació, i les persones cultes del país, i també de fora, saben que a Montserrat, a més dels típics tresors “d'una església i d'un santuari”, hi ha, concretament, “una important col·lecció arqueològica de l'Orient Mitjà, una pinacoteca notable d'obres del Renaixement i del Barroc, i sobretot excel·leix entre tots els museus del món per la seva col·lecció de les arts plàstiques dels segles XIX i XX a Catalunya.» Cal dir que rarament es fan exposicions sobre aquest tema sense comptar amb la col·laboració substancial de la sala d'obra gràfica del MDM.

Les exposicions temporals

L'aposta del MDM per les exposicions temporals també ha estat molt clara. El MDM ofereix un bon complement a la visita amb dos àmbits paral·lels a la col·lecció permanent: la Sala Pere Daura o l'Espai d'Art Pere

Pruna acullen mostres d'artistes molts d'ells contemporanis. Actualment, a la Sala Daura hi ha l'obra d'un dels representants més emblemàtics del noucentisme: el pintor, dibuixant i gravador Josep Obiols (Barcelona, 1894-1967). Obiols va treballar, entre 1944 i 1951, com a muralista a la sagristia nova de la basílica, al cambril de la Mare de Déu, al refector del monestir i a la Sala de l'Abat Aureli. Aquesta és, segurament, l'etapa més rica en la seva pintura mural. *Josep Obiols, pintor de Montserrat* és el títol de la mostra, comissariada pel P. Josep de C. Laplana, que es pot visitar fins al 25 d'octubre del 2009.

Per la seva banda, a l'Espai d'Art Pere Pruna s'amplia l'oferta museística amb una exposició sorprenent del dissenyador gràfic America Sanchez, autor, entre d'altres, del logo de Barcelona'92, del centenari del FC Barcelona o de muntatges per a la companyia teatral El Tricicle. I és que a l'Espai d'Art Pere Pruna es pot visitar, fins al proper 13 d'octubre, la mostra de fotografies de gran format *Talls/Lonchas/Slices*. 47 fotografies de 60x80 cm de talls d'embotit conformen un espectacle estrany per la seva quotidianitat i per la seva raresa com a tema d'una exposició i d'una sala d'art.

El mes de novembre s'inauguraran dues noves exposicions en aquestes sales, que es podran visitar fins al març del 2010.

A la Sala Daura es presentarà *Contemporanis. Obra gràfica de l'Abadia de Montserrat*. El tema és l'art d'avantguarda i el contemporani, i mostrarà Montserrat com a centre de cultura contemporània en sintonia amb els artistes moderns. En total es podran veure 98 obres d'artistes de la importància de Picasso, Miró, Joan Ponç, Joaquim Chancho, Maria Girona, Agustí Puig, Narcís Comadira, Josep Guinovart, Javier Mariscal, Joan Josep Tharrats, Ràfols Casamada, Modest Cuixart o Amèlia Riera, entre d'altres. Aquesta exposició tindrà una versió pensada perquè pugui itinerar, que inclourà obres que actualment també es poden veure a la sala d'obra gràfica del MDM: els cartells de Vallauris de Picasso, les obres de Guyasmin, Subirachs, Le Corbusier... El comissari d'aquesta exposició serà Tristan Barberà —propietari i director d'un dels principals tallers de gravats del país—, acompanyat del P. Josep de C. Laplana, Didier Gasch i Jean Pol Aureglia.

La segona de les mostres temporals que podrem veure a partir de novembre a l'Espai d'art Pere Pruna és la d'una *Selecció de dibuixos de l'Abadia de Montserrat*.

«La Madeleine», de Ramon Casas.

El comissari serà l'historiador i crític d'art Josep Bracons, president de l'Associació de Crítics d'Art de Catalunya. Inclourà dibuix antic, modern i contemporani. Presentarà les darreres donacions de dibuixos rebudes a Montserrat, a més d'altres que no han estat mai exposades o que s'han autenticat recentment. Es podran veure obres de Luigi Rossini, Ramon Casas, Francesc Gimeno, Joan Llimona, Dionís Baixeres, Ricard Opisso, Laura Albéniz, Joaquim Torres Garcia, Isidre Nonell, Juan Gris o Josep Clarà.

El Museu Marès tanca temporalment per remodelar-se

■ S'adaptarà la col·lecció d'escultura als criteris museístics actuals

Eduard Brufau
Barcelona

El 4 d'octubre proper el Museu Frederic Marès de Barcelona tancarà les sales al públic durant un any i mig per renovar part de les instal·lacions. Concretament la planta primera, que acull sobretot la col·lecció d'escultura dels segles XV al XIX, serà completament remodelada segons un nou projecte museístic i arquitectònic responsabilitat de l'equip Santiago Vives, J. T. Ardèvol i Associats, i Fernando Marzá. Aquesta remodelació és, de fet, la tercera fase d'un seguit d'actuacions semblants que es van dur a terme els anys 1999 i 2001 en altres seccions del museu.

El projecte té com a objectiu «donar una imatge global, com més ajustada millor, de l'art de cada un dels períodes artístics». Per aquest motiu «es mantindrà la seqüència cronològica i la classificació i ordenació de les

«Aparició de Crist als deixebles», del mestre de Cabestany.

obres amb criteri estilístic, ja sigui per autors, escoles o corrents estilístics». Aquest discurs, però, s'emmarcarà en els criteris museístics més actuals, que facilitaran al visitant l'aproximació a cadascuna de les obres i una comprensió global de la col·lecció. Es tracta, en definitiva d'adaptar la riquesa excepcional del Museu Marès a les necessitats del segle XXI. La mateixa envergadura del projecte, però, farà que no es torni a obrir als visitants fins al març del 2011.

La secció que es remodela alberga un conjunt notable d'escultura religiosa hispànica, especialment castellana, si bé també es vol donar relleu a col·leccions menors però d'un gran valor artístic, com ara la de teixits, la d'objectes litúrgics i la pessebrística.

Conjunt religiós excepcional

El Museu Frederic Marès és, juntament amb els museus diocesans i el

MNAC, una de les institucions culturals de Catalunya amb un fons d'art religiós de primer ordre. L'interès de l'escultor i restaurador Frederic Marès i Deulovol (1893-1991) per l'art i el patrimoni cultural el va dur a formar una col·lecció excepcional d'art religiós, sobretot escultòric. A través del fons es pot fer un recorregut cronològic ininterromput per l'art cristià occidental des del romànic fins al segle XX.

És especialment destacat el fons d'imatgeria romànica i gòtica procedent de diferents punts de la península Ibèrica i de l'Europa sud-occidental, així com el de l'escola barroca castellana i andalusa. Frederic Marès, però, també va col·leccionar peces de procedència, naturalesa i èpoques absolutament diferents, com ara arqueologia clàssica, treballs de forja, fotografia, ceràmica, rellotges, joguines i un seguit d'objectes que il·lustren la vida quotidiana dels segles XIX i XX. La convivència de col·leccions tan diverses fa del Museu Frederic Marès un dels més excepcionals d'Europa.

*claret

Roger de Llúria, 5 • 08010 Barcelona
Tel. 933 010 062 • Fax 933 174 830 • A/e: editorial@claret.cat
www.claret.cat

Paraula i vida 2010

L'Evangeli comentat cada dia

Paraula i Vida és una publicació anual que recull les lectures de l'evangeli de la missa de cada dia de l'any, amb comentaris que ajuden a la reflexió i a la meditació a partir del text, per tal que aquest evangeli diari es faci present en la vida quotidiana. Enguany els comentaris els ha redactat Joan Chittister, monja benedictina nord-americana, una de les autores d'espiritualitat més llegides avui arreu del món.

432 pàg. 3,50 €

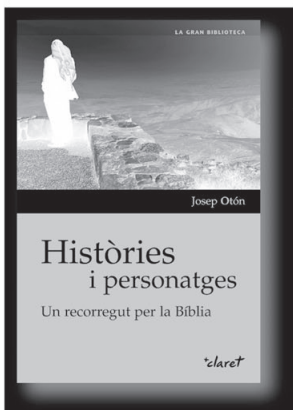
Joan Maragall / Hilari Raguer

La Setmana Tràgica

Tres articles de Joan Maragall

En acomplir-se el centenari de la Setmana Tràgica de 1909, Hilari Raguer ha preparat aquest llibre en què recull i comenta els articles que, a propòsit d'aquests fets, va escriure un testimoni d'excepció: el poeta Joan Maragall.

54 pàg. 9,95 €

Josep Otón

Històries i personatges

Un recorregut per la Bíblia

Un recorregut pels relats bíblics referents a Abraham, Isaac, Jacob, Josep i Moisès per posar de manifest la sintonia existent entre aquestes narracions tan antigues i les experiències psicològiques, socials, culturals i religioses de la societat moderna. Premi d'Assaig Bíblic 2008.

112 pàg. 11,50 €

Neoclassicisme a Catalunya

L'exposició temporal que es pot veure actualment al Museu Marès és *La bellesa ideal. Antoni Solà (1780-1861)*. La mostra reuneix per primer cop a Barcelona l'obra d'aquest escultor neoclàssic català, format a Roma i que va rebre encàrrecs de nobles i monarques de diversos països i de la mateixa Església. Per al seu treball, Solà es va inspirar directament en l'art de l'antiguitat grecoromana, considerat pel moviment neoclàssic el màxim model de bellesa i equilibri possible. Entre les obres que s'exposen fins al proper 27 de setembre al Museu Marès hi ha un retrat del papa Pius VII o *La matança dels Innocents*.

Campanars

Delfi Dalmau i Argemir
delfidalmau@yahoo.es

Sant Pere Pescador

A tocar a la desembocadura del Fluvià es troba aquesta població de gran activitat turística a l'estiu i molt dedicada a l'agricultura tot l'any. Està dotada d'una església barroca de finals del segle XVII i de principis del se-

güent. És un temple gran, d'una solanau amb volta de llunetes, de 36 metres de llargada i de 15 sota volta; comptant des del fons de les capelles laterals fa 17 metres d'amplada.

El frontis està obert amb una portalada barroca rectangular amb unes fines columnes de capitell compost sobre pedestals adossades als muntants, una a cadascun d'ells; al damunt de la porta s'hi troba un entaulament clàssic, un frontó arquejat i truncat amb fornícula amb imatge intercalada, una rosassa motllurada a mitja alçada i una minsa cornisa angular. Els murs, igual que els del campanar,

presenten carreus ben escairats.

El campanar, igualment barroc, amb una planta quadrada de 4,80 metres de costat, en sobrepasar la teulada del temple hi té un segon cos de vuit costats alternant els llargs i els curts; en els llargs s'hi obren els finestrals d'arc de mig punt; constitueix la cella. L'antiga escala de pedra sobre voltes i arripada als murs que hi arribava avui es troba arruïnada i s'està considerant la possibilitat de substituir-la per una de ferro.

Els murs són de carreus ben escairats i disposats ordenadament en filades; la pedra és marronenca en tota la seva alçada. Està coronat per un terrat amb arcades unides al centre. S'aixeca damunt l'ala dreta del temple fent angle als sud-oest del frontis que es troba encarat a ponent. La seva alçada és de trenta-tres metres i mig.

Visites episcopals a la Fundació Pere Tarrés

■ Els bisbes de Sant Feliu de Llobregat i de Terrassa van conèixer els cursos de formació de lleure dels centres d'esplai cristians

Redacció
Moià

Conèixer la realitat dels centres d'esplai i la formació dels seus monitors i monitores, així com donar suport a la seva tasca educativa i pastoral són alguns dels objectius de les visites que els bisbes de Terrassa, Mons. Saiz Meneses, i de Sant Feliu de Llobregat, Mons. Agustí Cortés, van realitzar als cursos residencials de formació de la Fundació Pere Tarrés als quals assisteixen cada estiu els monitors i monitores del Moviment de Centres d'Esplai Cristians (MCEC) de la Fundació Pere Tarrés.

El bisbe de Terrassa es va acostar el dissabte 29 d'agost fins a la casa de colònies de la Ruca que la Fundació Pere Tarrés té a Moià, a la comarca del Bages per conèixer els cursos residencials de monitors i directors de lleure impartits pel professorat de la Fundació, que s'ha consolidat com a espai de convivència i de formació vivencial i intensiva. Després d'un dinar d'intercanvi d'experiències i

Mons. Agustí Cortés, durant la seva visita.

opinions amb el director general de la Fundació Pere Tarrés, Josep Oriol Pujol, i la presidenta del MCEC, Maria València, Mons. Saiz Meneses va voler enraonar amb la trentena de joves dels centres d'esplai que es formen com a directors de

lleure en una trobada molt distesa.

El dilluns 31 d'agost va ser el bisbe de Sant Feliu de Llobregat, Mons. Agustí Cortés, qui es va traslladar fins la Ruca per interessar-se per les activitats que els joves dels centres d'esplai realitzen durant l'estiu, així com per la tasca educativa i pastoral que desenvolupen durant l'any. Mons.

Cortés es va adreçar al centenar de joves dels centres d'esplai cristians que participen en aquests cursos de formació i els va encoratjar en la seva tasca.

L'interès i la participació demostrats per part dels bisbes de Terrassa i de Sant Feliu de Llobregat reflecteix el seu suport envers l'acció educativa realitzada des dels centres d'esplais del MCEC de la Fundació Pere Tarrés.

La casa de colònies de la Ruca és l'entorn ideal perquè alumnes i professors comparteixin experiències i reflexions al voltant del lleure, tot combinant les classes magistrals, amb les sessions pràctiques i el treball en petits grups. En el rerefons dels cursos hi ha la voluntat d'avançar en la participació d'un projecte comú.

La Fundació Pere Tarrés és una orga-

Coses de la vida

La pau

Hola, amics! Durant la celebració de l'eucaristia hi ha un moment en què el sacerdot pronuncia una frase preciosa: «Us deixo la pau, us dono la meua pau» i tot seguit diu: «Germans, doneu-vos fraterナルment la pau.» Heu pensat mai en el regal tan poderós i alhora tan fràgil i sublim que ens dona Jesús? És la seva pau, és donar-se a ell mateix perquè Ell és tot llum i pau. Hauríem de reflexionar i adonar-nos del que vol el Mestre: que visquem sense conflictes, tothom de comú acord, sense ferir ni de paraula ni d'obra ningú. Cal pensar en el proïsme, no fer el mal que no volem per a nosaltres mateixos. Per què tants odis i rancúnies, tantes lluites pel poder i per sobresortir per damunt dels altres? De què serveix que Jesús donés la seva vida per nosaltres, per salvar-nos, si en un moment li girem l'esquena i seguim amb les nostres baralles i disgustos. Reflexionem-hi. De debò que no podríem mirar-li als ulls com Ell ens mira, ple d'amor per les seves criatures?

Cecília Aranés Mallo

nització no lucrativa d'acció social i educativa, que té per finalitats l'educació en el temps lliure, la promoció del voluntariat, la millora de la intervenció social i l'enfortiment del teixit associatiu. Es tracta d'una institució molt representativa en l'àmbit de l'educació en el lleure a Catalunya que actualment actua a tot el territori espanyol. Fundada a Barcelona el 1985, posseeix un bagatge de més de 50 anys, a partir de diverses iniciatives de formació, lleure i serveis, avui integrades en la Fundació Pere Tarrés.

I ARA TAMBÉ US PODEU SUBSCRIURE A L'EDICIÓ DIGITAL PER NOMÉS 65 EUROS L'ANY

DONEU-VOS D'ALTA A WWW.CATALUNYACRISTIANA.CAT

Catalunya Cristiana
Una xarxa per a l'evangelització

Subscribiu-vos-hi ara per només 111,30€ l'any

Desitjo subscriure'm al setmanari CATALUNYA CRISTIANA durant un any (52 números)

Edició en català ☐

Edició en castellà ☐

Nom Cognoms

Adreça Població

D.P. Tel. N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

☐ Amb un únic pagament de 111,30€ per any

☐ Amb dos pagaments semestral de 55,65€

☐ Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació)

☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors,
Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular Data

Entitat

Oficina

DC

Compte

Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:
CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona
Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

XXIX Cicle d'Orgues de Catalunya

Ramon Estany / Sant Llorenç de Morunys-Riner

El dissabte 29 d'agost a Sant Llorenç de Morunys, a l'església parroquial, i el diumenge 30 d'agost, al santuari del Miracle a Riner, l'organista Hèctor París va tancar el XXIX Cicle d'Orgues de Catalunya, que ha constatat de 31 concerts en 26 orgues d'arreu de Catalunya, i ha aplegat disset músics de renom dins de la música d'orgue.

En el concert de la parròquia de Sant Llorenç de Morunys, a l'orgue construït per Honorat Grinda i Ramon Piqué el 1833 i restaurat recentment pel taller de Gerhard Grenzing, Hèctor París va interpretar obres de Couperin, Bach, Muffat o fra Diego de Conceição. L'endemà, amb l'orgue original d'Antoni Bordons (anys 1593-1594) i reconstruït per Gerhard Grenzing, va oferir temes d'autors com ara Carreira, Fischer, Pachelbel o Bach.

Nascut a Barcelona el 1975, Hèctor París va començar els estudis musicals als vuit anys. Al Conservatori Municipal de Barcelona va fer cursos d'orgue. És lli-

cenciat en orgue per l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC). També va cursar estudis de piano, harmonia i contrapunt i va treballar com a organista assistent i professor de l'Escolania a la

Hèctor París.

catedral de Barcelona. Com a organista litúrgic, és titular dels orgues de la parròquia de Santa Tecla (1987), de l'església del Sagrat Cor-Jesuïtes de Casp (1992) i de la basílica de la Mare de Déu de la Mercè (2008) a Barcelona. És president de l'Associació Catalana de l'Orgue des del 2005 i professor de Llenguatge Musical i Música de Cambra a l'Escola de Música de Casp.

Es clausura l'exposició «Espais de Llum»

■ Es tracta d'una de les mostres més excepcionals d'art sacre que han tingut lloc a la província de Castelló

Guillem Farré
Castelló/Borriana/Vila-real

L'últim diumenge d'agost es van tancar les portes de la macroexposició *Espais de Llum*, la qual, en tres seus diferents —la catedral de Castelló, l'església del Salvador de Borriana i l'arxiprestal de Sant Jaume de Vila-real—, mostrava un recorregut per la història de la cristiandat en terres de la Plana a través de l'art religiós. Durant més d'un any, en què els temples han estat tancats al culte, però s'han beneficiat d'una restauració extraordinària, hi han passat 225.000 persones.

«Un recorregut per la història de la cristiandat a través de l'art religiós»

Espais de Llum va ser organitzada per la Fundació La Llum de les Imatges i va comptar amb l'assessorament d'un comissari religiós de la diòcesi de Sogorb-Castelló per muntar l'exposició. Això ha permès presentar les quasi 200 peces d'art com un recorregut catequètic, que al ritme de cites bíbliques, portava des de les primeres petjades del cristianisme fins a les expressions contemporànies de la fe.

Guillem Farré

L'exposició ha suposat un gran recorregut catequètic.

Tresors artístics

Les arrels es troben al temple del Salvador de Borriana, de planta gòtica, de la qual només conserva el cor, ja que la resta va ser dinamitada durant la guerra civil. Al temple de Vila-real estaven instal·lades obres del barroc fins al segle XVIII i a la catedral de Santa Maria a Castelló —edifici que també es va haver de reconstruir després del 1939— hi havia l'art sacre més modern.

Inma Gómez, cap de premsa de La Llum

de les Imatges, valora la feina que es fa des de la Fundació com una aportació «importantíssima per a la societat perquè és recupera part del passat i de la història que podria haver caigut en l'oblit. D'altra banda, les parròquies que han deixat obres estan molt contentes, i vénen a visitar-la i organitzen actes per acollir-la de nou al final de l'exposició». Aquest retorn es farà durant aquest mes de setembre, i s'espera que pròximament els tres temples puguin recuperar el culte i el ritme normal.

L'Església Vella de l'Espluga de Francolí estrena campana

Joan Boronat / L'Espluga de Francolí

Dins dels actes de festa major va tenir lloc a l'Espluga de Francolí, el primer cap de setmana d'agost, la benedicció i bateig de la nova campana de l'Església Vella de Sant Miquel, un temple de transició entre el romànic i el gòtic.

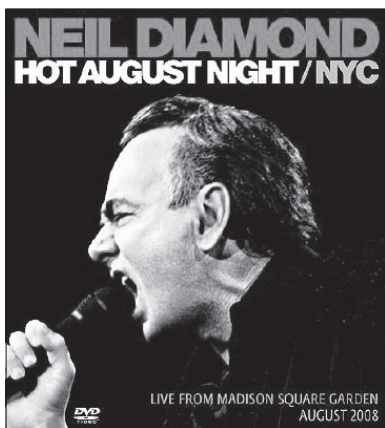
El rector de l'Espluga, Mn. Josep Maria Pairot, va ser l'encarregat de batejar la nova campana, amb el nom d'Antònia, en presència del president de la Diputació de Tarragona, Josep Poblet, i de l'alcalde de la població, David Rovira. L'acte de la benedicció es va fer a la plaça de l'Església amb llançament de caramels als assistents per part del president de la Diputació, padrí de bateig, atès que l'ens supramunicipal ha fet la seva aportació econòmica per a l'adquisició de la campana.

Mn. Pairot va fer esment de les funcions de les campanes, mentre que David Rovira es va congratular de la incorporació de la nova campana «al monument més representatiu i emblemàtic de casa nostra». Per la seva banda, Josep Poblet va qualificar l'Església Vella d'«una autèntica joia del patrimoni religiós i arquitectònic de Catalunya».

La campana Antònia ha quedat instal·lada a l'espadanya que hi ha damunt l'altar i constitueix un pas més en la recuperació d'aquest monument que durant molts anys ha estat abandonat i que a poc a poc s'està recuperant. En aquesta direcció s'ha anunciat la restauració del rellotge de sol que darrerament s'ha trobat durant les obres que s'han executat.

Estil Estel:

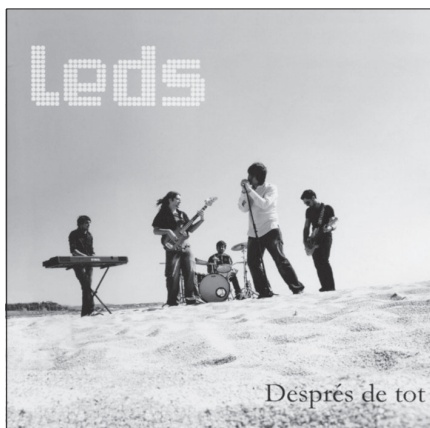
recomanacions discogràfiques

★ Neil Diamond, *Hot august night/NYC*. Sony Music.

Melodies eternes

Aquest àlbum en directe del cantant, compositor i productor Neil Diamond va ser enregistrat en directe en el mític Madison Square Garden de Nova York l'agost del 2008. S'ha editat en dos formats: dos CD i un DVD. El DVD conté tots els grans èxits de Diamond, com ara *Holly Holy*, *Beautiful Noise* o *Sweet Caroline*. Són gairebé trenta cançons que han marcat la carrera d'un dels exponents més grans de la música americana. Els dos CD inclouen els temes del DVD als quals s'afegeixen altres gravacions inèdites.

★ Leds, *Després de tot*. Picap.

Força i sentiment

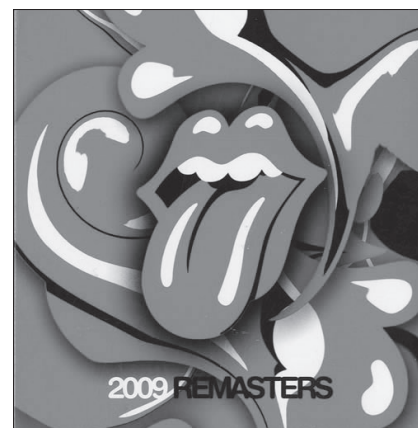
Leds, que té moltes influències de grups com Bon Jovi, Coldplay, Sau..., treu ara el seu primer disc amb moltes col·laboracions. Cal esmentar-ne sobretot una de molt especial: la d'en Joan Sabater, germà de l'inoblidable Carles Sabater. Actualment la banda la formen, entre altres, Joan Lorente, veu (fundador del grup Inèdits); Robin Pascual, baix; Oriol López, bateria, i Marc Rodríguez, teclats. Energia, força i sentiment poden definir aquest treball, on també hi ha espai per a la melangia i el romanticisme.

★ Luz Casal, *La Pasión*, Blue Note.

Llum resplendent

La cantant Luz Casal, de pop-rock, és una de les solistes més valorades de la música popular espanyola. Després d'haver aconseguit superar una greu malaltia fa dos anys, Luz va publicar el disc *Vida tóxica*. El proper 29 de setembre posarà a la venda un nou àlbum, *La Pasión*, que serà un recorregut per cançons clàssiques i en la seva majoria desconegudes pel gran públic del folklore llatinoamericà, com poden ser *Como la cigarra* o *Historia de un amor*. El single de llançament es titula *Con mil desengaños*.

★ The Rolling Stones, *Rock'n'roll band in the world*. Polydor.

Energia vital

Una de les bandes de rock més famoses, prolífiques i que han marcat un estil totalment inconfusible al llarg de la història de la música és, sens dubte, The Rolling Stones. En aquest CD recopilatori han remasteritzat cançons que pertanyen a alguns dels àlbums que han publicat durant la seva carrera. Així, podem escoltar temes com ara *Moonlight Mile* (de *Sticky Fingers*, una autèntica obra mestra), *Saint Of Me* (de *Bridges To Babylon*) *Tren Fall Down* (d'*A Bigger Bang*) o *Let Me Go* (d'*Emotional Rescue*).

SOLSONA

Seguint les passes de sant Pau per Turquia

■ El pelegrinatge va culminar les activitats fetes amb motiu de l'Any de Sant Pau

Ramon Estany
Solsona

Un bon grup de pelegrins del bisbat de Solsona, juntament amb altres pelegrins dels bisbats d'Urgell, Girona i Barcelona, van seguir les passes de sant Pau per Turquia, la segona setmana del mes d'agost. Aquest pelegrinatge culminava el seguit d'activitats i iniciatives que el bisbat ha dut a terme amb motiu de l'any de sant Pau.

El pelegrinatge va començar a la zona de l'antiga ciutat d'Efes. Allí van visitar les ruïnes de l'antiga gran capital de l'Egeu en la qual Pau va predicar-hi llargament; on l'apòstol i evangelista sant Joan va escriure el quart evangeli; des d'on es va celebrar el tercer concili ecumènic; on s'edificà la primera església d'Orient dedicada a Santa Maria, Mare de Déu. També van visitar les restes de la basílica antiga dedicada a sant Joan, lloc en el qual, segons una llarga i ferma tradició, hi ha la sepultura de l'apòstol. També visitaren

Pelegrins de Solsona van visitar Turquia.

devotament la casa de Maria, on, segons la tradició asiàtica, va viure la Verge Maria els darrers anys de la seva vida mortal. Els pelegrins quedaren impactats de la importància que té el cristianisme naixent d'aquella àrea i dels tresors de la fe que testimonien les restes arqueològiques visitades. Celebraren l'eucaristia prop de la casa de Maria i tingueren temps per pregar, tant en aquesta venerable casa com davant de la tomba de l'apòstol.

Els dos dies següents, els pelegrins van aprofundir sobre la figura i la missió de

sant Pau, a partir dels ensenyaments, de la lectura en ruta d'algunes cartes i del contacte amb la petita comunitat catòlica que hi ha a la ciutat de Konya (Iconi). Allí descobriren la figura de sant Timoteu i santa Tecla, molt lligats a la tradició cristiana de Llistar i Iconi. També hi hagué temps per visitar les ruïnes de Hieràpolis, que conserven la memòria de la tomba de sant Felip, apòstol, i gaudir del bonic paratge de les cascades de cotó (grans formacions calcàries blanques com la neu) d'aquell conjunt arqueològic.

Durant un dia i mig, el grup va visitar la meravella natural de la Capadòcia i va conèixer el testimoni d'extraordinària vida cristiana que hi hagué en aquella regió durant el primer mil·lenni. Particularment al monestir de Göreme, es va poder apreciar la força amb què sant Gregori Taumaturg i sant Basili el Gran van fer créixer un cristianisme de gran radicalitat i perfecció. La fe, anunciada per Pau, va arribar el primer segle a les grans ciutats, però ràpidament es va estendre a tots els racons de l'Àsia Menor, gràcies a una gran quantitat d'evangelitzadors que el succeïren.

Finalment, el pelegrinatge va acabar a Istanbul (Constantinoble), lloc que va cap-

Aniversari del martiri del germà Ferran Saperas

R.E. / Tàrraga

El capvespre del dia 13 d'agost, el temple parroquial de Santa Maria de l'Alba de Tàrraga va acollir la solemne commemoració del 73è aniversari del martiri del germà Ferran Saperas, pertanyent a la comunitat claretiana de Cervera.

Després del rés del Rosari, es va celebrar una solemne eucaristia presidida per Mn. Antoni Bonet, rector de la parròquia de Cervera, assistit per Mn. Jordi Illa, rector de la parròquia de Tàrraga, juntament amb el vicepostulador de la causa de beatificació, el P. Miquel Bonjoch Teixé, c.m.f. Van participar en la commemoració unes 150 persones vingudes d'Alió, poble natal del Gmà. Saperas, de Cervera, Tàrraga, Concabella, Ponts, Preixana, Madrid i Barcelona, entre d'altres.

tivar els pelegrins, especialment per la bellesa i la grandiositat de Santa Sofia. Les grans catedrals d'occident, inclòs Sant Pere del Vaticà, es queden petites davant de la immensitat d'aquesta basílica del segle VI.

El grup de pelegrins va tornar molt content i satisfet, després d'haver gaudit d'un pelegrinatge de gran intensitat espiritual, ple de meravelles artístiques, culturals i naturals de Turquia.

LLEIDA

Festa de les marededéus trobades amb prevenció per la grip A

Jordi Curcó / Lleida

La catedral de Lleida, com és costum cada 8 de setembre, va acollir la festa de la Nativitat de Maria, coneguda a casa nostra com la festa de les marededéus trobades. La Confraria de la Mare de Déu de Montserrat va organitzar la festa tot commemorant la patrona de Catalunya com a marededéu trobada.

Ho va fer amb al celebració a les set de la tarda de l'Eucaristia a l'altar de la capella de la confraria, guarnit de flors per significar la festa. La celebració, on es va pregar també pels confreres difunts, va ser presidida pel consiliari, Mn. Xavier Batis-te, i va comptar amb una bona assistència de fidels i devots de la Verge de Montserrat, molts d'ells membres de la seva Confraria.

En finalitzar la celebració i, com s'acostuma a fer sempre, es va cantar el *Virolai* mentre els fidels pujaren al cambril de la patrona per venerar la seva imatge. Abans, però, un membre de la junta de la Confraria va recomanar als fidels que a causa de la grip A, seguint les pautes que s'han fet públiques per les autoritats sanitàries i per tal d'evitar el contagi de la malaltia, no es besés la imatge, com acostumen a fer els fidels, sinó que es fes venerant-la amb la mà o amb una inclinació de cap, deixant aquesta decisió a la llibertat dels fidels. El consell va ser seguit per la majoria dels assistents, que van entendre les circum-

Els fidels van venerar la imatge amb la mà.

tàncies de l'advertiment.

Accions semblants, tot que no hi ha una actuació conjunta, s'han estès també a altres parròquies del bisbat, on es recomana que el fidels prenguin la comunió a la mà i no a la boca, s'ha suprimit el signe de la pau en la celebració de l'Eucaristia i fins i tot s'ha retirat l'aigua beneïda de les piques que hi ha en entrar a les esglésies. El bisbat, però, ha deixat llibertat als rectors en l'aplicació d'aquestes mesures.

Tàrraga ret culte a l'aigua miraculosa de sant Magí

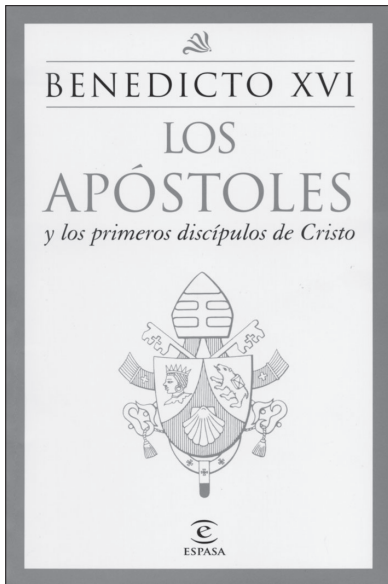

R.E. / Tàrraga

Com cada 19 d'agost, un grup de veïns de Tàrraga no va faltar a la tradició de retre culte a sant Magí fent els traguets d'aigua beneïda a la font que la població li té dedicada dins al Parc de Sant Eloi. La visita a la font va anar precedida per una missa, celebrada a l'ermita del mateix parc, presidida pel rector de Tàrraga, Mn. Jordi Illa, a la qual van assistir una seixantena de persones.

Tot seguit, va tenir lloc un esmorzar amb coca acompanyat de l'aigua miraculosa que s'atribueix a sant Magí. Aquesta tradició va agafar nova embranzida a Tàrraga a partir dels anys 50, quan els *magins* de la localitat van construir precisament l'esmentada font en honor al sant.

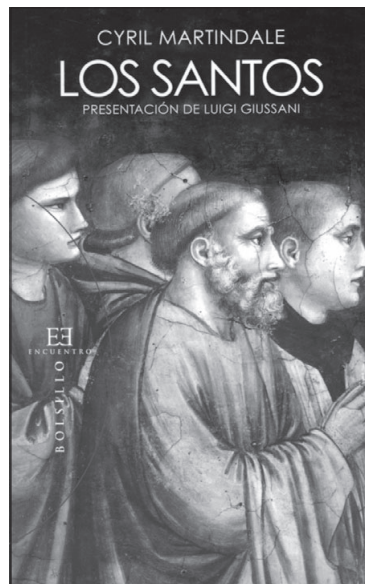
Llibres

Deixebles de Crist

Aquest volum és una antologia de les catequeses de Benet XVI centrada en la presentació dels apòstols, amb les seves característiques peculiars, la seva experiència personal al costat de Jesús i els esdeveniments destacats de les seves vides. Aquestes reflexions sobre l'Església primitiva, articulades en etapes, es completen amb perfils d'altres personatges rellevants, homes i dones que «brillen com estels de primera magnitud en la història de l'Església».

Benet XVI, *Los apóstoles y los primeros discípulos de Cristo*. Editorial Espasa Calpe, Pozuelo de Alarcón 2009, 207 pàg.

El rostre de la santedat

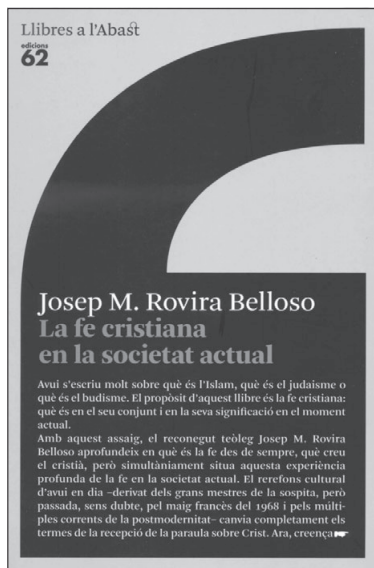
En aquest llibre es contemplen tretze figures de sants que, en comptes de ser tretze cants a l'heroïtat humana, demostren com la santedat no consisteix en el fet que l'home ho dona tot, sinó en el fet que el Senyor ho pren tot. El sant segueix Déu i, en conseqüència, l'ideal pel qual va ser creat el seu cor i del qual està fet el seu destí. L'autor és Cyril Martindale, sacerdot jesuïta i escriptor que es va convertir al catolicisme als 18 anys.

Cyril Martindale, *Los santos*. Ediciones Encuentro, Col·lecció Libros de Bolsillo, Madrid 2009, 152 pàg.

Experiència de fe

Avui dia s'escriu molt sobre què és l'islam, el judaisme o el budisme. El propòsit d'aquest llibre es basa fonamentalment en la fe cristiana: què és en el seu conjunt i en la seva significació en el moment present. Amb aquest assaig, el cèlebre teòleg Josep M. Rovira Bellosa aprofundeix en el que és la fe des de sempre i en què creu el cristià, però simultàniament situa aquesta experiència profunda de la fe en la societat actual.

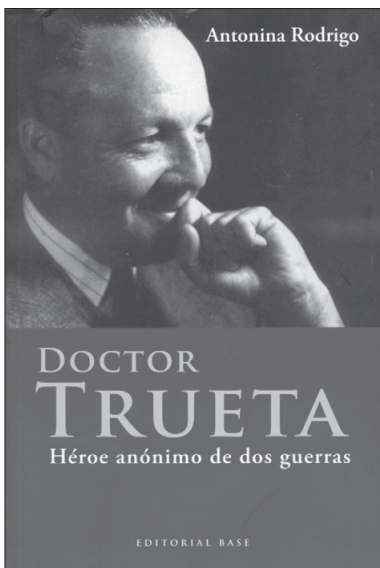
Jospe M. Rovira Bellosa, *La fe cristiana en la societat actual*. Edicions 62, Col·lecció Llibres a l'Abast, Barcelona 2009, 350 pàg.

La importància de l'amor

Aquest llibre és un tractat d'amor, perquè la família no es pot concebre sense amor. A les seves pàgines el lector trobarà centenars de cops aquesta paraula, mal emprada en moltes ocasions, però no per això ha perdut la riquesa del que realment significa. Aquesta obra, escrita per la pedagoga i escriptora Julia Merodio Atance, ajudarà moltes persones a avançar en l'amor i a recórrer el camí de la vida amb més alegria i felicitat.

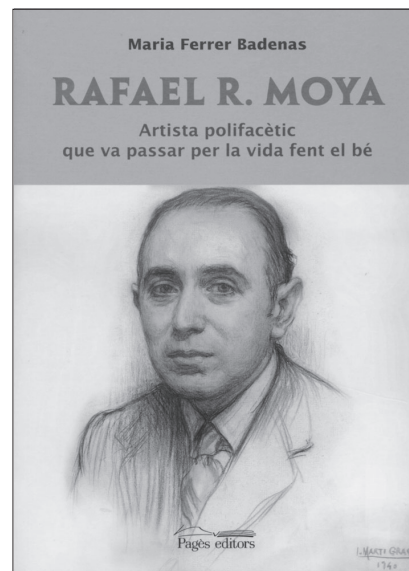
Julia Merodio Atance, *¿Vives o convives? Para ser feliz en pareja*. Editorial Paulinas, Col·lecció Candil Encendido, Madrid 2009, 200 pàg.

Gegant de la medicina

Aquesta obra és la biografia d'un científic universal, d'un home a l'exili que va fer la seva guerra de la millor forma que ho pot fer un metge: salvant vides humanes. El Dr. Trueta va desenvolupar un procediment per tractar les fractures obertes, conegut arreu del món com «el mètode Trueta», que va aplicar durant la guerra civil espanyola. La figura del Dr. Josep Trueta es fa gran a mesura que es pot contemplar amb més perspectiva històrica.

Antonina Rodrigo, *Doctor Trueta. Héroe anónimo de dos guerras*. Editorial Base, Col·lecció Base Hispánica, Barcelona 2009, 396 pàg.

Un personatge excepcional

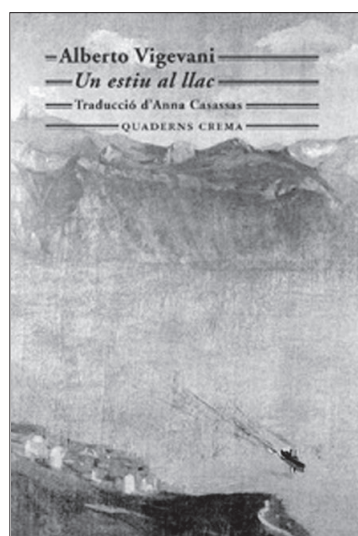
Aquarel·lista, actor de cinema i de teatre, orador, músic, prestidigitador... això i molt més va ser Rafael R. Moya (1888-1987), un personatge extraordinari que a través de tots els seus treballs ens ajuda a comprendre més bé la Barcelona del segle XX. El llibre està escrit per la seva vídua, Maria Ferrer. «Sempre vaig tenir fe, sempre vaig creure en Déu i això em va salvar de l'angoixa», explicava Moya. Ell va decidir passar per la vida fent el bé i ho va aconseguir.

Maria Ferrer Badenas, *Rafael R. Moya. Artista polifacètic que va passar per la vida fent el bé*. Pagès Editors, Lleida 2009, 140 pàg.

Memòria d'adolescència

Són els anys trenta del segle XX. Giacomo, el fill menor d'una família de la burgesia benestant de Milà, és un noi una mica fantasiós. Quan fa catorze anys se'n va de vacances amb la seva mare i els seus germans al paradisiac llac de Como. La fascinació que susciten aquestes pàgines deriva del to elegant i malenconiós amb què l'escriptor Alberto Vigevano mostra com el protagonista pren consciència de la complexitat de l'amor.

Alberto Vigevano, *Un estiu al llac*. Editorial Quaderns Crema, Col·lecció Mínima Minor, Barcelona 2009, 141 pàg.

Visitant Europa

Aquest llibre, els autors del qual són la periodista Cecilia Lorenzo i el fotògraf Jordi Folch, demostra que visitar Londres, París, Amsterdam, Lisboa, Roma i Berlín és a l'abast de totes les butxaques. A les seves pàgines s'explica com viatjar amb pocs diners en aquestes grans ciutats europees, quines activitats turístiques són gratuïtes i quins són els hotels, restaurants, bars i botigues que val la pena escollir per l'excel·lent relació qualitat-preu.

Cecilia Lorenzo i Jordi Folch, *Viaja por Europa con poco dinero*. Saga Editorial, Col·lecció Biblioteca de la Crisis, Sabadell 2009, 126 pàg.

Crítica literària

Miquel Àngel Violan

La neurosi de l'èxit, segons Paulo Coelho

Ha arribat a les llibreries *El vencedor està sol*, el darrer llibre de l'autor brasiler Paulo Coelho, una obra predestinada precisament a això: a tenir èxit.

D'èxit, en parla el llibre. I de la neurosi dels éssers humans per assolir-lo a qualsevol preu. Caigui qui caigui.

L'escriptor situa l'acció al celeberrim festival de cinema de Cannes. Al llarg de 24 hores es desenvolupa la trama, ben farcida d'assassinats a l'estil de la novel·la policíaca, però que tot plegat ens porta a una reflexió sobre les seqüeles de l'èxit i els aspectes foscos de la fama i els seus sicaris. Entre aquests, la premsa.

És, doncs, un llibre diferent dels anteriors de Coelho però prou farcit de referències a temes recurrents: el preu de l'èxit, els somnis de les persones, el destí que ens espera, el sentit de la vida... i la resta de detalls d'espiritualitat popular que han fet de Coelho una fàbrica de supervendes editorials.

Personalment recordo amb afecte el colpidor llibre *Verònica decideix morir*,

Paulo Coelho
El vencedor està sol
Proa, Barcelona 2009, 395 pàg.

en què l'autor treu profit documental de les seves experiències en centres psiquiàtrics per descriure la desesperació d'una noia reclosa. Un relat dels que deixen petjada emocional i que tot just ha estat recentment portat a la pantalla gran.

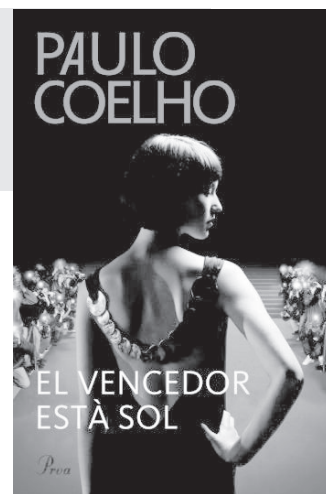
Segons el web oficial de l'autor, les vendes dels seus llibres arriben als 100 milions d'exemplars. És una xifra màgica, rodona, molt difícilment assolible. Tantes vendes li confereixen la condició de ser un dels autors més venuts al món i —en qualsevol cas— el principal del Brasil.

Es dona, a més, la circumstància que Coelho és un autor força vinculat a internet. Us proposem que us capbusseu al seu web www.paulocoelho.com on veureu un

exemple de màrqueting personal eficaç al voltant de la seva exitosa obra literària. També insercions a YouTube, bloc amb respostes als lectors, ubicació dels seus indrets favorits al món via Google Earth...

Coelho, de 62 anys, palesa un jove talent per ciberescampar els seus missatges i promoure les seves vendes.

Sobre l'espiritualitat dels seus llibres hi ha opinions diverses. El que és inqüestionable és que l'escriptor té una enorme legió de seguidors i un estil vigorós, que sedueix. Alhora, difon iniciatives socials prou atractives, com l'ajut als menuts i la

gent gran pobra del Brasil a través del seu Instituto Paulo Coelho.

És, en qualsevol cas, un autor aferrissadament interactiu, que dialoga amb el seu públic, del qual treu un bon retorn en forma d'idees i sensacions. Una actitud que li permet conrear la bona sintonia amb la gran massa de lectors i renovar la seva oferta literària.

Una oferta que ara toca el rellescós tema de l'èxit, del preu que paguen les persones per obtenir-lo i de les dramàtiques caigudes que sobrevenen.

L'èxit i els seus arrauxats perseguidors a pesar de la soledat que genera: un relat cru dels baixos fons de l'ésser humà ben amanit i amb un peculiar estil narratiu. Són els condiments d'*El vencedor està sol*. Tot just sortit del forn editorial.

Crítica teatral

Andreu Sotorra

Escriptor, periodista i col·laborador de Ràdio Estel

Val més sol que mal acompanyat

NON SOLUM / De Sergi López i Jorge Picó.

INTÈRPRET: Sergi López.

ESCENOGRAFIA: Jordà Ferrer.

MÚSICA: Bernardo Sandoval

DIRECCIÓ: Jorge Picó.

Teatre Nacional de Catalunya. Barcelona. Fins al 18 d'octubre.

L'actor Sergi López té una trajectòria cinematogràfica de primera línia i és un dels actors més apreciats pels seguidors del cinema francès i, de rebot, del català. Li ho deu, sobretot, al director Manuel Poirier, que el va fer debutar a la dècada dels noranta amb els films *Le petite amie d'Antonio*, *A la campagne*, *Marion* i *Western*. Però va ser amb Dominik Moll amb qui va guanyar l'any 2000 un Cèsar al millor actor protagonista per la pel·lícula *Harry, un amigo que os quiere*, i la distinció de millor intèrpret masculí europeu.

L'actor ha treballat també, entre d'altres, amb Stephen Frears, Alain Corneau, Ventura Pons, Samuel Benchetrit i, la més recent, Isabel Coixet, en el film *Mapa dels sons de Tòquio*. Ni aquesta estrena ni el teatre impedeixen que ja estigui embrancat en un nou rodatge, amb Agustí Villaronga, sobre la versió cinematogràfica de la novel·la *Pa negre*, d'Emili Teixidor, en el paper de l'Alcalde.

La de Sergi López és una trajectòria professional que no l'ha portat a París per casualitat perquè és també allà on va fer un dels primers aprenentatges en teatre, juntament amb el popular actor còmic, Toni Albà, amb qui —vilanovins tots dos— va fer parella a la dècada dels vuitanta en un espectacle d'humor d'agradable memò-

ria, *Brams o la kumèdia dels horrors*. Allà, a París, a l'escola teatral de Jacques Lecoq, és on va conèixer el valencià Jorge Picó, amb qui uns anys després crearien l'actual *Non Solum*, un espectacle representat des de fa quatre temporades, tant a França com aquí, en versions francesa i catalana.

De fet, la tardor passada, Sergi López ja va estrenar aquest espectacle al mateix TNC, però al cap d'algunes funcions, una afonia inoportuna —o el neguit de l'imminent rodatge al Japó de la pel·lícula d'Isabel Coixet— van fer que, per prescripció mèdica, anul·lés totes les representacions de *Non Solum*.

Només alguns primers espectadors, doncs, van poder veure un Sergi López desconegut per als que s'hi havien familiaritzat a través de la pantalla. Els que es van quedar a mitges ara tornen a tenir l'oportunitat de retrobar-lo en carn i os si l'afonia no li fa novament la guitza, cosa que no hauria d'estranyar gens perquè l'espectacle exigeix una energia gestual i vocal inusuals que ell encara enforteix més per entusiasme professional i que, funció rere funció, el mínim que pot fer és desgastar el protagonista.

No es pot amagar que Sergi López té una responsabilitat més gran que un actor exclusivament de teatre. Una part del pú-

Sergi López es desdobra en múltiples personatges.

blic de *Non Solum* és un públic que tendeix al fetixisme, entengui's aquesta apreciació amb la millor intenció del món. I davant d'un públic fetitxista, l'actor s'ha de mostrar tan sòlid com el paper que l'ha fet popular a la pantalla i, a més, ha de marcar el tipus sobre l'escenari perquè els espectadors teatrals purs no li retreguin que s'aprofita de l'aura del cinema.

Se'n surt, és clar, i del tot, perquè la base hi és i la base no s'oblida mai. I aquesta base és el que li permet oferir un espectacle que es mou en la balança entre allò que el públic fetitxista espera i allò que el públic teatral rep com una prova del 9.

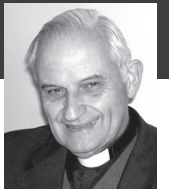
Un escenari pelat. Només una caixa de fusta de boca per avall que fa de tarima.

Un vestit molt Sergi López, reversible. Serios, a la primera part de l'espectacle. Gairebé vermell de lluentons, a la segona. I unes ulleres estrambòtiques que li permeten fer un gir radical en el seu discurs. Enfrontar-se a un monòleg d'hora i mitja requereix dominar el registre i també l'auditori. Sergi López aguanta. Hi sua la cansalada, ja ho he dit. I hi fa un paper d'un home sol que es desdobra en multitud d'altres homes. Espectacle que ratlla el surrealisme quan, després d'entrar en una casa on té una cita, comença una rocambolesca història que porta a interrogar-se sobre qui és qui i qui és el jo que l'actor representa.

El monòleg —tampoc no s'ha d'amagar—, creix en intensitat i obté el seu millor clímax de la meitat endavant. Això vol dir que la primera mitja hora requereix l'esforç d'una certa compenetració entre intèrpret i espectadors. Superat aquest pacte, l'actuació pren la volada absoluta i mostra, cap al final, el millor Sergi López, el que s'enfronta a un espectador imaginari, el que canta la canya sense pèls a la llengua, el que aixeca l'auditori com una autèntica estrella.

Entremig, s'ha trenat una història que es podria qualificar, sense faltar al respecte de l'autor, de «fontaneria sensual». Els mateixos espectadors ho podran jutjar. Sergi López juga amb aquell recurs tan popular de les coses mig dites, de la lletra menuda, de la insinuació, del forçar el pistó de la imaginació de l'interlocutor. I només amb la paraula s'acaba confegint un imaginari com si per l'escenari hi hagués desfilat una nombrosa companyia d'intèrprets, amb els seus cors acompanyants inclosos.

Actualitats científiques

Per Francesc Nicolau
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Per què són tan diferents dels ventiladors les turbines dels parcs eòlics?

Estic segur que més de quatre dels lectors d'aquesta pàgina algun dia us haureu fet aquesta pregunta en contemplar les rengleres d'estilitzats «molins» de tres braços que es veuen en qualsevol parc eòlic del nostre país. No s'assemblen gens ni als ventiladors domèstics ni als molins fariners catalans ni als de la Manxa que el Quixot de Cervantes va confondre amb gegants enemics. Per què tenen tres braços i només tres? I per què són uns braços tan fins i estrets, tan diversos als d'un ventilador de casa? Tots sabem que abans de dur a terme un projecte d'utilitat pública es té en compte que produeixi el màxim rendiment amb la millor economia. S'ha tingut en compte això en aquest cas?

Hem de dir naturalment que sí. Per produir energia elèctrica cada turbina eòlica ha de captar energia cinètica de l'aire en moviment, i rendirà més si pot girar a velocitat alta, dins d'uns límits. Cal notar que una rotació lenta exigiria uns components més pesants i, per consegüent, més cars. Les paletes (aspes) més eficients són les que tenen forma d'ales d'avió, és a dir, amb contorn aerodinàmic i en forma de fus. La física ens ensenya que aquest disseny és el que va millor per fer que amb el vent s'hi produeixi una diferència de pressió, alta en una cara i baixa a l'altra, que és la que fa girar els braços.

Ara bé, els estudis estructurals (i econòmics!) han portat a la conclusió que fer-hi només tres paletes, relativament llargues i ben esveltes, donava un rendiment més bo que amb dues (que en complicaven la dinàmica) o 4 (o més), que encaria la construcció sense millorar-ne gaire el rendiment.

Per una altra banda, un ventilador ordinari (per exemple, un dels que es posen al sostre per airejar l'ambient) està pensat per aconseguir un ventjol suau que faci que els ocupants de l'habitació s'hi sentin confortables. Els enginyers que n'han dissenyat han tingut en compte, doncs, unes condicions molt diferents: rotació més lenta, minimització del soroll, dispersió de l'aire també en vertical... que són coses molt oposades a l'objectiu d'una turbina eòlica. I, és clar, cal posar-hi unes paletes més planes i amples que

puguin arrossegar l'aire, cosa que es pot fer millor amb quatre o cinc paletes que no pas amb tres. I aquest és el resultat de conjuminar eficiència i despeses. Oi que, sabent això, ja no es veu tan estrany que les turbines eòliques siguin molt diferents dels ventiladors? (Si en voleu saber més coses hi ha un article sobre el tema a *Investigación y Ciencia* del mes de juny passat).

La intimitat de la matèria

14 L'estructura molecular de la matèria

Acceptar la teoria atòmica era acceptar també que la matèria té estructura molecular. I, com ja vam explicar, l'atomisme de Dalton no va ser acceptat de seguida per tots els científics de l'època. Hi trobaven dificultats de moltes menes; ja ho sabem. Dalton creia que la majoria de substàncies compostes constaven només de dos àtoms. Això li féu creure que l'aigua es componia d'un sol àtom d'hidrogen i d'un d'oxigen. El electròlisi semblava donar-li la raó en molts altres casos: el component positiu del compost anava al càtode i el negatiu a l'ànode, per atracció electrostàtica, com si només hi hagués dos ingredients i l'afinitat química fos deguda simplement a l'atracció entre càrregues elèctriques de signe oposat. Però això no lligava amb la composició de certes substàncies. La cosa no era tan simple. Acceptar l'atomisme implicava poder trobar la fórmula «atòmica» (com es deia), o sigui molecular, que expressés l'íntima estructura de les substàncies. Calia acceptar que hi havia més complicacions en la molècula que la simple atracció elèctrica i també que els gasos d'elements simples podien ser constituïts per molècules compostes de dos àtoms iguals, que no poden pas ser d'electricitats oposades. Com explicar tot això? La història de com s'aclariren els interrogants omple tot el segle XIX.

Els pesos atòmics es fan segurs

Assignar el valor de pes atòmic 1 a la molècula d'hidrogen, com feia Dalton pensant que era monoatòmica, originava dificultats. Va ser un suec, Jöns Jacob Berzelius (1779-1848), metge que es de-

dicà a la química, qui va afirmar que la molècula d'aigua era composta de dos àtoms d'hidrogen (no un) i un d'oxigen, i en conseqüència calia dividir per dos el pes atòmic atribuït per Dalton a l'element hidrogen. Convençut de la teoria atòmica de Dalton, féu centenars de meticuloses anàlisis per determinar la composició exacta de moltes substàncies químiques. El 1807 en donava a conèixer els primers resultats, que mostraven que la llei de les proporcions definides de Proust es complia sempre, cosa que avalava, i molt, la teoria. I el 1828 publicava una taula de pesos atòmics molt encertada. Només s'equivocava en dos casos. Pogué fer ús també de la llei trobada el 1818 pels francesos Pierre L. Dulong (1785-1839) i Alexis T. Petit (1791-1820) sobre la calor específica dels elements: és inversament proporcional al seu pes atòmic. Aquestes mesures de Berzelius resolien les incongruències que s'havien vist en Dalton sobre els pesos atòmics.

Però el químic suec encara creia que l'afinitat química era només atracció elèctrica entre àtoms de signe contrari: «Com poden tenir afinitat química dos àtoms iguals?» El clor, deia, ha de ser monoatòmic perquè té els àtoms negatius. No es pot substituir en un compost un àtom d'hidrogen per un de clor, afirmava. I, com que era considerat el químic més expert de l'època, la seva autoritat feia que se li donés la raó.

Hi ha enllaços químics de moltes classes

El francès August Laurent (1807-1853), enginyer de mines que es dedicava

també a la química, va acceptar el repte de Berzelius i el 1836 va aconseguir suplantar en una molècula orgànica un àtom d'hidrogen per un de clor. Però no tothom acceptà la validesa del resultat. Ni el mateix Jean Bpte. André Dumas (1800-1884), que havia estat el seu professor, hi assentí. Però Laurent no se sentí frenat, seguí fent experiments i arribà a la conclusió que hi ha «tipus» diferents de molècules: tipus aigua amb un nucli d'oxigen al centre, tipus amina amb un nitrogen central, tipus alcohol, etc. La teoria, encara que incompleta, era certa. Així i tot no va començar a ser tinguda en compte pels químics fins a la mort de Berzelius el 1848. Cinc anys després moria Laurent, als 46 anys d'edat, víctima de la tuberculosi, que havia contret als pobres laboratoris on treballava sense calefacció. No va poder veure el reconeixement que acabà tenint per part de tota la comunitat científica.

De totes maneres no tot era clar. Hi havia «afinitats» químiques difícils d'explicar. L'anglès Edward Frankland (1825-1899) proposà la teoria de la «valència»: cada àtom té un poder (=valència) de combinació determinat: hi ha àtoms que només es combinen amb un hidrogen (plata, sodi, clor...), d'altres que només amb dos (oxigen, sofre, magnesi...), d'altres que amb tres (nitrogen, alumini...), etc. És a dir, hi ha elements de valència 1, de valència 2, de valència 3... Ja sabem que no és tan senzill com això, perquè un mateix element pot actuar amb valències diferents, però això va ajudar a comprendre moltes reaccions químiques.

Qui va elaborar per primera vegada una teoria sobre formes estructurals de les molècules va ser un alemany, Friedrich

August Kekulé (1829-96), de Darmstadt (Hesse), que començà la carrera d'arquitecte però, després d'assistir a unes classes de química de Justus von Liebig (1803-1873), decidí dedicar-se a aquesta ciència. Després de viatjar per Europa va fundar un laboratori privat a Heidelberg, i el 1856 era nomenat professor de química en aquesta ciutat. Liebig havia fet una troballa sensacional: hi havia substàncies que tenien la mateixa composició química sense ser idèntiques (és el que ara anomenem *isomeria*). Això interessà Kekulé, que en va voler treure l'entrellat. Va acabar proposant la teoria de les formes estructurals. El carboni, de valència 4, podia unir-se de moltes maneres en els seus compostos. I es va posar a escriure les fórmules desenvolupades de moltes substàncies orgàniques que va anar trobant mentre en feia l'anàlisi. En pogué publicar una llista el 1858. Però hi havia un compost que se li va resistir molt, el benzè (substància descoberta per Faraday), format per sis àtoms de carboni i sis d'oxigen: quina mena d'estructura podia tenir que mantingués el fet de la valència 4 del carboni? No va ser fins al 1865 que publicà la fórmula correcta del benzè, l'hexàgon tan conegut dels químics. Ell mateix va explicar més tard que se li ocorregué la idea com un somni que tingué mentre s'endormiscava anant en autobús: una serp que es mossegava la cua. Aquestes són les seves paraules: «Veia com unes serps entrelaçant-se i retorçant-se i, de cop, una que s'estava mossegant la cua i girava burlescament davant dels meus ulls. Em vaig despertar com un llamp...»; i afegeix després: «Senyors, aprenguem a somiar, però abstinguem-nos de fer públics els nostres somnis abans de sotmetre'ls a prova amb la nostra ment ben desperta.»

A l'inici del segle XX els àtoms amb la seva estructuració variada per formar molècules eren ja admesos per pràcticament tots els científics. L'últim a rendir-se va ser Ostwald, que ho féu el 1908, com ja vam dir.

LA FAMÍLIA RICART-GODAY ACABA DE TRASLLADAR-SE FINS A SIBÈRIA EN MISSIÓ EVANGELITZADORA

Juan Ricart i Cecília Goday es van conèixer a Guayaquil (l'Equador) quan amb prou feines tenien vuit anys d'edat. Fins allà havien viatjat amb les seves famílies respectives per anunciar el kerigma i viure en aquest pobre país sud-americà l'experiència joiosa de la fe. Vint anys després, Juan i Cecília, ara com a matrimoni amb fills (Inés, Juan, María i Pedro), prenen el relleu dels seus pares i emprenen ells mateixos la crida de la missió. Amb un valor que fa estremir, la família Ricart-Goday, ho ha deixat tot a Barcelona rumb a Sibèria, on s'han unit a una altra família i a un sacerdot per formar a les fredes estepes russes una petita comunitat missionera del Camí Neocatecumenal.

«Déu va davant nostre i ens espera a Sibèria»

Samuel Gutiérrez

—Què fa que una família amb quatre fills (i un altre en camí) decideixi deixar-ho tot per marxar a evangelitzar Sibèria?

—No farem cap altra cosa que «donar de franc el que de franc hem rebut». La gent ens diu que som bojos, i realment pot semblar-ho, però aquesta opció respon a una crida de Déu. Si això no es veu des de la fe és una cosa inhumana i absurda. A Barcelona vivim molt bé, sense problemes de treball i amb bons ingressos. Fins i tot estem sorpresos de veure que el Senyor ha posat al nostre cor el desig de seguir-lo i abandonar-nos al que hagi preparat per a nosaltres i per als nostres fills!

—Quina serà la vostra missió a les estepes russes?

—A Sibèria simplement anem a viure-hi, a viure com una família cristiana. Anem a la ciutat de Barnaul, la cinquena ciutat més poblada de Rússia, amb aproximadament 800.000 habitants. Allà ens espera una família italiana, amb tres fills, que va arribar fa un mes a la ciutat, i

un sacerdot italià que viu a Barnaul des de fa dos anys i està al capdavant de l'única església catòlica que hi ha a la ciutat.

—Durant quant de temps hi estareu?

—No ho sabem. Dos dies o tota la vida. Ara mateix nosaltres només sabem que avui el Senyor ens crida a això: «Aneu i anuncieu l'evangel·li a tothom, jo sóc amb vosaltres tots els dies, fins a la fi del món.» Si no ens creguéssim aquestes paraules seria impossible anar enlloc, perquè és una altra cultura, fa molt de fred (a l'hivern arriben als 40°C sota zero), tenim por pels nens, però tenim la certesa que Déu va davant nostre i ens espera a Barnaul.

—Com ho viuen els nens?

—Els nens són petits i no se n'adonen encara, però estan il·lusionats, i com que els agrada la neu, tenen ganes d'anar-hi.

—De què viureu?

—Un cop allà haurem de buscar feina. Aquesta crida a la missió també implica acceptar viure en precarietat quan toqui. No obstant això, comptem amb l'experiència viscuda

a l'Equador, on vam passar deu anys amb els nostres pares i on mai no ens va manca el necessari. És més, el Senyor sempre ha estat abundant i ens ha provist de tot.

—Per què creieu que és tan important emprendre aquest tipus de missions familiars per evangelitzar?

—Creiem que és important evangelitzar perquè ho diu l'Escriptura: «Ai de mi si no anunciés l'Evangel·li!» La societat té necessitat urgent d'escoltar aquest kerigma (que significa «bona notícia»). A nosaltres se'ns va anunciar un dia que Déu ens estimava així, tal com érem, i va ser una cosa realment nova davant del que ens oferia el món, que era cercar una vida en coses que no duraven. Això suposa continuar cercant sempre, perquè la nit, les gresques del cap de setmana, el sexe, les drogues, etc., al final el deixen un buit enorme que no l'omple res, excepte aquest amor de Déu, aquest Déu que ens ha estimat tant que ha lliurat el seu fill, perquè a través de la seva resurrecció experimentem tots els dies que la mort no té poder sobre nosaltres.

Joan Martí Alanis
Arquebisbe-bisbe emèrit
d'Urgell

Més armes, més pobresa

L'Àfrica, continent de la fam i les malalties. Països d'Àsia en via de desenvolupament, com la Xina, l'Índia, Bangla Desh, Indonèsia i el Pakistan són dels que més diners despenen per comprar armes.

He intentat esbrinar quines són les despeses mundials en armament. He consultat estadístiques de l'Institut de Recerca de la Pau, d'Estocolm: m'hi perdo. Les de l'Institut d'Estudis Estratègics, de Londres: també m'hi perdo. O bé és la peresa de sumar i multiplicar, o bé que aquestes despeses són secret d'Estat. Aproximadament, però, cada any s'hi inverteixen 200 dòlars per cada habitant del planeta. És molt i molt.

En acabar la guerra freda hi va haver un stop en l'armamentisme. Però ara la màquina de la guerra torna a córrer. Justificacions? Promoure l'ocupació laboral i el desenvolupament de noves tecnologies.

Fer diners per pagar els hidrocarburs (els països del Golf, amb el petroli, s'armen fins a les dents). Respondre a les amenaces de veïns perillosos. I no tan veïns, com els EUA, que són veïns de tot el món. Corea del Nord ja té la bomba atòmica i grans coets. I trenta països més estan en condicions de tenir-ne.

L'ésser humà està programat per competir i no parar. Passa en la recerca biològica. Avançar encara que sigui sacrificant embrions. O bé més vulgar: el Real Madrid es «rearma». Per vèncer el Barcelona aquesta temporada, potser?

Llances una pedra enlaire i no resta pas en suspensió, sinó que si no puja, baixa novament. Es pot aconseguir la neutralitat? Hi podríem afegir exemples com l'ús del verb «lluitar»: per recuperar la salut, per obtenir una quota de mercat, cal lluitar. «Si no obrim casinos, serà pitjor, ja que s'arribaran a un país veí», em deia algú d'Andorra (on no se n'han obert, malgrat tot). Aquest esperit de competir ha d'engreixar tant l'armamentisme?

L'editorial d'una revista nostra deia: «L'Església va contra l'avortament i no contra la guerra.» I no és veritat. Quan hi ha un debat social és l'hora d'intervenir, com passa amb l'avortament. Callar seria consentir-hi. Però també contra la guerra va escriure el papa Joan XXIII la cèlebre encíclica *Pacem in terris* ara fa mig segle. I el seu successor Pau VI demanava que una part de les despeses en armes es destinés a un fons mundial per al desenvolupament. És un objectiu del mil·lenni per al qual els rics cada vegada donen menys. Joan Pau II va clamar contra la gerra de l'Iraq. I Benet XVI ha tornat a contraposar armament amb desenvolupament.

La guerra, com la fam i la pesta, és un dels genets de l'Apocalipsi. Qui el parará? Cridem. Piquem de peus. Que resti clar que, d'armes i de guerra, no en volem.

Raimon Panikkar

Eduard Brufau

Amb motiu dels 90 anys de Raimon Panikkar enguany l'Editorial Fragmenta ha començat a publicar les obres completes del conegut prevere i savi indocatalà. L'empresa és d'envergadura, atès que la seva obra inclou una cinquantena de llibres i uns 1.500 articles, escrits en diverses llengües al llarg de set decennis. La seva figura, però, bé es mereixia una iniciativa com aquesta a casa nostra.

Raimon Panikkar és essencialment una personalitat religiosa. La trajectòria vital, el pensament i seva

la visió global de les creences són d'una singularitat i d'una profunditat poc habituals, per la qual cosa no es deixen encasellar mai del tot en cap corrent o escola concreta. D'altra banda, això també ha fet que sovint no se l'hagi comprès prou i que la seva obra no sempre hagi estat acollida com li correspondria. Seria un error ignorar-ne les aportacions inestimables, per exemple, a l'àmbit de l'ecumenisme i el diàleg interreligiós o a l'estudi aprofundit de les grans religions. També és imprescindible seguir l'anàlisi que fa de les mancances ètiques fonamentals del món occidental contemporani. Per tots aquests motius no podem desconèixer el pensament de Raimon Panikkar, que ara se'ns ofereix per primer cop complet i en català.